

Gorenjski Glas

PETEK, 8. NOVEMBRA 2013

LETO LXVI, ŠT. 89, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V eksploziji sedem poškodovanih

Do včerajšnje eksplozije in kasnejšega požara na objektu podjetja Excenter v Hrastju pri Kranju naj bi prišlo med vzdrževalnimi deli v lakirnici.

SIMON ŠUBIC

Hrastje – V poslovni coni Hrastje (v bližini Agromehanike) je včeraj okoli 9.45 glasno odjeknila eksplozija v poslovni stavbi podjetja Excenter, ki se ukvarja s kovinsko galanterijo oziroma prašnim barvanjem kovinskih delov. Objekt je v trenutku zajel velik požar. V nesreči se je po zadnjih podatkih poškodovalo sedem ljudi, štiri so odpeljali v ljubljanski klinični center, med njimi tudi moškega, ki je dobil opekline po vsem telesu. Požar je pogasilo dvajset kranjskih poklicnih gasilcev in

prostovoljni gasilci iz osmih društev, pri tem je en gasilec zaradi hudih naporov potreboval tudi zdravniško pomoč. Med gašenjem požara je bil dostop do poslovne cone zaradi nevarnosti dodatnih eksplozij omejen.

»Do eksplozije je prišlo v prostoru lakirnice, kjer sta serviser in lastnik izvajala servis na peči za sušenje,« je prve ugotovitve kriminalistične preiskave predstavil tiskovni predstavnik Policijske uprave Kranj Bojan Kos. Lastnica podjetja Branka Zorko Jerman je vsa pretresena pojasnila, da je bilo v trenutku eksplozije v

objektu sedem zaposlenih. »Najprej je eksplodiralo, nato je takoj sledil požar. Gasilci so se hitro odzvali,« je razložila Branka, ki v požaru ni bila poškodovana, so pa v zdravniško oskrbo odpeljali njenega moža Roberta. Njen oče Florijan Jerman, ki je pred dvanajstimi leti vodenje podjetja predal hčerki in zetu, je pojasnil, da ima Excenter objekt v Hrastju že od leta 2000. »Spodaj je proizvodnja, zgoraj pa lakirnica,« je razložil, medtem ko so se gasilci s skrajnimi močmi še vedno trudili ukrotiti požar.

► 8. stran

Foto: Tina Dokl

Eksplozija in požar sta včeraj zelo poškodovala objekt podjetja Excenter v Poslovni coni Hrastje. Poškodovanih je bilo sedem delavcev, zdravniško pomoč je potreboval tudi gasilec.

Kuzmiču porušili hišo

Gradbena inšpekcija je v torek in sredo porušila brunarico Darka Kuzmiča v Ribčevem Lazu. Domačini in Kuzmičevi prijatelji rušenja niso mogli preprečiti niti z živim ščitom.

► 2. stran

Bogati bogatijo tudi v krizi

Managerjeva lestvica stotih najbogatejših Slovencev je v primerjavi s prejšnjimi močno spremenjena in premešana. Od Gorenjcev so na lestvici najvišje Joc Pečecnik ter Samo in Iza Login.

► 3. stran

Gorenjskemu glasu »spletni oskar«

Med dobitniki nagrade netko, ki jo podeljuje Gospodarska zbornica Slovenije, je tudi spletna stran gorenjskiglas.si.

► 3. stran

ItaliaFest

FESTIVAL ITALIJANSKIH DOBROT

od 13.11
do 16.11.2013

SLOVENSKI TRG, KRANJ

Find us on Facebook

V NOVEMBRU 2013
VSAKO ČETRTO OKNO LE ZA EN EURO

SI B A U
Okna in vrata

Sibau okna in vrata d.o.o.
Forme 12, 4209 Žabnica
www.sibau-okna.si

TEL: 04 515 38 78
GSM: 031 768 225
GSM: 031 707 484

Vabljeni na brezplačen posvet v vam najbližji salon Jelovica: KRANJ • ŠKOEJA LOKA • LJUBLJANA (BTC)

JELOVICA

Lesena in les/alu okna kar do **27% ceneje**.

Preverite tudi akcijske cene PVC oken in vhodnih vrat.

Več na www.jelovica-okna.si.

DEC -22%

JAN -27%

FEB -22%

GORENJSKA

Smrdi, smrdi, le kaj smrdi

Obstoječa čistilna naprava v Kranju je dotrajana. Za posodobitev je zagotovljen evropski denar, gradbenega dovoljenja še ni. Kje se zatika? Stališča so soočili predstavniki občine, Civilne iniciative za zdravo Druholovko, krajanj ...

4

GG+

Kuverte zanjo skrival pred Jovanko

Slavica Ažman s Koritnega je bila štiri leta osebna sobarica Josipa Broza Tita. Njegove vdove Jovanke Broz, ki je konec oktobra v 89. letu starosti umrla v Beogradu, se spominja kot izredno zahtevne osebe.

13

GG+

V gledališču ujeti duh časa

Na 48. Festivalu Borštnikovo srečanje je Prešernovo gledališče za avtorski projekt 25.671 prejelo nagrado Društva gledaliških kritikov Slovenije, nagrado za umetniško vodstvo uprizoritve pa dramaturginja Marinka Poštrak.

16

ZADNJA

Slekla jih je za dober namen

Izkupiček od prodaje koledarja, ki ga je skupaj s kranjskimi poklicnimi gasilci že drugič pripravila naša fotografinja Tina Dokl, bo šel znova v dobrodelne namene, za pomoč dvema družinama.

28

VREME

Danes bo pretežno oblačno. Jutri bo deževalo, v nedeljo pa bo dež zjutraj prehodno ponehal. Hladneje bo.

 10/13 °C
jutri: deževno

KRATKE NOVICE

Opirajo nov dnevni center za mlade

Škofja Loka – V Škofji Loki bodo v ponedeljek, 11. novembra, odprli nov dnevni center za mlade. Eden že več let deluje na Centru za socialno delo v Škofji Loki, drugega so pred dvema letoma odprli na Trati, sedaj se jim pridružuje še mladinski dnevni center v Podlubniku, ki bo deloval v prostorih nasproti Mercatorja. Po uradnem odprtju ob 15. uri bodo sledile tri delavnice, ki bodo predstavile prihodnje delo centra: o pisani jeseni, skrivnostnem svetu začimb in pod naslovom Osebna izkaznica, kjer bodo uporabniki razmišljali o sebi in o spletnju vezi z drugimi. Za konec bodo odigrali še prijateljsko tekmo v »zabavni košarki«.

Češko priznanje za škofjeloškega župana

Škofja Loka – Ob nedavnem obisku Škofje Loke je dr. Petr Voznica, veleposlanik Češke republike v Sloveniji, županu Mihu Ješetu izročil srebrno spominsko medaljo češkega ministrstva za zunanje zadeve. Ob tem je poudaril, da je to edino tovrstno priznanje, vročeno državljanu Republike Slovenije v njegovem veleposlaniškem mandatu, in omenil dobro sodelovanje med Škofjo Loko in Češko, predvsem plodno in razvejano sodelovanje med pobratenima občinama Tabor in Škofja Loka.

Kuzmiču porušili hišo

Gradbena inšpekcija je v torek in sredo porušila brunarico Darka Kuzmiča v Ribčevem Lazu. Domačini in Kuzmičevi prijatelji rušenja niso mogli preprečiti niti z živim ščitom.

ANDRAŽ SODJA

Ribčev Laz – Gradbena inšpekcija je v torek izpolnila napovedi o nadaljevanju rušenja črnih gradenj v Bohinju. Tako so zjutraj pred Dom Centra šolskih in obšolskih dejavnosti pri Svetem Duhu v Ribčevem Lazu pripeljali delovne stroje in tovornjake, okoli hiše Darka Kuzmiča za domom pa napeljali trakove. Rušenje je poskušalo preprečiti več kot trideset domačinov in prijateljev Darka Kuzmiča, ki so se z inšpektorjema zapletli v vrsto besednih obračunov. Med njimi so bili tudi veterani vojne za Slovenijo, ki so večkrat poudarili, da jih je sram, da so se borili za takšno državo. Zbrani Bohinjci so inšpektorja poskušali prepričati, naj preloži rušenje do pomladi, ko bo predvidoma sprejet zakon o legalizaciji črnih gradenj, vendar jim je ta pojasnil, da tega ne more storiti, dokler velja stari zakon. "Očitno so v naši državi dvojna ali trojna merila. Kako to, da Jaklič v osmih letih še ni izčrpal vseh pravnih možnosti, pa čeprav so bili bagri že petkrat pripravljeni za rušenje objektov," je dejal Kuzmič ob začetku rušenja brunarice, v kateri je preživel trideset let svojega življenja. "Rušijo objekt, ki je zame življenjskega pomena in iz mene delajo brezdomca," je še dodal.

Na pozive inšpektorjev, naj se umaknejo, so domačini odgovorili s petjem himne in ostali pred hišo, zato so inšpektorji zaprosili za policijsko posredovanje. Prvotnim petim policistom se je pridružilo še okoli trideset policistov, ki so protestnike pozvali, naj se umaknejo za trak, kjer so nadaljevali miren, a glasen protest

Bohinjci so najprej z živim zidom hoteli preprečiti rušenje, a so se potlej na pozive policistov umaknili.

in prepričevanje inšpektorjev. Ko so videli, da je bitka izgubljena, so se pridružili Kuzmiču ter mu pomagali izprazniti hišo, na katero so napisali, da je s tem dejanjem umrla država. Kuzmiču so inšpektorji dovolili, da je iz hiše odpeljal svoje stvari, nato pa je razočaran in strt pred hišo prižgal svečo in kraj zapustil, saj ni mogel gledati začetka rušenja. Ljudem je ob odhodu še sporočil, naj se zamislijo. »Danes sem bil na vrsti jaz, jutri bo ste lahko že vi.« V popoldanskih urah so delavci začeli odstranjevati azbestno kritino, brunarico pa so dokončno podrli v sredo.

Porušena hiša je bila Darku Kuzmiču dodeljena leta 1985, potem ko je kot vodja delovišča in delovne brigade obnavljal mladinski dom. Tedanji sekretar Zveze socialistične mladine Slovenije mu je ponudil službo in možnost, da si izbere enega od bungalovov in ga preuredi v hišniško stanovanje. Objekt je bil po pričevanju Bohinjcev

Darko Kuzmič zapušča hišo, v kateri je preživel trideset let.

postavljen že leta 1964, Kuzmič pa je hiško po Jazbinškovem zakonu tudi prijavil in jo vrsto let poskušal legalizirati, a mu ni uspelo.

Kot je včeraj na tiskovni konferenci povedal bohinjski župan Franc Kramar, so

stanovanjsko problematiko Darku Kuzmiču za zdaj rešili s stanovanjem, ki so ga imeli na razpolago, in sicer na Gorjušah v prostorih nekdanje šole. Darko Kuzmič je zelo hvaležen občini in županu za najlepše darilo ob rojstnem dnevu, s katerim so mu priskočili na pomoč. »Te dve noči sem prespal pri prijatelju v planinski koči, kjer je tudi večina mojih stvari, in tam bom ostal dotlej, dokler se stanovanje na Gorjušah do konca ne uredi, saj je trenutno brez ogrevanja in v njem še ni mogoče bivati,« je dejal Kuzmič in dodal, da bo tako preživel zimo, nato pa bo verjetno zapustil Bohinjo. O tožbi zoper državo v primeru, da bo sprejet zakon o legalizaciji črnih gradenj, ne razmišlja. »To je kot don Kihotov boj z mlino na veter. Preden bi dosegel pravico, bi verjetno že umrl. Vsega tega sploh ne bi bilo treba, če bi zmagal razum, ne pa moč inšpektorjev.«

Med rušenjem Kuzmičeve hiše ob Bohinjskem jezeru

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme VILMA GROS iz Trziča.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Uspešno leto Janeza Štrosa

Janez Štros si želi, da bo prejemnik njegove slike užival v njej.

Janez Štros živi v Bitnjah in usoda je hotela, da se je pred desetimi leti moral za vedno posloviti od svoje ljubljene žene. Tri mesece po njeni smrti, ko je uteho iskal marsikje, jo je našel v slikanju. Skoraj desetletje je slikal za zaprtimi vrati in svojih slik ni delil z javnostjo, ko pa se ji je končno le odprl, je bil nad pozitivnimi odzivi prijetno presenečen. Letošnje leto je bilo zanj še posebej uspešno, saj je razstavljal na štirih skupinskih razstavah v domovini, dvakrat na Dunaju – februarja samostojno v Slovenskem kulturnem centru Korotan in septembra na povabilo kot edini Slovenec na mednarodni slikarski razstavi. Septembra se je predstavil na razstavi v Bruslju, oktobra pa v Londonu. Janez je že dokazal, da je uspešen podjetnik, zdaj pa vse vlaga v slikarstvo, a svojih del še ne prodaja. Ko bo začutil, da je pravi čas tudi za prodajo, bo z izkupičkom pomagal tistim, ki pomoč potrebujejo. Ker ima dva zdrava, lepa otroka, zase pravi, da ne potrebuje nič drugega, zato želi še za druge narediti kaj lepega. Zato se je udeležil slikarske kolonije Karitas, ki je bila 19. po vrsti in na kateri se je njegova slika takoj prodala, izkupiček pa je šel v dobrodolne namene. Janez na platna velikih formatov slika z oljem, a nikoli ne ve, kaj bo nastalo. V prijetnem ambientu se usede pred platno in pusti srcu, da vodi roko. Posebej za naše naročnike je naslikal platno manjšega formata, in če želite, da bi njegova slika krasila vaš dom, odgovorite na nagradno vprašanje: Katera po vrsti bo slikarska kolonija Karitas prihodnje leto? Odgovore s svojimi podatki do ponedeljka, 11. novembra, pošljite na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj, ali na: koticsek@g-glas.si.

Gorenjskemu glasu »spletni oskar«

Med letošnjimi dobitniki nagrade netko, ki jo podeljuje Gospodarska zbornica Slovenije, je tudi naša spletna stran gorenjskiglas.si.

MATEJA RANT

Kranj – Združenje za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije je v sodelovanju s Centrom za varnejši internet SAFE-SI letos že petnajstič podelilo nagrade netko. Podeljujejo jih podjetjem, ustanovam, uradom, skupnostim in posameznikom, ki izstopajo s kakovostjo svojih spletnih digitalnih projektov. Na razpis je prispelo 107 prijav, v kategoriji mediji in informativni portali pa si je prvo nagrado prislužila spletna stran gorenjskiglas.si. Kot so zapisali v utemeljivki, gre za vredno pridobitev slovenskega spletnega prostora, ki močno dviguje povprečje in kaže smer ostalim regionalnim medijem. Ob tem so še dodali, da v naslednji razvojni fazi pričakujejo še nekaj več inovacije.

»V ponos nam je strokovna potrditev, da smo svoj trud usmerili v pravo smer,« je bila po podelitvi nagrad zadovoljna urednica spletnih edicij Gorenjskega glasa Ana Volčjak. Poudarila je, da je bila prenova spletne strani velik zalogaj, saj je

Od leve proti desni: razvijalec Simon Bergant, urednica spletnih edicij Gorenjskega glasa Ana Volčjak in oblikovalec Loni Jovanović / Foto: Matic Zorman

od njih zahtevala tudi premislek, kakšne storitve in informacije želimo zagotavljati naši širši skupnosti, gorenjski pokrajini. »Odločili smo se za zahtevno pot, trudili se bomo še naprej. Hvala za vašo podporo, veliko nam pomeni,« se je ob tem obiskovalcem spletne strani zahvalila Ana Volčjak. Kot oblikovalec je pri prenovi spletne strani sodeloval Loni

Jovanović, kot razvijalec pa Simon Bergant. Gorenjskiglas.si je spletno mesto s klasičnimi medijskimi vsebinami, kot so članki, fotografije in video vsebine, obenem pa ponuja tudi e-časopis v obliki PDF, napovednik dogodkov in predstavitev samega podjetja Gorenjski glas ter omogoča posredovanje malih oglasov in drugih naročil v podjetje. Na spletni

strani je mogoče najti avtomatizirano vremensko napoved in poročila s področja cestnega prometa. V prihodnje, obljublajo snovalci spletne strani, bodo obiskovalcem na voljo še elektronska knjigarna, rumene strani in mali oglasi. Obenem bodo stran priredili za tablice in pametne telefone, omogočala bo tudi vključitev v Trafiko in druge storitve.

Župani siti revizij

Župan Občine Cerklje Franc Čebulj je včeraj v imenu petih občin, ki nameravajo graditi krvavški vodovod, kranjskim kriminalistom predal dokumentacijo, ki po njihovem mnenju dokazuje sporno delovanje Državne revizijske komisije.

JASNA PALADIN

Cerklje – Občina Cerklje je v imenu soinvestitoric Občin Komenda, Kranj, Šenčur in Vodice nedavno že tretjič objavila razpis za izvajalca tega pomembnega projekta, ki predvideva gradnjo novega vodovoda, ki bo na območju omenjenih občin obkroževal okoli 30 tisoč prebivalcev, njegova vrednost pa je ocenjena na dobrih sedemnajst milijonov evrov. Občine so pri projektu pričakovale tudi 80-odstotni delež iz kohezijskih skladov, a zdaj je že jasno, da tega denarja vsaj za zdaj še ne bo, saj je rok v tej finančni perspektivi zamujen. Občine so gradbeno dovoljenje dobile že pred dvema letoma (letos so ga za dve leti podaljšali), postopki javnih razpisov pa se neuspešno vlečejo že osem mesecev.

»Javnosti na ta problem ne želimo opozoriti le zaradi naše občine in našega projekta, pač pa zato, ker se s to težavo srečujejo občine po vsej Sloveniji. Temu je treba narediti konec, raziskati, kdo stoji za nenehnimi revizijami, in poiskati njihovo odgovornost,« je uvodoma dejal Franc Čebulj in predstavil celotno kronologijo razpisa za izbor

izvajalca. Poudaril je, da so zahteve za revizije vlagala tudi podjetja, ki se na razpis sploh niso prijavila, zato v postopku vidijo spekulativne namene in vrsto nepravilnosti v delovanju Državne revizijske komisije, ki to dopušča. »Za vsemi odločitvami stojijo trije iz te Komisije – Nataša Jeršič, Maja Bilbija in Borut Smrdel. Delajo, kot bi prišli z drugega sveta, kreirajo naš razvoj, občine pa puščajo v pravem razsulu in s kupom zapravljenega denarja. Na njihove odločitve se ne moremo pritožiti, čas neusmiljeno teče, s tem pa izgubljam denar. Zaradi birokracije občine nobene stvari, ki se je lotimo, ne moremo speljati do konca,« so ogorčeni župani, ki dvomijo v verodostojnost Državne revizijske komisije. Prepričani so, da država na tem področju mora narediti red, saj se s podobnimi težavami soočajo tudi pri gradnji loške obvoznice, kanalizacije iz Vodice do Ljubljane ...

Župani, novinarske konference sta se udeležila tudi Aco Franc Šuštar iz Vodice in Miro Kozelj iz Šenčurja, so že napovedali, da bodo, če bodo njihove domneve potrjene, boj nadaljevali tudi z odškodninskimi tožbami.

Bogati bogatijo tudi v krizi

Managerjeva lestvica stotih najbogatejših Slovencev je v primerjavi s prejšnjimi močno spremenjena in premešana, skupna vrednost premoženja vseh pa znaša 3,3 milijarde evrov.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj – Na sedmi lestvici najbogatejših Slovencev tako kot lani in predlani kraljuje Sandi Češko, 60-odstotni lastnik Studia Moderna (Kozmodisk, Dormeo, Top Shop), ki je premoženje od lani povečal za 12 odstotkov, na 460 milijonov evrov. »Ne ukvarjam se z ocenami premoženja, saj lahko nihajo iz meseca v mesec,« je za TV Slovenija povedal Češko in tudi, da je uspešen zaradi ekipe sodelavcev, ki zna težave reševati, ne opisovati. Mimogrede, ameriški Forbes ga je ustoličil na drugo mesto najbogatejših Balkancev.

Drugo mesto slovenske lestvice zasedata Albin in Tatjana Doberšek z 274

milijoni evrov premoženja. Njuno podjetje Engineering Doberšek, ki sta ga leta 1983 ustanovila v Nemčiji, je lani podvojilo prihodke na 130 milijonov evrov. Tretji je Joc Pečečnik s 188 milijoni evrov premoženja. Pečečnik je vse bolj uveljavljeno ime v svetovni igralniški industriji, tudi njegova skupina Elektronek s sedežem v Mengšu (tako ga imamo tudi Gorenjci za svojega) ima tri podjetja v Ameriki, Kanadi in Avstraliji.

Na četrtem mestu sta Samo in Iza Login s 146 milijoni evrov premoženja za mobilno aplikacijo Talking Tom in sta prva, ki ju je tudi revija Manager označila za Gorenjca. Gorenjcev je na lestvici stotih najbogatejših enajst, torej dobra desetina ali malce

nad siceršnjim povprečjem državi na več področjih. Zakoncema Login sledijo Franjo in Zvonka Žnidar s podjetjem Janus Trade (Samsung), nato nekdanja lastnika Terma (danes Knauf Insulation) iz Škofje Loke Vanča in Janez Deželak.

Na četrtem mestu so družina Ažman in Vlasta Likozar, lastniki loškega podjetja Difa, ki izdeluje ulitke za avtomobilsko industrijo. Naslednja gorenjska milijonarja sta znova zakonca – lastnika ARC Kranj Mitja Kolman in Andreja Bohinc Kolman, sledijo družina Gorenšek (Diagnostični center Bled), Štefan Čebašek (Tinex) ter lastniki podjetja Filc Alex Luckmann, Jurij Cof, Franc Hribar in Barbara Vrčkovnik Čepin. Prav

zaradi slednje četverice je gorenjsko mesto milijonarjev Škofja Loka.

V Managerju izpostavlja tudi škofjeloško podjetje LTH Ulitki, ki ga je 12 vodilnih nekdanjega TCG Unitech LTH-ol prevzelo za 5,2 milijona evrov, danes pa je njihovo premoženje vredno kar 25-krat več. Če letos poslujejo tako uspešno kot v letih od prevzema (in tudi pred nastopom krize), se bo vseh 12, vključno z nekdanjim direktorjem Markom Golobom in sedanjim direktorjem Andrejem Kranjcem, prihodnje leto znašlo na lestvici stotih najbogatejših.

V sedmih letih sta se na lestvici zamenjali približno dve tretjini oseb. Na njej tako letos ni še pred kratkim cenjenih gospodarstvenikov. Še več, nekateri so v kazenskih postopkih, med njimi nekateri celo v zaporu. Zanimivo je, da je večina na lestvici do premoženja prišla pošteno, s svojimi idejami, znanjem, izkušnjami, drznostjo. In takšne Slovenija (in Gorenjska) potrebuje.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncej, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Trisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Družijo jih vrednote osamosvojitve

Ustanovili so Območni odbor Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve Trzin-Mengeš in predstavili Belo knjigo slovenske osamosvojitve.

JASNA PALADIN

Mengeš – V ponedeljek je zbrane v polnem avditoriju Centra za evropsko prihodnost na gradu Jable je v imenu občin Trzin in Mengeš uvodoma pozdravil trzinski župan Tone Peršak, nato pa še Rado Gladek, novo izvoljeni predsednik Območnega odbora Združenja VSO Trzin-Mengeš, ki je bilo na Jablah ustanovljeno prav ta dan. »Ni nas malo Slovencev, ki nam plebiscitarna

izkoristili tudi za nadaljevanje niza predstavitev zbornika dokumentov Bela knjiga slovenske osamosvojitve. Ta je sicer izšel ob letošnjem dnevu državnosti z željo, da bi Slovenci bolje spoznali ta del svoje zgodovine. Predstavil ga je pisec enega od uvodnikov in – kakor ga je opisala dr. Andreja Valič Zver, ki je pogovor z njim vodila – oče slovenske osamosvojitve Janez Janša. »Ta knjiga bi morala iziti že zdavnaj, pred dvajsetimi leti, saj so v njej

Smrdi, smrdi, le kaj smrdi...

Obstoječa čistilna naprava v Kranju je dotrajana. Za posodobitev je že zagotovljen evropski denar, gradbenega dovoljenja še ni. Kje in zakaj se zatika? Stališča so soočili predstavniki občine, Civilne iniciative za zdravo Drulovko in še nekateri prebivalci Krajevne skupnosti Orehek - Drulovka.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Da je umestitev nove čistilne naprave ob obstoječi v Kranju žgoča tema, je na zboru občanov pokazala številna udeležba prebivalcev Krajevne skupnosti Orehek - Drulovka, predstavnikov Civilne iniciative (CI) za zdravo Drulovko in delegacija s strani vodstva kranjske občine. Sredin zbor v Osnovni šoli Orehek je tudi pokazal, da bo potrebnega več dialoga na vseh straneh, da prebivalci za informacije ne bodo izvedeli »tik pred dvanajsto«, kot se je izrazila predstavnica CI za zdravo Drulovko Eva Premk Bogataj; v CI je trenutno povezanih sedemdeset krajanov, prizadevajo pa si za pravico do zdravega življenjskega okolja in za pravico do sodelovanja pri umeščanju tako pomembnih okoljskih projektov, kot je ta, na strokoven in transparenten način. Po drugi strani pa se je izkazalo, da nekateri krajanje, predvsem so se slišali glasovi z Orehka, v projekt zapajo. Nadgradnja in rekonstrukcija čistilne naprave je v fazi pridobivanja okoljevarstvenega soglasja, ki je eden izmed pogojev za pridobitev gradbenega dovoljenja. Na tej točki se je ustavilo, saj so bile na ARSO naslovljene vloge za priznanje stranke v postopku za pridobitev okoljevarstvenega soglasja, med njimi vloga družine Eve Premk Bogataj, ki je pojasnila: »To je edini dokument, ki nam omogoča, da bomo lahko merili, kaj bo šlo v zrak, kakšen bo hrup «

Mitja Herak: »Nova čistilna naprava bo bistveno manj obremenjujoča za okolje.« CI za zdravo Drulovko (v prvih vrstah na sliki desno) ni prepričal. / Foto: Luka Renar

Dejstvo je, da je obstoječa čistilna naprava, zgrajena leta 1986, dotrajana in preobremenjena. Kot so bili kritični nekateri krajanje, bo nova naprava umeščena le še bliže hišam. »Po obstoječih prostorskih aktih iz leta 1974 gradnja čistilne naprave na drugi lokaciji ni mogoča,« je pojasnil podžupan Bojan Homan in dodal, da če bi želeli spremeniti prostorske akte, umestiti čistilno napravo drugam, pridobiti vsa dovoljenja in predvsem denar za tako drag projekt, ki je zdaj sofinanciran, bi trajalo tudi do petnajst let. A evropski denar, 91 odstotkov upravičenih sredstev oziroma približno 16 milijonov evrov, je v tej finančni perspektivi na voljo le do leta 2015. Homan je zanikal govornice, da se na tej lokaciji

predvideva tudi sežigalnica, poudaril pa je, da je projekt narejen po evropskih smernicah, saj sicer sofinanciranja ne bi bilo. Nemški profesor Peter Hartwig, odgovoren za tehnični del izvedbe nove čistilne naprave in generalni direktor podjetja Aqua Consult, je pojasnil, kako bo delovala čistilna naprava, ki je predvidena za 95 tisoč populacijskih enot. Poudaril je, da bo večina objektov pokrita in da se bodo minimalizirali vplivi na okolje, tudi s pomočjo biofiltra. Ko bo nova naprava v obratovanju, bodo obstoječo porušili, na tem mestu pa zgradili deževni bazen.

Krajanje je tudi zanimalo, kako se bo njihov pristanek na gradnjo nove čistilne naprave poznal na položnicah. »Skupina občanov se

je organizirala in na občino naslovila 27 zahtev, ki smo jih proučili v skladu z zakonodajo. Pogodbo smo sklenili pri notarju in je zavezujoča. Ti krajanje so upravičeni do neposrednih ugodnosti na vplivnem območju, ki je zaključena celota. Drugih sogovornikov ni bilo,« je povedal direktor občinske uprave Mitja Herak in skupaj z županom Mohorjem Bogatajem zagotovil, da bodo za krajanje odprti za dialog, da naj se vključijo z vprašanji tudi prek KS in da bodo sklicali še en sestanek v prihodnjem tednu. Zapisnik iz zбора občanov pa bodo objavili na spletni strani občine Kranj v desetih dneh in ga posredovali tudi krajevni skupnosti in predstavnici CI za zdravo Drulovko.

Knjigo sta predstavila dr. Andreja Valič Zver in Janez Janša.

odločitev iz leta 1990 ogromno pomeni. Občane Trzina, Mengša in sosednjih občin veže še dodatna zaveza, da velik prispevek, ki so ga v osamosvojitveni vojni dali naši krajanje, ni bil zaman. Z željo, da ne pozabimo osnovnega namena ustanovitve lastne države, smo danes ustanovili območni odbor združenja,« je dejal predsednik in si zaželel čim bolj številčnega članstva. Organizatorji iz Združenja VSO so srečanje

zbrani številni dokumenti, ki bi ob pravočasni objavi onemogočili potvarjanje zgodovine. Danes se da vse predstaviti drugače, kot je dejansko bilo, in kot narod smo razdeljeni prav zato, ker ne vemo, kaj je bilo prav in kaj ne. Dokumenti jasno kažejo, da je narod o odločitvi za samostojno državo bil enoten, žal pa enotnosti ni bilo v politiki,« je dejal Janša, ki je spregovoril tudi o drugih ključnih temah slovenske osamosvojitve.

Na cesto se je vsulo kamenje

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – V ponedeljek se je v zgodnjih jutranjih urah na cesto v Dovžanovi soteski vsulo okoli petdeset kubičnih metrov peska in kamenja. Z Uprave RS za zaščito in reševanje so sporočili, da je komunalno podjetje še istega dopoldneva saniralo polovico cestišča, včeraj pa je bila cesta že odprta za dvosmerni promet. Tržiški župan Borut Sajovic je povedal, da bodo na tem mestu do pomladi namestili kovinske mreže, ki bodo preprečile nadaljnje podore, za sanacijo pa so iz občinskega proračuna zagotovili deset tisoč

evrov. »V soteski so podori, odlomi naravni pojav in da je tega čim manj, delujemo preventivno. Več kot trideset let je skozi Dovžanovo sotesko potekal transport

lesa, v cesto in okolico se je vlagalo premalo in to prakso smo prekinili. Sanacije med Tržičem in Jelenolom zdaj potekajo vsako leto,« je še dodal župan.

Prodali bodo del zdravstvenega doma

Tržič – Občinski svet je potrdil namero občine, da proda solastniški delež v pritličju zdravstvenega doma, kjer naj bi nastale tri zasebne ambulante. 190 kvadratnih metrov zemljišča in 201 kvadratni meter prostorov v domu bo prodala preko javnega zbiranja ponudb z izhodiščno ceno 112.724 evrov (brez DDV), še prej bo vložila predlog za izbris pravice uporabe, ki je vpisana v korist zdravstvenega doma, zavoda za zdravstveno zavarovanje (ZZZS) in Lekarne Tržič. Občina se bo ob tem zavezala, da bo po vzpostavitvi etažne lastnine v domu priznala ZZZS lastninsko pravico na prostorih v srednjem delu stavbe ZD Tržič, ki jih ZZZS uporablja.

DOM PETRA UZARJA TRŽIČ
Ročevnica 58, 4290 Tržič

obvešča, da je dne 8. novembra 2013 v Uradnem listu Republike Slovenije objavil javni razpis za delovno mesto

DIREKTORJA/DIREKTORICE

JAVNEGA SOCIALNO VARSTVENEGA ZAVODA –
Doma Petra Uzarja Tržič

Rok za prijavo začne teči dan po objavi v Uradnem listu. To obvestilo ne velja kot uradna objava javnega razpisa.

39. Kranjski zimskošportni sejem od 14. 11. do 17. 11. 2013

četrtek 14. 11. 14.00-20.00 petek 15. 11. 09.00-20.00 sobota 16. 11. 09.00-20.00 nedelja 17. 11. 09.00-13.00

Mercator Center Kranj Primskovo v kletni etaži VSTOPNINE NI

Podpora dograditvi obvoznice

Za državne ceste manj denarja

V Škofji Loki s strahom čakajo, ali bo morebitna pritožba na izbiro izvajalca za škofjeloško obvoznico na zadnjem razpisu spet zamaknila in s tem ogrozila nadaljevanje njene gradnje. Številna pisma podpore čim prejšnjemu nadaljevanju del.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Osemnedevni pritožbeni rok bi se bil te dni že iztekel, če ne bi neizbrani izvajalec poslal Direkciji RS za ceste zahtevo po dodatni obrazložitvi odločitve o oddaji javnega naročila. Ko bo neizbrani izvajalec odgovor dobil, bo začel teči pritožbeni rok, ki se bo tako v najboljšem primeru iztekel 18. novembra, sporočajo z Direkcije RS za ceste.

Odkar je tik pred zadnjimi prazniki direktor direktorije Gregor Ficko v Škofji Loki pojasnil odločitev z zadnjega razpisa in povedal, da je zaradi zapletov pri izbiri izvajalca resno ogrožen zaključek projekta do konca leta 2015 in s tem povezanim črpanjem 22 milijonov evrov evropskega denarja, se je v javnosti pojavilo več pisem podpore nadaljevanju gradnje obvoznice. Pošiljale so jih tako škofjeloške institucije kot civilna javnost, vsi pa nagovarjajo vpletene, od državnih organov do morebitnih pritožnikov, naj ravnajo odgovorno in končajo z neproduktivnih pritoževanjem. Občinski odbor SLS Škofja Loka, ki po udarja, da bi morali javni interes dograditve obvoznice zaščititi pred izkoriščanjem instituta pravnega varstva in da je dograditev obvoznice občinska, regionalna in državna prioriteta, je izpeljal celo spletno anketo, na katero je do 3. novembra odgovorilo 812 anketirancev. Več kot 98 odstotkov se jih je strinjalo z njihovo ugotovitvijo in podprlo koristi, ki jih prinaša obvoznica, tako hitrejšemu premagovanju

Tretjina poljanske obvoznice je že zgrajena, kdaj bo še preostanek? /Foto: Gorazd Kavčič

razdalje z manj zastoji, dvigu kvalitete bivanja, ohranitve starega mestnega jedra, večje varnosti in manjšega stresa. »Nikakor se ne moremo sprijazniti, da bi na obvoznico čakali še deset let,« so zapisali tudi gasilci Gasilskega poveljstva občine Škofja Loka, ki omenjajo tudi težave pri prevoznosti odseka ceste med Spodnjim trgom in Podpulfrco, zlasti v konicah, ko se vozniki ne morejo umakniti vozilom s prednostjo. Opozarjajo, koliko je vreden čas in kako dragocena vsaka minuta pri intervencijah, ko je včasih ogroženo človeško življenje, največkrat pa imetje ljudi. Na povečan promet in pogoste prometne zamaške skozi mesto opozarjajo tudi na reševalni postaji Zdravstvenega doma Škofja Loka. »Naša reševalna vozila, ki vsak

dan vozijo v Poljansko dolino, morajo v vožnjo vključiti tudi čas, ki ga potrebujejo na poti do pacienta in nazaj proti Ljubljani do bolnišnic ali ambulanc. Če moramo pacienta pripeljati v Ljubljano do 7.30, mora reševalec oditi z reševalnim vozilom že pred šesto uro. Da ne omenjamo nujnih reševalnih prevozov v primerih nujnih stanj, ko šteje vsaka sekunda, ki jo zapravimo v zastoji. Z obvoznico bi vsi le pridobili, izboljšali pa tudi preživetje naših prebivalcev in vseh, ki med transportom doživijo nezgodo, srčni zastoj, možgansko kap ... in potrebujejo našo hitro pomoč,« meni direktorica ZD Škofja Loka Sabina Dietner. Ines Košenina, ki zastopa prebivalce Spodnjega trga (ti so spomladi izobesili protestne zastave),

pa opozarja, da letos mineva 40 let od prometne ureditve, ki je začasno preusmerila ves tranzitni promet prek Spodnjega trga. Toliko so stara tudi prizadevanja za poljansko obvoznico, promet skozi mesto pa ogroža zdravje Lontržanov, uničuje njihove hiše, trg pa ugaša ekonomsko, poslovno, turistično, kulturno, družabno. Kako slabo dejstvo, da še ni obvoznice, vpliva na gospodarski razvoj širšega škofjeloškega območja, pa opozarja Rok Šimenc, direktor razvojne agencije Sora. O tem sta govorila tudi župana Žirov in Gorenje vasi - Poljan Janez Žakelj in Milan Čadež, ki sta se v podporo škofjeloškemu županu Mihju Ješetju in dograditvi obvoznice pridružila novinarski konferenci Direkcije RS za ceste.

Na 52 cestnih gradbiščih v državi bodo morali ustaviti dela, ker naj bi bilo v proračunih za leti 2014 in 2015 manj denarja za državne ceste.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Direkcija Republike Slovenije za ceste, ki upravlja s 5969 km glavnih in regionalnih cest, je pred kratkim sporočila, da ji predlog rebalansa državnega proračuna za leto 2014 in predlog proračuna za leto 2015 občutno znižujeta sredstva za naložbe v državne ceste, zaradi česar jim grozi ustavitev investicijskih projektov v letih 2014 in 2015, razen evropskih projektov.

»Če bosta predloga ostala takšna, kot sta, bomo primorani ustaviti vseh 709 investicijskih projektov. Prekiniti bo treba izdelavo prostorske in projektne dokumentacije, vse že začete gradnje in rekonstrukcije glavnih ter regionalnih cest, odkupe zemljišč, za kar so bile že sklenjene pogodbe. Ustaviti bo treba izplačila že opravljenih storitev v letu 2013 v višini 17 milijonov ter predvidenih del v letu 2014 v višini 22 milijonov ter 1,7 milijona v letu 2015. V praksi bo to pomenilo ustavitev del na 52 gradbiščih, kjer bo zaradi nedokončanih del potrebno uvesti izmenično enosmeren promet, na nekaterih pa tudi popolno zaporo za obdobje vsaj do aprila 2016,« pravijo na direkciji. Ko smo jim naslovili vprašanje, katera gradbišča utegnejo biti ogrožena na Gorenjskem, so odgovorili, da nam seznama ne morejo posredovati, ker bodo konkretni podatki znani po sprejetem rebalansu proračuna za leto 2014.

Med ogroženimi projekti direktor direktorije Gregor Ficko med drugim kot Gorenjski najbližjo navaja

rekonstrukcijo ceste med Šentvidom in Jeprco. V občinah jih skrbi, kako bo z izvedbo že začelih naložb. Župan občine Železniki Anton Luznar, kjer direktorija dela na cesti v Davčo in cestnem odseku Podrošt-Sorica, se boji, da se bo država umaknila s slednjega projekta. »Gre za dveletno pogodbo, kjer se trenutno dela na vgrajevanju pilotov, razširili pa bi se tudi ovinki za lažji avtobusni promet, prihodnje leto pa naj bi še asfaltirali. Ni nam prav, da bi se dela na tej cesti, ki na obnovo čaka že več let, ustavila,« je dejal Luznar, ki v kratkem v občini pričakuje obisk direktorja Ficka, da mu pojasni razmere in se pogovorijo tudi o vesti v Davčo, ki pa zaradi evropskega sofinanciranja menda ni ogrožena. Na Občini Radovljica pa so na naše vprašanje o državnih cestnih povedali: »Direkcija RS za ceste na območju naše občine obnavlja most v Podnartu in odsek ceste Begunje-Tržič, po zagotovilih direktorije bosta oba projekta tudi zaključena. Letos je že zaključila rekonstrukcijo prvega odseka ceste na Lancovem. Pričakujemo, da bo v prihodnjem letu nadaljevala rekonstrukcijo na drugem odseku te ceste, saj je zaradi plazovitosti v kritičnem stanju. Morebitna odložitev teh del v naslednja leta bo zagotovo močno podražila sanacijo, saj se stanje ceste in s tem varnost prometa poslabšuje. Druga nujna državna naložba, načrtovana na našem območju, pa je rekonstrukcija ceste z izgradnjo pločnika v Podnartu.«

Srečanje alpinistov veteranov

JANEZ KU HAR

Kranjska Gora – Alpinisti veterani Planinske zveze Slovenije so se pred nedavnim v Koči na Gozdu na Vršiču zbrali na 32. vseslovenskem srečanju. Srečanja se je udeležilo več kot petdeset alpinistov veteranov, med njimi znana imena – Rado Kočvar, Dušan Kukovec, Peter Ščetin, Klavdij Mlekuž, Janko Ažman, Božidar Lavrič, Franci Savenc, Franci Ekar, Janko Mirnik, Tone Sazonov ... Na srečanju so obujali spomine na plezalske in druge dogodivščine, se pogovarjali o sodobnem

alpinizmu, podelili priznanja alpinistom za okrogle obletnice in posebno

priznanje Francetu Zupanu, ki je vrsto let organiziral tovrstna srečanja.

Udeleženci srečanja na Vršiču

Zamenjati razbito zavarovano steklo v vašem domu je lahko zelo enostavno.

Pokličite brezplačno številko, prijavite škodo in Zavarovalnici Triglav prepustite vse skrbi v zvezi s popravilom, vključno z izbiro pogodbenega steklarja.

Storitev je brezplačna za vse obstoječe zavarovance, ki imajo zavarovano steklo v svojem domu.

080 555 555

triglav

www.triglav.si

Koncert treh zborov

Radovljica – Danes, v petek, 8. novembra, ob 20. uri bo v Baročni dvorani Radovljiške graščine Koncert treh zborov, ki ga že tradicionalno v jesenskem času pripravljajo v KD Vox Carniola Jesenice. Poleg mešanega in ženskega pevskega zbora Vox Carniola pod vodstvom Eve Jelenc Drozg bosta nastopila še ženski zbor Grudnove Šmikle iz Železnikov pod vodstvom Marjete Naglič in MPZ Obala Koper pod vodstvom Sebastjana Vrhovnika. Poslušali bomo zelo širok repertoar zborovskega petja skladb klasične zborovske literature, največji del pa bo posvečen domači zborovski pesmi 20. stoletja in mladim sodobnim avtorjem, vsak od zborov pa nas bo popeljal tudi v zakladnico slovenske ljudske pesmi.

Klavirski recital

Duplje – Danes, v petek, 8. novembra, ob 20. uri bo v dvorani Gasilskega doma v Dupljah klavirski recital mlade odlične pianistke Nene Rion iz Podbrezj. Svojo glasbeno znanje je več kot deset let pridobivala z violino in violi, kasneje pa tudi s flauto in pri klavirju. Slednjemu se je povsem posvetila od leta 2007 naprej in z njim dosegla največ uspehov tako doma kot v tujini. Tokrat se bo predstavila s skladbami Chopina, Schumanna in Ludwiga van Beethovna. Koncertni večer organizira KD Naklo Dobrava.

Bilo je nekoč

Železniki – Danes, v petek, 8. novembra, ob 19. uri bo v Galeriji Muzeja Železniki v organizaciji tamkajšnjega Muzejskega društva projekcija diapozitivov *Bilo je nekoč* fotografa Aleksandra Čufarja, ki pravi: »Bilo je nekoč rečemo velikokrat v življenju. Čas je, da pokažem mladim fotografom, kaj so diapozitivi.«

Očetnjava Mita Gegiča

Škofja Loka – Danes v petek, 8. novembra, ob 19. uri bo v Vhodni dvorani Sokolskega doma odprtje razstave slik Mita Gegiča z naslovom *Očetnjava*. Z razstavo v Sokolskem domu začnajo novo galerijsko sezono, Gegičeva dela pa bodo na ogled do 29. novembra.

Konjščica v »paviljonu«

Tržič – Na povabilo članov Likovnega društva Tržič bodo njihovi likovni kolegi iz KD Sava Kranj in prijatelji danes, v petek, 8. novembra, ob 18. uri v Galeriji Paviljon NOB odprli razstavo likovnih del Konjščica 2013. Slikarje bo predstavil Rudi Zevnik, v pevski točki pa bodo nastopile Dečve, članice FS KD Sava Kranj.

Žitnikovo oblikovanje v CD

Ljubljana – V okviru cikla oblikovalska identiteta Društva oblikovalcev Slovenije je svoj oblikovalski opus med letoma 1979 in 2012 v prvem preddverju Cankarjevega doma v teh dneh predstavil industrijski oblikovalec, Gorenjec Marjan Žitnik, ki sicer živi in dela v Ljubljani.

KINO SPORED

CINEPLEX, KRANJ (TUŠ)

Petek, 8. 11.
16.00, 18.00, 19.00, 20.10, 22.10
GREMO MI PO SVOJE 2
17.45 PETA VEJA OBLASTI
15.40, 20.20 LEGENDE V VEGASU
22.55 THOR: SVET TEME
20.40 THOR: SVET TEME, 3D
18.40 CARRIE
22.30 GRAVITACIJA, 3D
22.40 NAČRT ZA POBEG
20.15 DIRKA ŽIVLJENJA
17.00, 21.00, 22.55 NESRAMNI DEDI
17.30 KAPITAN PHILLIPS
15.15 KHUMBA, sinhro.
16.40 ČEFURJI RAUS!
15.30 JAZ, BARABA 2, sinhro.

Sobota, 9. 11.
19.00 TOSCA, v živo
13.15, 14.00, 16.00, 18.00, 20.10,
22.10 GREMO MI PO SVOJE 2
17.45 PETA VEJA OBLASTI
15.40, 20.20 LEGENDE V VEGASU
22.55 THOR: SVET TEME
20.40 THOR: SVET TEME, 3D

18.40 CARRIE
22.30 GRAVITACIJA, 3D
22.40 NAČRT ZA POBEG
20.15 DIRKA ŽIVLJENJA
17.00, 22.55 NESRAMNI DEDI
17.30 KAPITAN PHILLIPS
13.15, 15.15 KHUMBA, sinhro.
14.45 KHUMBA, 3D, sinhro.
16.40 ČEFURJI RAUS!
13.30, 15.30 JAZ, BARABA 2, sinhro.

Nedelja, 10. 11.
13.15, 14.00, 16.00, 18.00, 19.00, 20.10
GREMO MI PO SVOJE 2
17.45 PETA VEJA OBLASTI
15.40, 20.20 LEGENDE V VEGASU
20.40 THOR: SVET TEME, 3D
18.40 CARRIE
20.15 DIRKA ŽIVLJENJA
17.00, 21.00 NESRAMNI DEDI
17.30 KAPITAN PHILLIPS
13.15, 15.15 KHUMBA, sinhro.
14.45 KHUMBA, 3D, sinhro.
16.40 ČEFURJI RAUS!
13.30, 15.30 JAZ, BARABA 2, sinhro.

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Ta čarobnost pokrajine

V galerijah Prešernove in Mestne hiše je na ogled razstava več kot 160 fotografij, ki so bile izbrane za letošnje jubilejno dvajseto razstavo fotografij Pokrajina 2013.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Pravzaprav to kvaliteto kranjsko fotografsko razstavo »poganja« že štiridesetletna tradicija, prizadevni fotografi domačega društva so namreč že leta 1973 organizirali prvo bienalno razstavo *Pokrajina*. Glavna pobudnika sta bila dva zaslužna člana društva FD Janez Puhar, odlična fotografa in ljubitelja narave, žal že pokojna Janez Marenčič in Marko Aljančič. Ob pomoči takratnega direktorja Gorenjskega muzeja dr. Ceneta Avguščina sta na voljo dobila najlepšo kranjsko galerijo. »Od takrat naprej vsaki dve leti galeriji Mestne in Prešernove hiše v Kranju gostita najboljše slovenske fotografe krajinarje. Dvakrat je bila razstava zamaknjena za eno leto, tako da imamo po štiridesetih letih šele dvajseto, ne enaindvajseto razstavo,« je natančen predsednik društva Vasja Doberlet in dodal, da imajo omenjeni tudi največ zaslug, da se je v Kranju ustanovil Kabinet slovenske fotografije, ki poleg drugih fotografij uglednih slovenskih fotografov, hrani tudi zmagovalne fotografije na temo najboljše slovenske krajine iz preteklih devetnajst razstav.

Zadnja leta je na razstavah mogoče videti krajine v črno-beli in barvni tehniki, večina del pa je izdelana v

Absolutni zmagovalnik letošnje Pokrajine 2013 je Aleš Komovec, ki je zmagovalno fotografijo naslovlil *Dolga pot*. / Foto: Luka Renar

digitalnih tehniki. V minulih štirih desetletjih si je bilo na razstavah mogoče ogledati fotografije krajin v vseh možnih tehnikah od črno-belih, še klasično narejenih fotografij do barvnih diapozitivov. Kasneje so bile fotografije digitalno obdelane do take mere, da so predstavljale le poustvarjeno krajino. To so bile fotografije, kjer so avtorji s svojim pristopom in tehniko opozarjali na čas nastajanja fotografij, in kar je mnogo pomembnejše, kaj vse se nam z našo lepo krajino lahko zgodi,

če ne bomo imeli pravega odnosa do okolja, kjer živimo. Zato so tudi letos, že tretjič po vrsti, podelili še posebno nagrado, imenovano opomin generacijam, za sliko, ki kaže neprimerne posege v krajino in bo ta zato še dolgo zaznamovana.

Na letošnji razstavi je skupaj sodelovalo 63 avtorjev z 241 deli v kategoriji črno-belih fotografij in 74 avtorjev z 289 barvnimi fotografijami. Strokovna komisija v sestavi: umetnostni zgodovinar ddr. Damir Globočnik ter fotografa Suzana

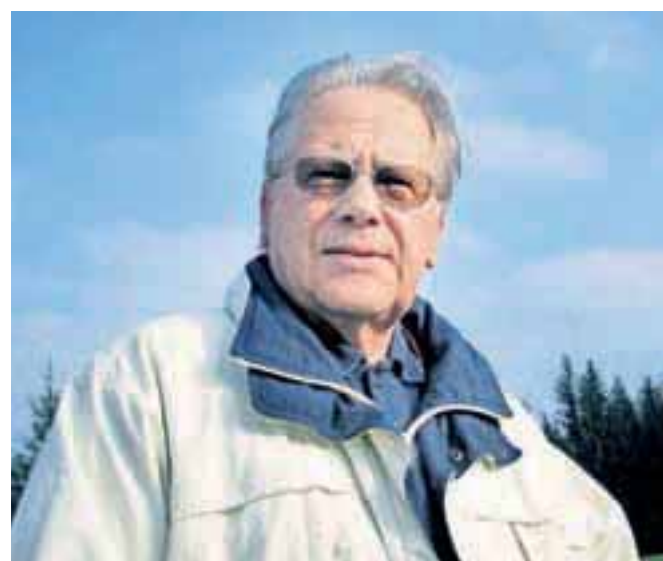
Čotar in Franc Ferjan, je za razstavo odbrala 61 črno-belih fotografij 38 avtorjev in sto barvnih fotografij petdesetih avtorjev. V vsaki kategoriji so bile podeljene zlata, srebrna in bronasta medalja Janez Puhar in tri oziroma štiri pohvale Janez Puhar. Srebrno medaljo Janez Puhar opomin generacijam je prejel Jože Vesenjaj, zlato medaljo Janez Puhar za najboljšo slovensko krajino pa Aleš Komovec iz kranjskega društva. Pokrajina 2013 bo v obeh galerijah na ogled do 24. novembra.

Koncert za Fabijanov jubilej

Danes v petek, 8. novembra ob 19. uri bo v dvorani Kongresnega centra na Brdu slavnostni koncert ob osemdesetletnici dirigenta Matevža Fabijana. Nastopilo bo sedem pevskih zborov in dva okteta.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Koncert, ki ga je v okviru Zveze kulturnih društev Kranj ter v sodelovanju z uredništvom glasbenih in baletnih oddaj TV Slovenija organizacijsko in programsko zasnovala Mija Aleš, bo obsegal priredbe slovenskih ljudskih pesmi in uglasbitve slovenskih pesmi. Matevž Fabijan je v svoji dolgi in uspešni karieri vodil številne odrasle, mladinske in otroške zборе in bil dragocen svetovalec zborov, pevskih skupin in zborovodij ter strokovni svetovalec občinskih in območnih pevskih srečanj. Predaval je tudi na seminarjih za zborovodje in bil član strokovnih žirij področnih, nacionalnih in mednarodnih zborovskih tekmovanj v

Matevž Fabijan ima za seboj izjemen ustvarjalni opus.

Zagorju, Celju in Mariboru. Za svoje dolgoletno in razvejano glasbeno-umetniško delo je prejel tudi številna javna priznanja in nagrade.

Na koncertu se bodo predstavili zbori in zasedbe, ki jih je prof. Matevž Fabijan v svojem izjemnem ustvarjalnem opusu vodil. V slavnostnem

programu, ki ga bo povezoval Janez Dolinar, bodo tako sodelovali Akademski pevski zbor France Prešeren Kranj (dirigent Matej Penko), Otroški zbor RTV Slovenija (Anka Jazbec, Klemen Golner – klavir), Mladinski zbor RTV Slovenija (Tomaž Pirnat), Oktet Suha iz Koroške (Edi Oraže), Oktet Lip Bled (Ivan Arnsšek), Mešani zbor Koledva iz Kroke (Egi Gašperšič), Moški zbor Podnart (Egi Gašperšič, Jožica Potočnik – klavir), Moški komorni zbor Šenčur (Matevž Fabijan), Pevski zbor Polde Dolenc Škofja Loka bo vodil slavjenec, prav tako pa v zaključku združene pevske zборе. Koncert bo posnela tudi TV Slovenija, vstopnice pa bodo po ceni 10 evrov bodo na voljo na Brdu eno uro pred koncertom.

Nimajo niti za burek

Vaterpolska zveza Slovenije ima 250 tisoč evrov izgube, zato je finančno tako na psu, da ni zmogla niti 15 tisoč evrov za udeležbo reprezentance na tretjem kvalifikacijskem turnirju za EP.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Včeraj bi morala vaterpolska reprezentanca Slovenije v angleškem Sunderlandu odigrati prvo tekmo tretjega kvalifikacijskega turnirja za evropsko prvenstvo 2014 v Budimpešti, namesto tega pa je v. d. predsednika Vaterpolske zveze Slovenije (VZS) Marko Troppan sklical novinarsko konferenco, na kateri je sporočil: »Nastop reprezentance v Angliji smo morali odpovedati, ker Vaterpolska zveza Slovenije ta trenutek nima niti za burek.« Zveza ima namreč po njegovih besedah blokiran račun, 252 tisoč evrov izgube, 150 tisoč evrov izvršb, pri Hypo banki pa odprto posojilo za 100 tisoč evrov, ki ga je prejšnji predsednik Milan Kranjc, ki je VZS vodil zadnji dve leti in pol, najel brez vednosti prejšnjega predsedstva, a ni poskrbel za odplačilo niti enega obroka. Tako je bilo za VZS prevelik zalogaj zbrati pičlih 15 tisoč evrov, kolikor bi znašali potni in drugi stroški udeležbe članske reprezentance na turnirju v Angliji.

Nad odpovedjo udeležbe na tretjem kvalifikacijskem turnirju je seveda razočaran tudi selektor Uroš Troppan. »Skupaj z igralci, ki so do

Marko in Uroš Troppan, v. d. predsednika in selektor, sta včeraj spregovorila o nezavidljivem finančnem stanju vaterpolske zveze. / Foto: Gorazd Kavčič

zadnjega trenutka čakali na rešitev finančnega problema, nam je odpovedi zelo žal, saj smo imeli po dveh kvalifikacijskih turnirjih lepe možnosti, da se uvrstimo v zadnje kvalifikacijsko sito za EP, kjer bi se pomerili z eno od zadnjih šestih reprezentanc s prejšnjega EP. Z malo sreče pri žrebu bi se lahko celo uvrstili na EP,« je dejal selektor, ki pravi, da doslej ni zaznal, da bi prav zaradi omenjene odpovedi kdo od reprezentantov razmišljal o slovesu. Članska reprezentanca se bo tako do leta 2015, ko se prične novi kvalifikacijski cikel za EP, lahko udeleževala le turnirjev, če bodo seveda finančni

pogoji zveze to dovoljevali. Uroš Troppan prav tako upa, da se bo vsaj mladinska reprezentanca naslednje leto lahko podala v kvalifikacijske boje za njihovo EP.

Predsednik VZS Marko Troppan je pojasnil, da so sredstva za pot reprezentance v Anglijo skušali pridobiti v dogovoru s Fundacijo za šport in ministrstva za šolstvo in šport, tudi Olimpijskega komiteja Slovenije, nazadnje se je v reševanje vpletla tudi LEN, a neuspešno. »S strani fundacije in ministrstva imamo za letos še za okoli 80 tisoč evrov nepočrpanih sredstev, vendar so nam pojasnili, da bi z morebitno odobritvijo 15 tisoč evrov za

potne stroške reprezentance zaobšli upnike, zato bi lahko prišlo tudi do kazenske odgovornosti,« je razložil.

»Zaradi številnih podpornikov vaterpola, ki so obenem tudi naši upniki, nimam srca, da bi VSZ poslal v stečaj, kar bi sicer morala bila najlažja rešitev,« je poudaril predsednik VZS in razložil, da bodo skušali v naslednjih petih, šestih letih z dotacijami fundacije za šport in ministrstva postopoma poplačati vse upnike v sorazmernem deležu: »A za to potrebujemo soglasja vseh upnikov, večina ga je že dala, s tremi se še pogovarjamo. Če vseh soglasij ne bomo uspeli dobiti, lahko vse skupaj samo zapremo. S takim načrtom se strinja tudi Hypo banka, ki je pripravljena še dve leti počakati z uveljavljanjem svoje terjatve.«

Zaradi ravnanj prejšnjega predsednika Kranjca sedaj poteka predkazenski postopek, od njegovih rezultatov pa bo tudi odvisno, ali bo VZS vložila tudi kakšno odškodninsko tožbo, smo še izvedeli včeraj. VZS bo sicer še ta mesec skušala izpeljati volilno skupščino, Marko Troppan pa pravi, da za predsednika ne bo kandidiral.

Ločani obstali v osmini finala

Škofja Loka – Rokometašem Loke 2012 na sredini pokalnih tekmi ni uspel podviga proti prvoligašu Trimu iz Trebnjega. V dvorani Poden so tekmo osmine finala izgubili z 22 : 29. Pri domačih je bil najboljši strelec Jan Korošec (7 zadetkov), po tri gole so dali Marko Draksler, Rok Završnik in Jernej Štremfelj, medtem ko je bil prvi strelec gostujoče ekipe Jaka Ferkulj z 8 zadetki. Jutri je na vrsti 6. Krog 1.B državne lige, v katerem Škofjeločani gostujejo pri Moškanjcih-Gorišnici. V Cerkljah Damahaus ob 19.30 pričakuje Dravo s Ptuja. V 7. Krogu 1.A ženske državne lige Naklo Peko Tržič gostuje pri Krki, v 1.B ligi pa se bo Škofja Loka v nedeljo ob 18. uri pomerila z ekipo Evro Casino Kočevje.

Rokometaši Trima iz Trebnj (v belih dresih) so bili previsoka ovira za loške rokometase. / Foto: Gorazd Kavčič

Malčki na kranjskem ledu

Kranj – Zaradi nastopa članske in drugih reprezentanc (U20, U18 in U16) bo ledna dvorana Zlato polje samevala do nedelje, ko bo v njej pravi živ žav. Turnir bodo namreč imeli malčki, ki bodo led zapolnili ob 11.45 in se na ledu merili vse do 16.30. Poleg domačinov bodo sodelovali še malčki Olimpije, Bleda in Celja.

Kamničani začeli z zmago

Brčko – Odbojkarji Calcit Volleyballa so na prvi tekmi drugega kroga kvalifikacij pokala Challenge brez izgubljenega niza slavili v Brčkem proti ekipi Jedinstva. Gladko zmago s 3 : 0 bodo morali čez tri tedne potrditi še na povratnem srečanju v Kamniku, kar bi jim zagotovilo šestnajstino finala proti avstrijski ekipi Amstetten.

V nedeljo po novo zmago

Po zaporednih zmagah proti ljubljanski Olimpiji in aktualnemu prvaku Mariboru bodo nogometaši Triglava skušali vse tri točke iztržiti tudi na nedeljskem obračunu s Celjem. Domžale znova z Olimpijo.

JOŽE MARINČEK

Kranj – V 17. krogu prve slovenske nogometne lige Telekom bo kranjski Triglav, ki je s prihodom trenerja Siniše Brkiča in njegovih dveh sodelavcev v štirih krogih osvojil sedem točk, kar šest pa z dvema zmagama na zadnjih dveh tekmah, ko je najprej padla Olimpija, nato pa na gostovanju še branilec naslova Maribor, v nedeljo gostil Celje (ob 14. uri). »V športni park v Kranju prihaja Celje, ki je tako kot mi premagala Olimpijo in Maribor. Tudi tokrat bomo igrali, da osvojimo tri točke. Vemo, da nas čaka težka tekma, zato moramo fante maksimalno pripraviti na to srečanje. Po dveh velikih zmagah je vzdušje v ekipi dobro. Nekaj težav imamo s poškodbami, a zaradi tega ni nobenih bojzani, saj se nekateri po poškodbi tudi

vračajo. Igrali bodo pač tisti, ki bodo najbolje pripravljene,« je pred nedeljskim srečanjem povedal pomočnik trenerja Rajko Kondič. Domžale, ki so v sredinem povratne srečanju četrtfinala pokala premagale Olimpijo z 1 : 0, kar pa je bilo premalo za napredovanje v polfinale, saj so na prvem srečanju ljubljancani slavili z 2 : 0, bodo na domačem igrišču že jutri ob 17.30 znova gostile nogometaše iz prestolnice.

Nogometni klub Domžale, košarkarski klub Helios Domžale in Študentski klub Domžale so pobudniki dobredelne akcije Domžalski klubi za stolpnico. Oba najboljša domžalska športna kolektiva se bosta tako odpovedala izkupičku od prodanih vstopnic na jutrišnjih ligaških tekmah (nogometna Domžale – Olimpija ob 17.30 in košarkarska Helios Domžale – Elektra Šoštanj ob 19.30) in ga namenila stanovalcem stolpnice v Domžalah, ki jo je močno poškodoval nedavni požar.

Drugi pari 17. kroga so še Zavrč – Luka Koper, Rudar – Krka in Gorica – Maribor.

V drugi slovenski ligi je na vrsti 14. krog. Vodilni Roltek Dob bo jutri ob 14. uri gostil šestouvrščeni Šenčur, Kalcer Radomlje pa bo ob isti uri gostoval v Veržeju pri Farmatechu. Drugi pari so še: AH Mas Tech – Bela krajina, Šmartno 1928 – Krško in Aluminij – Šampion.

V 12. krogu tretje slovenske lige zahod, v kateri nastopajo

kar štirje gorenjski klubi, bo jutri ob 14. uri Calcit Kamnik gostil Ajdovščino Škou, Jezero Medvode pa se bo ob isti uri na domačem igrišču pomeril z Rudarjem iz Trbovelj. Sava Kranj odhaja v Tolmin, v nedeljo pa bo Zarica Kranj doma ob 14. uri gostila Ivančno Gorico.

Zadnji jesenski krog bodo jutri odigrali v obeh gorenjskih ligah. Derbi bo na Bledu, kjer se bosta pomerila trenutno vodilni moštvi. Vse tekme se bodo začele ob 14. uri, pari v prvi gorenjski ligi so: Britof – Velesovo, Visoko – Jesenice, Bled Hirter – Šobec Lesce, Ločan Škofja Loka – Niko Železniki, Naklo – Žiri in Bitnje – Bohinj. Zanimivo pa bo tudi v drugi gorenjski nogometni ligi, saj bo trenutno tretji Kondor Godešič gostil vodilni DLN, FC Podbrezje pa Preddvor.

Rokomet 1. B DRL - Moški., 6. krog
RK DAMAHAUS CERKLJE in RK DRAVA PTUJ
Tekma bo v soboto, 9. novembra 2013, ob 19.30
v Športni dvorani v CERKLJAH

NK Triglav : NK Celje
nedelja, 10. 11. 2013, ob 14.00, ŠC Kranj

Z GORENJSKIM GLASOM DO CENEJŠE VSTOPNICE ZA OGLED TEKME!

Izrežite ta kupon in si zagotovite vstopnico za ogled nogometne tekme med domačim Triglavom in NK Celje, ki bo v nedeljo, 10. novembra 2013, ob 14. uri na stadionu v Kranju.

NAMESTO REDNE CENE VSTOPNICE, KI JE 8 EVROV, BOSTE ZA VSTOPNICO S TEM KUPONOM ODŠTELI LE 5 EVROV.

Podprimo naše športnike in navijajmo skupaj!

Požigalcu ni mar niti za živali

Požigi vrtnih lop v okolici Lesce se še kar nadaljujejo. V sredo sta na skrivnosten način pogorela dva lesena objekta, v enem tudi kokoši in zajci.

SIMON ŠUBIC

Lesce – V sredo okoli 2.30 sta na Poljski poti v Lescah pogoreli dve vrtni lopi, v eni pa tudi 35 zajcev in 18 kokoši. Kot že osmič v tem letu na območju Lesce je požara vrtnih lop nekdo podtaknil, vrtičkarji in gasilci pa so zaradi piromana že pošteno v skrbeh in hkrati jezni.

»Okoli 6. ure zjutraj so me poklicali, da mi je nekdo zažgal lopo. Če po pravici povem, sem se zaradi preteklih požigov že nekaj časa bal, da bom na vrsto slej ko prej prišel tudi jaz. Šokiran sem, saj ne morem razumeti, kdo je lahko tako brez srca. Saj so mi v preteklosti že dvakrat ukradli kokoši, a sem to še nekako sprejel, če so to storili zaradi lakote, ampak da nekdo iz čiste hudobije zažge žive živali ... Tega enostavno ne morem razumeti,« je bil v sredo dopoldne pretresen Marko Koščak, lastnik ene od pogorelih vrtnih lop. Potem je razložil, da se je kot upokojenec, ki živi v večstanovanjskem objektu v Radovljici, rad zadrževal na območju ob železniški progi v Lescah, kjer ima večji zelenjavni vrt, v skromni lopi pa je redil

»Kaj je bilo treba požigalcu zažgati tudi živali?« se sprašuje Radovljčan Marko Koščak.

tudi kokoši in zajce. »Poleti sem tu dvakrat na dan, pozimi pa enkrat. Odraščal sem na kmetiji, tako da zelo rad vrtnarim in na ta način tudi malo privarčujem pri hrani, saj si zelenjavo sam pridelam, tudi jajca so bila vedno domača. Zemljo imam od župnika najeto že od leta 1976. Tu je namreč cerkveno zemljišče,« je pojasnil.

»Tole s požigalcem se ne bo dobro končalo. Bojim se, da bi prešel tudi na stanovanjske hiše in bo nekdo v požaru umrl. Čim prej ga naj najdejo. Bog ne daj pa, da ga dobijo na delu lastniki vrtnih ut ali pa gasilci. Skoraj si ne upam predstavljati, kaj bi mu lahko

naredili, tako jezni so že vsi,« je razmišljal lastnik sosednje lopi in dodal, da imajo vrtičkarji in rekreativci precej težav tudi s podtaknjenimi žebli na poljski poti. »Poštar si je že najmanj šestkrat prebodel gumo na motorju,« je opozoril.

Policisti so letos poleg sredinih požarov obravnavali še sedem podtaknjenih požarov na lesenih lopah ali barakah na območju Lesce in Radovljice, lani pa deset podobnih požigov, je pojasnil tiskovni predstavnik Policijske uprave Kranj Bojan Kos. »Pet požarov, med katerimi so bili tudi leseni objekti, so radovljški kriminalisti lani raziskali.

Ugotovili so, da je nezakonito ravnal danes 21-letni moški iz okolice Radovljice, ki je v vseh primerih s podtaknjem ognja zažgal različne objekte,« je razložil.

Po mnenju leških gasilcev je zadnje požare podtaknil nekdo drug in ne osumljeni 21-letnik. Poveljnik PGD Lesce Matej Brus o tem ne želi ugibati, opozarja pa na zanimivo dejstvo, da se večina požigov pojavlja ob luninih menah. »Tudi zadnja požara sta bila podtaknjena dve noči po mlaju,« je dejal.

Policija se sicer trudi odkriti leškega požigalca, a zaenkrat neuspešno. »Preiskovanje požarov je zahtevna policijska naloga, v kateri pa so v veliko pomoč lahko tudi informacije ljudi, ki so karkoli opazili ali vedo kaj povedati o dogodku ali storilcu. Vsaka informacija je pomembna in lahko prispeva k odkritju storilca. Zato pozivamo ljudi, naj bodo pozorni na morebitne sume, da se pripravljajo ali izvršujejo kaznivo dejanje, in jih prosimo, naj to takoj naznanijo policiji na interventno številko 113 ali anonimni telefon 080 1200, ki klicatelju zagotavlja popolno anonimnost,« apelira Kos.

V eksploziji sedem poškodovanih

1. stran

»Pri gašenju je sodelovalo dvajset naših gasilcev, intervenirali smo tudi pet prostovoljnih gasilskih društev, naknadno so prišla v pomoč še tri gasilska društva. Gašenje je bilo izredno zahtevno, saj je bil objekt popolnoma zadimljen in zato tudi nevaren. Takoj ko smo požar omejili, se je začelo zahtevno iskanje skritih žarišč. Ker smo vedeli, da je enkrat že eksplodiralo, so bili gasilci pri delu izredno previdni in v popolni opremi,« je razložil poveljnik operative Gasilsko reševalne službe Kranj Matej Kejžar. V ambulanti za nujno medicinsko pomoč

Zdravstvenega doma Kranj so pojasnili, da sta v nesreči posredovali dve popolni ekipi nujne medicinske pomoči z reševalcem in zdravnikom ter ena brez zdravnika. Poškodovanih je bilo sedem oseb, od tega so štiri oskrbeli na kraju nesreče in jih prepeljali v ljubljanski klinični center, trije pa so sami prišli v dežurno ambulantno. Kasneje so pomagali tudi enemu gasilcu.

Po besedah dežurne zdravnice Renate Rajapakse je bila ena oseba s hudimi opeklinami po celem telesu in so jo morali anestezirati.

Po naših podatkih naj bi bil najhujše poškodovan serviser.

Vlomilci ne mirujejo

Lesce, Kranj - Neznani storilec je pred dnevi v Lescah vlomil v delavnico in odnesel za 1800 evrov orodja. V Kranju pa je nekdo vlomil v objekt v gradnji in ukradel za okoli dva tisoč evrov kopalniške opreme.

V slabem dnevu dva ropa

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjske policiste in kriminaliste so v petnajstih urah dvakrat poklicali zaradi ropov. V sredo okoli 18. ure sta neznana roparja vstopila v Mercatorjevo trgovino na Begunjski cesti v Kranju, včeraj ob 9. uri pa je prav tako dvojica moških oropala banko Unicredit v Kranju.

V Unicredit banko v bližini Stare pošte v Kranju sta včeraj ob 9.05 vstopila zamaskirana moška. Ko sta od uslužbencev izsilila denar, sta zbežala v smeri kanjona Kokre, poroča policija. Eden od storilcev je visok približno 180 centimetrov, drugi

pa je manjši. Eden ima močnejšo postavo, oba pa sta bila oblečena v črna oblačila.

V trgovino Mercator nasproti vodovodnega stolpa v Kranju pa sta v četrtek ob 18. uri vstopila oborožena mlajša moška, visoka okoli 175 centimetrov. Oblečena sta bila v temna oblačila, obraz pa sta imela zakrit s temno motoristično podkapo. Čeprav sta od prodajalke zahtevala denar, pa nista ničesar odnesla, saj sta že prej pobežnila.

Policisti prosijo vse, ki bi imeli koristne informacije o ropih, naj to sporočijo na interventno številko 113 ali anonimni telefon policije 080 1200.

Unicredit banko v Kranju sta včeraj dopoldne oropala zamaskirana moška. / Foto: Tina Dokl

12
EUR

DOBRODELNA AKCIJA

STENSKI
KOLEDAR

Stenski koledar s privlačnimi fotografijami kranjskih poklicnih gasilcev. Celotni izkupiček bo namenjen pomoči potrebnim otrokom.

Koledar lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure.

Informacije:
T: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

POSLOVNI GLAS

Do sedaj izstopila desetina članov

»Za zdaj delamo tako kot pred uveljavitvijo prostovoljnega članstva, to pomeni, da se borimo predvsem za male in mikro obrtnike in podjetnike. Vladi dopovedujemo, da bodo nekateri ukrepi prinesli več škode kot koristi gospodarstvu,« dobrih deset dni po uveljavitvi prostovoljnega članstva ugotavlja Pavel Sedovnik, namestnik generalnega sekretarja Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije.

BOŠTJAN BOGATAJ

Ljubljana – Čeprav delo na OZS teče nemoteno naprej, pa se je od 27. aprila, ko je bilo uzakonjeno prostovoljno članstvo, marsikaj spremenilo. V pol leta, 27. oktobra je sicer neobvezno članstvo začelo šele veljati, je izstopne izjave podalo okoli pet tisoč članov oziroma približno deset odstotkov, kar so v zbornici pričakovali. »Nekaj članstva je vedno proti združbam in so komaj čakali na možnost izstopa, večji del sedanjih odhodov pa pripisujemo težki gospodarski situaciji pri mikro obrtnikih, ki iščejo prihranke na vseh področjih, le da bi preživel. V storitvenem sektorju je zelo težko,« pojasni Pavel Sedovnik, namestnik generalnega sekretarja OZS.

Dosedanje število izstopov po vsej verjetnosti ni dokončno, v zbornici pričakujejo odhod od 15 do dvajset odstotkov vseh, veliko bo odvisno tudi od gospodarske situacije. Pripisi na izstopnih izjavah članov kažejo, da se bo marsikateri, ki danes ne zmore plačevati članarine, ob okrevanju včlanil nazaj.

Zmanjšali število zaposlenih

Tudi zato, ker so v šestih mesecih v OZS postorili marsikaj, da bi člane zadržali. Med ukrepi je kartica Mozaič podjetnih, prek katere člani koristijo storitve ali blago drugih članov s popustom ali bonitetami, učinek enega nakupa pa lahko prihrani mesečno ali celo letno članarino. V zbornici so se že lotili prilagoditve na nove razmere, na mehak način zmanjšali število zaposlenih z 88 na 71 sodelavcev, racionalizirali so funkcionski del (upravni odbor se krči) in opravili notranjo reorganizacijo dela.

Na Gorenjskem deluje pet območnih zbornic: Kranj, Škofja Loka in Radovljica so večje in zelo močne, podobna je tudi jeseniška, medtem ko Območna obrtno-podjetniška zbornica Tržič spada med najmanjše zbornice v Sloveniji. »Za zdaj se status območnih zbornic ne spreminja, kako bo v prihodnosti, težko napovedujemo. Zakon dovoljuje, da jim pomaga lokalna skupnost. V Tržiču vidim priljubljenost za sodelovanje občine

Pavel Sedovnik / Foto: Tina Dokl

in zbornice v obliki pomoči mikro in malemu gospodarstvu,« pojasni namestnik generalnega sekretarja.

V skorajda vseh območnih zbornicah imajo že vzpostavljeno dobro sodelovanje z lokalno skupnostjo in lokalnimi institucijami, tako kot v krovni zbornici pa bo treba tudi po območnih opraviti optimizacijo in racionalizacijo, zmanjšati nepotrebne stroške in delati predvsem na področjih, ki jih člani zahtevajo: informiranje, svetovanje in poslovna pomoč.

Slednje v OZS vidijo tudi skozi portal Moj Obrtnik, ki ga bodo nadgradili in na

S prostovoljnim članstvom so se že leta 2006 srečali v Gospodarski zbornici Slovenije, kjer so imeli prej 65 tisoč članov, vendar jih od tega trideset tisoč ni plačevalo članarine zaradi nizkega obsega poslovanja. Največji osip članstva je bil ob sprejetju zakona, do danes se je stabiliziral, spet se vključujejo tudi tisti gospodarski subjekti, ki so med prvimi izstopili. Kljub zaostreni finančni situaciji ima GZS danes devet tisoč članov. Posledica manjšega števila članov je bila reorganizacija, tudi zmanjšanje števila zaposlenih (nenadomeščanje delavcev, ki so se upokojili ali odšli drugam), nekatere storitve zbornice so postale plačljive.

Foto: Gorazd Kavčič

Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije je po uvedbi prostovoljnega članstva do danes zapustila desetina članov. Osip zagotovo še ni dokončen, vendar je veliko manjši kot pri Gospodarski zbornici Slovenije pred sedmimi leti.

njem brezplačno predstavljali člane ter morda tudi posredovali med potrošniki in člani. Za optimalno delo sedaj posodablja programsko opremo, dela bodo zaključena v nekaj mesecih.

Nižja članarina

Še to: po zakonu velja trimesečni rok za izstop iz članstva, po januarju prihodnje leto pa bo možno kadarkoli podati izstopno izjavo, vendar bo izstop veljal od 1. januarja prihodnjega leta. Sedovnik poudarja, da le tako lahko zbornica normalno načrtuje delo in posluje, hkrati na ta način preprečujejo izigravanje članstva.

Po novem članarini OZS znaša 18 ali 27 evrov, prej je najvišja znašala petdeset evrov, za rokodelce ostaja enako kot prej – deset evrov. Če se bo za izstop iz zbornice odločilo dobrih deset tisoč članov, bo OZS ob polovico vseh prihodkov iz naslova članarine, manko pa bodo skušali nadoknaditi s storitvami za trg, novimi storitvami za člane, pridobivanjem sponzorjev za prireditve in podobno.

V coni vedno več podjetij

Na območju nekdanje tovarne Jelovica v Škofji Loki, proizvodnjo so preselili v Gorenjo vas in Preddvor, raste nova poslovna cona.

BOŠTJAN BOGATAJ

Škofja Loka – V Jelovici so se pred leti zaradi racionalizacije proizvodnje odločili, da proizvodnjo oken in hiš skoncentrirajo na dveh lokacijah. Tako so v Gorenji vasi pridobili dodatne kapacitete in razširili proizvodnjo oken, v Preddvoru že vrsto let izdelujejo hiše. »Danes na obeh lokacijah razpolagamo s podvojenimi prostorski kapacitetami in sodobno opremljenimi prostori,« pojasnjuje predsednik upravnega odbora Gregor Benčina. Upravo Jelovice so takrat preselili v Šenčur.

Po selitvi je v Škofji Loki ostalo veliko pokritih in dvorišnih površin praznih in brez prave vsebine. Takrat

se je govorilo, da naj bi se z ljubljanskega Rudnika preselil Viator&Vektor Logistika, vendar je podjetje

Poslovna cona Jelovica v Škofji Loki z novimi podjetji pridobiva novo vsebino in tudi podobo. / Foto: Gorazd Kavčič

končalo v stečaju. Zato so se v Jelovici odločili za Poslovno cono, ki so jo letos začela polniti podjetja.

Med njimi Sečnik Transport, Ines, Alpmetal in Pohišstvo Potočnik. »Sodobna poslovna cona počasi dobiva končno podobo, še vedno pa je podjetnikom, ki potrebujejo prostor za širitev, na razpolago nekaj prostora za nakup ali najem,« pravi Benčina.

Jelovica se iz Škofje Loke ni povsem umaknila, saj v sklopu cone ostaja eden največjih Poslovno-servisnih centrov in veliko skladišče končnih izdelkov. V skupini je sicer zaposlenih skoraj tristo sodelavcev, ki pomagajo pri uresničevanju razvojno naravnanih ciljev – pretežno izvozno usmerjeno proizvodnja najsodobnejših nizkoenergetskih hiš in večjih stavb ter najsodobnejših lesenih oken.

Aerodrom, Žito in Elan v postopkih prodaje

Ljubljana – Slovenska odškodninska družba (SOD), ki vodi in koordinira postopek izbora finančnega svetovalca ter tudi celoten prodajni postopek v imenu 73-odstotnega deleža kapitala družbe Aerodrom Ljubljana, je prejela šest ponudb za izbor finančnega svetovalca. SOD naj bi pogodbo z izbranim svetovalcem podpisal do srede decembra. Pred dnevi so SOD, Morda zavarovalnica, KD Kapital, KD Skladi in Adriatic Slovenica, ki imajo skupaj v lasti dobrih 50 odstotkov osnovnega kapitala družbe Žito, podpisali sporazum o skupni prodaji skupine Žito. Spomnimo, da je za Elan pred dvema mesecema prišlo več kot deset ponudb, nekateri bi kupili le dele Elana (plovila, smuči, športno opremo, proizvodnjo delov za vetrne elektrarne), drugi celotno skupino. Ponudbe naj bi bile boljše kot pred letom dni.

Telekom Slovenije pod eno znamko

Ljubljana – Telekom Slovenije predstavlja osveženo podobo blagovne znamke, pod katero so združene vse storitve: širokopasovne internetne, fiksne, mobilne, predplačniške ali IKT-storitve. Izjema ostajajo specifično profilirane segmentne znamke, kakršna je Itak ter partnerske znamke, ki jih ima Telekom Slovenije v solastništvu (Moneta). Pod krovno blagovno znamko se bodo storitve Mobitel še naprej imenovala vse storitve na mobilnem segmentu, SiOL ostajajo storitve na širokopasovnem segmentu, storitve Mobi pa v predplačniškem segmentu. »Ustvarjanje ene močne krovne blagovne znamke je s poslovnega, prodajnega in komunikacijskega vidika pomembno zato, ker se v telekomunikacijski panogi meje med storitvami, vsebinami, platformami in produkti vedno bolj brišejo,« poudarja Rudolf Skobe, predsednik uprave Telekoma Slovenije.

Odkupna cena mleka

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja pripravlja mesečno tržno poročilo za mleko. Mlekarnarje so septembra letos za mleko, dostavljeno v mlekarno, s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 33,57 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 1,62 evra ali za 5,07 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju

vsebovalo 4,14 odstotka maščobe in 3,44 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 35,01 evra in je bila za 1,89 evra ali za 5,71 odstotka višja kot avgusta. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 29,45 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 33,05 evra.

Odkupna cena (v EUR/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standard) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarn:		Cena odkupovalcev:	
	*standard	*dejanska	*standard	*dejanska
Januar 2013	30,82	32,48	26,71	30,76
Februar 2013	30,93	32,59	26,74	30,75
Marec 2013	31,05	32,70	27,08	30,92
April 2013	31,15	32,79	27,46	31,10
Maj 2013	31,35	32,74	27,84	31,12
Junij 2013	31,60	32,93	27,99	31,14
Julij 2013	31,57	32,77	28,46	31,23
Avgust 2013	31,95	33,12	29,17	31,68
September 2013	33,57	35,01	29,45	33,05

Prvo državno ocenjevanje medu

Brdo pri Lukovici – Na senzoričnih ocenjevanjih medu po Sloveniji je bilo letos ocenjenih čez devetsto vzorcev medu, izmed katerih se je v skladu s pravilnikom čebelarke zveze na državno ocenjevanje uvrstilo trinajst vzorcev. Ker v kategorijah cvetlični, hojev, kostanjev in lipov med ni bilo dovolj vzorcev, v teh skupinah ne bodo razglasili državnega prvaka, ampak bodo to storili le za akacijev in gozdni med. V skupini gozdni med se za naslov državnega prvaka potegujejo štirje čebelarji, med njimi tudi Jože Mur iz Podgore pri Gorenji vasi in Janez Šega s Podjelovega Brda pri Sovodnju. Zaključna slovesnost s podelitvijo priznanj za najboljši med bo v nedeljo v Postojnski jami.

Ustanovili bodo društvo lastnikov gozdov

Gorje – Danes, v petek, bo v prostorih občine v Gorjah ustanovni občni zbor Društva lastnikov gozdov Zgornje Gorenjske, na katerem bodo predstavili cilje društva, izvolili organe društva, sprejeli program dela in izbrali izvajalca del za prihodnje leto. Pobudo za ustanovitev društva so dali v Kmetijsko gozdarski zadrugi Gozd Bled, ustanovitev pa podpirajo tudi blejski zavoda za gozdove, Razvojna agencija Zgornje Gorenjske in župani občin z območja Zgornje Gorenjske.

Ko boste v roke prijeli drugi del knjige **Dva požrešna Italijana okusi ITALIJE** in jo prelistali, se vam bodo pocedile slinice ob čudovitih fotografijah jedi iz različnih italijanskih pokrajin in nemudoma boste želeli poprijeti za kuhinjo. Skratka, vaši jedilniki bodo obogatili za 80 novih okusnih jedi.

Redna cena trdo vezane knjige je 26,90 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

22
EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Bojijo se visokih davkov

Davek na nepremičnine je bila ena od tem ponedeljkevega pogovora kmetov z ministrom za kmetijstvo in okolje Dejanom Židanom.

CVETO ZAPLOTNIK

Šenčur – »Gorenjski kmetje bomo z uveljavitvijo predlaganega zakona o davku na nepremičnine plačevali 13,7-krat več davka kot ga zdaj. Kje bomo vzeli denar za to? Ne zdi se nam sprejemljivo, da bo kmet v Moravcih plačal za hektar kmetijskega zemljišča 9 evrov davka, v občini Šenčur pa povprečno 124 evrov,« je kritičen Marko Dolinar, kmet iz Vogelja in član sveta Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. »Gorenjske kmetije že zdaj zaradi majhnosti in naravnih omejitev niso konkurenčne drugim, s plačevanjem davka na nepremičnine bodo postale še bolj nekonkurenčne,« meni Ivan Tičar, kmet iz Voklega in predsednik sveta kranjske območne enote zbornice.

Minister Dejan Židan med udeleženci pogovora o novi kmetijski politiki in obdavčitvi kmetijstva / Foto: Gorazd Kavčič

»Kdor pri sedanjih odkupnih cenah mleka posluje z »minusom«, naj pogleda, kaj dela narobe. Cena je dobra zato, ker mleka v Evropi primanjkuje.«

Zakon ima varovalko

Davek na nepremičnine je bila le ena od aktualnih tem ponedeljkevega pogovora z ministrom za kmetijstvo in okolje Dejanom Židanom v Šenčurju, kamor sta ga povabili občinska organizacija Socialnih demokratov in Lista BOR. Kot je dejal minister, je sedanjih predlog zakona po pogajanjih s predstavniki kmetov bistveno boljši od prvotnega, med drugim vsebuje varovalko, na podlagi katere kmetje za kmetijska zemljišča ne bodo plačevali več kot dvajset evrov davka na hektar in za gozdove ne več kot pet evrov. »Zakon podpiram, ker vem, kaj je alternativa, če ga ne sprejmemo. A tega ne bi javno razlagal,« je dejal minister, ki je udeležencem pogovora predstavil tudi najpomembnejše novosti Skupne kmetijske politike Evropske unije v obdobju 2014-2020 ter nekatere že sprejete in predvidene zakonske spremembe.

Neprilagojeni na klimatske spremembe

Kmetje se bodo ob oddaji zbirnih vlog za leto 2015 morali odločiti, ali bodo še naprej tako kot doslej uveljavljali neposredna plačila ali se bodo raje vključili v

administrativno manj zahtevno »shemo za male kmete«, pri kateri pa bodo plačila navzgor omejena na največ 1250 evrov na leto. Mladi kmetje bodo pet let upravičeni do četrte višjih neposrednih plačil, hektarska plačila za njive in travinje se bodo postopoma izenačila, gorske kmetije bodo deležne več pomoči, proizvodno vezana plačila bo možno uveljavljati le za proizvodne sektorje, ki po statističnih podatkih niso v porastu ...

»Potrošnike želimo navaditi, da bodo bolj posegali po domači, lokalno pridelani hrani,« je dejal Židan in dodal, da je vlada s sprejetjem priporočil olajšala javnim zavodom naročanje lokalne hrane. »V zadnjih

enaestih letih smo imeli pet suš, samo lanska je povzročila kmetijstvu 56 milijonov evrov škode, za letošnjo podatki še niso znani. Slovensko kmetijstvo se še ni prilagodilo klimatskim spremembam,« je dejal minister in poudaril, da pripravljajo nov načrt namakanja kmetijskih zemljišč, po katerem bi naložbe v namakalne sisteme vodile občine.

Poslovno slabo organizirani

»Zakona o katastrskem dohodku (KD) se kmetom ni treba bati, saj vsebuje varovalke, na podlagi katerih se KD nikomur ne bo povečal za več kot deset odstotkov. Neodvisna skupina

strokovnjakov bo pregledala izračune in predlagala potrebne spremembe zakona,« je dejal minister in priznal, da mu tudi strokovnjaki niso znali pojasniti, zakaj je KD na prekmurski njivi bistveno nižji kot na gorenjski. Kar zadeva spremembe zakona o kmetijsko gozdarski zbornici, minister ni za prostovoljno članstvo, saj bi se s tem tudi pri nas podobno kot že v nekaterih državah članstvo verjetno toliko zmanjšalo, da je ne bi nihče več jemal kot resnega so-govornika. Kmetje so po ministrovem mnenju poslovno slabo organizirani, saj na leto zgubljajo milijone evrov, ker ne nastopajo enotno pri nakupu kmetijskega reprodukcijskega materiala in pri prodaji pridelkov.

Premajhen posek lesa

Ministrstvo s spremembami zakona o kmetijstvu predlaga postopno skrajšanje plačilnih rokov na 30 dni za hitro pokvarljivo blago in 60 dni za ostalo blago pa tudi zaščito kmetov in potrošnikov pred prevaranti. Sistem t. i. prevoznik za prevoz lesa bo ostal, a ga bodo nekoliko spremenili. »Slovenski problem ni prodaja hlodovine v Avstrijo, ampak ta, da od osmih milijonov kubičnih metrov letnega prirastka ne posekamo niti polovice,« je dejal minister Židan in dodal, da pri prodaji kmetijskih pridelkov v sosedne države cene padejo takoj, ko tuji odkupovalci ugotovijo, da naši kmetje pri prodaji nimajo druge izbire.

Ko je minister Dejan Židan zapuščal dvorano, kjer je bil pogovor, ga je čakalo presenečenje – najprej slama na stopnicah in nato zunaj še »krava«, kakršno so kmetje iz južnega dela občine pred leti uporabili v pustni povorki. Minister se ni zmedel, pozval je kmete, da so se pred kravo skupaj fotografirali.

Del udeležencev ponedeljkevega pogovora v Šenčurju

Nadzirali prodajo cvetja in sveč

Inšpektorji so nadzirali prodajo cvetja in sveč ter ravnanje z odpadnimi nagrobnimi svečami.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Kmetijska inšpekcija inšpektorata za kmetijstvo in okolje je med 25. in 30. oktobrom na stojnicah na tržnicah in pokopališčih pri 43 zavezancih opravila preglede glede registracije za prodajo okrasnega cvetja in aranžmajev iz tovrstnega cvetja. Pri nadzoru je ugotovila, da na teh stojnicah prevladujejo prodajalci s statusom s. p. (samostojni podjetnik) ali d. o. o. (družba z omejeno odgovornostjo). Tisti, ki so registrirani za kmetijsko pridelavo okrasnih rastlin, večinoma res prodajajo okrasne rastline v lončkih, ne pa aranžmajev. Nepravilnosti so ugotovili v petih primerih, med drugim tudi na območju Kranja. V štirih primerih so zavezanci prodajali aranžirano cvetje, ne da bi bili registrirani za tovrstno opravljanje dopolnilne dejavnosti, v enem primeru pa je bila kmetija za to registrirana, vendar pa je v aranžmaju prodajala tudi umetno cvetje. Uredba o vrsti, obsegu in pogojih za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetijah namreč določa, da se mora kmetija registrirati

za dopolnilno dejavnost prodaje aranžiranega cvetja, vendar pa aranžmaje lahko dela le iz lastnega cvetja. Gojenje rezanega cvetja v lončkih se šteje za osnovno kmetijsko dejavnost, tako da za to ni potrebna registracija dopolnilne dejavnosti.

Inšpekcija za okolje in naravo inšpektorata za kmetijstvo in okolje pa je na 54 prodajnih mestih na 35 večjih pokopališčih v Sloveniji preverjala ravnanje z odpadnimi nagrobnimi svečami. Na prodajnih mestih so prodajali sveče 122 proizvajalcev, inšpektorji pa so ugotovili, da šest proizvajalcev ni vpisanih v evidenco proizvajalcev in niso pristopili k nobenemu od štirih skupnih načrtov ravnanja z odpadnimi nagrobnimi svečami (Intersech, Prons, Sveko in Zeos), za štiri proizvajalce sveč pa podatki še niso znani. Po uredbi o ravnanju z odpadnimi nagrobnimi svečami je zagrožena kazen od 3500 do 10.000 evrov, če proizvajalec, pridobitelj ali uvoznik nagrobnih sveč ni vpisan v evidenco in daje nagrobne sveče v promet, ne da bi na svoje stroške zagotovil zbiranje in predelavo odpadnih sveč.

Navala pri zaposlovanju ni

Na Gorenjskem je 2300 mladih do trideset let brezposelnih. Kdor jih bo zaposlil, mu dve leti ne bo treba plačevati socialnih prispevkov. Navala delodajalcev kljub temu ni.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj – Z začetkom meseca je začel veljati zakon o intervencijskih ukrepih na področju trga dela, po katerem bo delodajalec, ki bo za nedoločen čas zaposlil mlado brezposelno osebo, v celoti oproščen plačila prispevkov. Pogoji so: mladi do 30 let, ki so vsaj tri mesece v evidenci brezposelnih oseb, in zaposlitev za dve leti za nedoločen čas. Če delodajalec predčasno prekine pogodbo o zaposlitvi, mora plačati vse prispevke za nazaj, če redno odpoved poda zaposleni, posledic za delodajalca ni.

Na Gorenjskem je potencialnih kandidatov v evidenci brezposelnih kar 2295 ali 26 odstotkov vseh brezposelnih v regiji (8834). V državi je trenutno 118.721 brezposelnih, 7,36 odstotka je med njimi Gorenjci in Gorenjcevi.

Cilj so zaposlitve za nedoločen čas

Med mladimi brezposelnimi je 467 oseb brez izobrazbe, sledijo gimnazijski maturanti (233), ekonomski tehniki (209), frizerji (68), prodajalci (54), vzgojitelji

Koliko mladih bo zares dobilo službo za nedoločen čas, bo pokazal čas. Za delodajalce je oprostitev plačila prispevkov slaba spodbuda. Slika je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

predšolskih otrok (42) in turistični tehniki (39). »Intervencijski zakon bo pospešil zaposlovanje mladih za nedoločen čas, sicer pa delodajalci niso čakali na uveljavitev zakona, temveč so koristili druge ukrepe aktivne politike zaposlovanja,« pravi Drago Perc, direktor kranjske območne službe Zavoda za zaposlovanje.

V regiji se je v enem letu iz evidence brezposelnih odjavilo 1810 mladih, na ministrstvo za delo pa so prepričani, da bi lahko tudi zaradi tega ukrepa namesto dvajset tisoč novih zaposlitev (od tega

devetdeset odstotkov za nedoločen čas) na novo zaposlili 25 tisoč mladih (sedem tisoč za nedoločen čas).

Več služb za vse z gospodarsko rastjo

V nekaj gorenjskih podjetjih smo vprašali, ali bodo koristili ukrep in ali je spodbuden. »Večina zaposlenih v Domelu je iz okolice, največ zaposluje štipendiste,« pojasni Štefan Bertonec, direktor Domela Holdinga, in nadaljuje: »Vsako spremembo, ki pozitivno vpliva na gospodarstvo,

pozdravljamo. Zaposlovanje, tudi mladih pa se bo povečalo, ko se bodo izboljšale razmere in bo več investicij.«

V Goodyear Dunlop Sava Tires pozdravljajo spodbude zaposlovanja mladih, saj so glede na trenutno gospodarsko situacijo koristne: »V skladu z našo korporativno kulturo poudarjamo kompetentnost kandidatov s strokovnega vidika, zato zakon v tem pogledu nima vpliva na naše zaposlovanje.«

»Zagotovo zakon blažilno deluje na mlade v primerjavi s starejšimi, saj je bolj ugodno v službo vzeti mlajše kandidate,« pravi Marjan Pogačnik, direktor Iskre Mehanizmov, in takoj doda, da bo učinek zakona minimalen: »Še najbolj bi ga lahko uporabili pri zaposlovanju na manj zahtevna dela, pri bolj zahtevnih delih so večji problem kompetence in osebne lastnosti kandidata.« Peter Dular, menedžer za razvoj kadra v Acroniju, pravi, da zaposlovanje temelji na potrebah proizvodnje, ne na spremembah zakonodaje: »Vsaka spodbuda je dobrodošla, vendar na našo politiko zaposlovanja ne bo bistveno vplivala.«

Podpisujejo peticijo

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Predstavniki obrtnikov, kmetov, upokojencev, občin, nekaterih političnih strank in civilnih združenj so ob koncu oktobra podpisali peticijo proti davku na nepremičnine, za katero zdaj zbirajo podpise po vsej Sloveniji in na spletni strani. V okviru zbiranja podpisov organizirajo tudi javne tribune, na katerih javnost seznanjajo s posledicami davka na nepremičnine. Pobudniki in prvi podpisniki peticije so prepričani, da zakon o davku na nepremičnine pomeni tiho nacionalizacijo slovenskega podeželja, uničuje konkurenčna podjetja, obrti in kmetije, ogroža mirno starost starejših lastnikov nepremičnin z nizkimi prejemki, odvzema finančno avtonomijo občinam, vzpostavlja grobo centralizacijo države, ogroža državljanke in ne vodi k izhodu iz krize. Peticijo je po srednjih podatkih podpisalo že več kot dvajset tisoč državljanov.

www.posta.si

Hitrost imamo v genih!

INFO & NAROČILA
080 14 00
Celje • Koper • Kranj • Ljubljana • Maribor • Murska Sobota • Nova Gorica • Novo mesto

HITRA POŠTA

NAJHITREJŠA DOSTAVA PO SLOVENIJI!

V vsakodnevni bitki s časom postaja hitrost tista dimenzija, ki je poleg zanesljivosti, cene in sledljivosti najbolj pomembna. Zagotavljamo vam dostavo vaših pošiljk znotraj večjih mest najkasneje v 2 urah po naročilu, po ostalih krajih v Sloveniji pa v istem dnevu.

Info & naročila: 080 14 00

Zanesljivo vsepovsod
POŠTA SLOVENIJE
LOGISTIKA

Stare črpalke niso za odpad

Matjaž Bogataj iz Britofa že dobrih dvajset let zbira staro gasilsko opremo.

SIMON ŠUBIC

Britof – »Vsakič, ko izvem, da prodajajo kakšno staro črpalko za staro železo, pomislim, kakšna škoda se dela. Nekoč so gasilci zanj zbirali denar, sedaj pa jo mečejo stran. Če bi poslušali mene, bi jo v gasilskem društvu ohranili kot spomin na začetke njihove dejavnosti,« pravi Matjaž Bogataj, ki že dobrih dvajset zbira staro gasilsko opremo. Prejšnji teden jo je razstavil v prostorih Prostovoljnega gasilskega društva Britof, katerega član je že od rosne mladosti, tako kot pred njim že oče in stari oče. »Te razstave ne bi mogel pripraviti brez pomoči ostalih članov odbora za zgodovino, ki smo ga letos ustanovili v našem gasilskem društvu,« je pojasnil.

Obiskovalci so si lahko na razstavi ogledali svečane gasilske uniforme iz leta 1924 pa do danes, delovne gasilske obleke od leta 1962 naprej, zaščitne čelade od leta 1926 (tedaj so PGD Britof ustanovili) do danes, črpalke iz leta 1937 in 1938, različne zaščitne gasilske obleke pa staro gasilsko orodje izpred devetdesetih let

Matjaž Bogataj je gasilec že od malih nog, staro gasilsko opremo pa zbira zadnjih dvajset let. / Foto: Matic Zorman

(spojke, ročniki, mešalci za peno, opasači, sekire, sesalne cevi, ročni gasilski aparati). Razstavo so popestrili tudi številni gasilski avtomobilčki, ki so v prvi vrsti namenjeni otroški igri. »Tudi moja vnuka se z nekaterimi, manj krhkimi avtomobilčki lahko igrata. No, enega pa mi je vnuk tudi posodil za potrebe

razstave,« je povedal Bogataj, ki že dolga leta tudi izrezuje časopisne članke o domačem gasilskem društvu in gasilstvu na splošno. Tudi te in vrsto fotografij iz zgodovine PGD Britof, značk, našitkov, medalj iz tekmovanj, gasilskih revij in podobnega si je bilo možno ogledati na zelo zanimivi razstavi.

»Več kot 60 odstotkov opreme sem zbral sam, ostalo je od društva, na žalost pa so tudi pri nas med obnavljanjem gasilskega doma marsikaj vrgli proč. Vse hranim doma v posebni sobi, ki pa je že zdavnaj postala premajhna,« je še povedal Matjaž Bogataj, nekdanji tudi poveljnik PGD Britof.

Španov vrh bo obratoval

URŠA PETERNEL

Jesenice – Edino jeseniško smučišče Španov vrh, ki je v lasti Občine Jesenice, bo obratovalo tudi letos, če bo le zapadlo dovolj snega. Naprav za dodatno zasneževanje namreč nimajo, tako da so povsem odvisni od naravnega snega. Po besedah Zorana Kramarja, direktorja Zavoda za šport Jesenice, ki upravlja smučišče, v teh dneh opravljajo

še zadnja vzdrževalna dela na napravah. Lani so uspešno opravili tudi prvi poseben pregled, ki je obvezen za starejše žičniške naprave zaradi strožjih varnostnih zahtev. Sedežnico Španov vrh so namreč postavili leta 1964 in obnovili leta 2004. Cen smučarskih vozovnic ne bodo dvignili, dnevna vozovnica za odrasle bo stala trinajst evrov. V lanskim smučarski sezoni je smučišče obratovalo devetnajst dni.

Jubilej Turističnega društva Naklo

Naklo – Ob zlatem jubileju Turističnega društva Naklo bo danes ob 18. uri v Gostilnici Kresnik v Naklem predstavitev zbornika z naslovom Turizem v Naklem in podnaslovom Tujski promet in turizem ter z njima povezani dogodki in ljudje v občini Naklo. Pogovor z avtorjema Damijanom Janežičem in Dragom Paplerjem bo vodil Jože Mohorič. V petek, 15. novembra, ob 18. uri pa bo v Domu Janeza Filipiča v Naklem osrednja prireditev z naslovom Zlati jubilej Turističnega društva Naklo, 1963–2013. Med kulturnim programom bodo podelili priznanja za urejene hiše, hiše z vrtovi, nageljne in lepo obnovljene kulturne spomenike. Delo društva od ustanovitve do danes bo predstavil sedanji predsednik Aleš Kokalj. Niz dogodkov ob praznovanju petdesetletnice društva bodo sklenili v petek, 29. novembra, ob 18. uri v Gostilnici Kresnik s premiero filma Draga Paplerja, v katerem se prepletajo odlomki posnetkov preteklih jubilejnih prireditev in letošnjih prireditev.

Sreda, 13. novembra 2013, od 17. do 19. ure v avli Gorenjskega glasa

SVETOVNI DAN SLADKORNE BOLEZNI

Štirinajstega novembra je svetovni dan sladkorne bolezni, s katero se vsak dan spopriema 366 milijonov ljudi na svetu. Predvideva se, da bo število obolelih tudi v prihodnosti strmo naraščalo. Zato Mednarodna zveza za sladkorno bolezen (IDF) vsako leto opozarja na pomembnost preventive, zgodnjega odkri-

vanja in izobraževanja o sladkorni bolezni. Zveza društev diabetikov Slovenije in lokalna društva diabetikov izvajajo številne aktivnosti, ki podpirajo prizadevanja mednarodne zveze, letos združenih pod geslom **Ljudje s sladkorno boleznijo so taki KOT TI IN JAZ, ne obravnavajte jih drugače.**

DRUŠTVO DIABETIKOV KRANJ VABI NA:

- predavanje Novosti pri zdravljenju sladkorne bolezni, predaval bo Marjan Kristanc, dr. med. spec. interne medicine;
- svetovanje lekarniškega farmacevta Gorenjskih lekarn: svetovala vam bo mag. Tea Germovnik;
- brezplačne meritve krvnega sladkorja in predstavitev podjetja Roche, d. o. o.

Vljudno vabljeni!

89.8 91.1 96.3

RADIO SORA
Gorenjski prijatelj

Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4,
4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50,
fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si

WWW.CINEPLEXX.SI

TOSCA
9. november 2013

MET OPERA
2013-2014

Prenos v živo iz New Yorka

The Met
ropolitan
Opera **HD**
LIVE

CINEPLEXX
NAŠ SVET KINA
OD LETA 1967

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Kuverte zanjo skrival pred Jovanko

Slavica Ažman s Koritnega pri Bledu je bila štiri leta osebna sobarica nekdanjega jugoslovanskega predsednika Josipa Broza Tita. Njegove vdove Jovanke Broz, ki je konec oktobra v 89. letu starosti umrla v Beogradu, se spominja kot izredno zahtevne in natančne osebe, od katere pa se je prav zato tudi veliko naučila.

MATEJA RANT

Pri takratnem predsedniku Josipu Brozu Titu je Slavica Ažman začela delati leta 1974, ko ji je bilo komaj 26 let. »Pri predsedniku sem se znašla po naključju, ker je prejšnja sobarica zbolela in sem jo avtomatsko zamenjala jaz, ki sem bila do takrat gospodinja v Vili Bled in na Brdu,« je pojasnila in dodala, da je bilo delo v hotelu nekaj povsem drugega kot v protokolu, zato se je sproti učila in vmes tudi improvizirala. Medtem ko se Tita spominja kot povsem nezahtevnega človeka, ki je bil vedno z vsem zadovoljen, je bila Jovanka njegovo popolno nasprotje. Osebnosti ni nikoli pohvalila za opravljen delo. »Včasih je kvečjemu navrgla: No, lahko bi bilo tudi boljše. Takrat smo vedeli, da je bilo zelo dobro,« se je zasmejala Slavica Ažman. Kljub temu, priznava, se je od Jovanke naučila veliko stvari, ki so ji prišle prav tudi pri njenem nadaljnjem delu v Vili Bled, kjer je prav tako skrbel za predsedniški apartma. In zato zelo obžaluje, da so se Jovanki v letih po Titovi smrti dogajale stvari, ki si jih po njenem prepričanju prav zares ni zaslužila. »Tudi ko sem izvedela, da je zbolela, sem ji zaželela čimprejšnje okrevanje.«

Kljub temu, da je bilo delo ob predsednikovem obisku na Brdu zelo zahtevno in naporno, saj so morali biti predsedniškemu paru na razpolago praktično 24 ur na dan, se

Slavica Ažman in njen partner Marjan Petrovčič, ki je prav tako delal na Brdu, tistih časov spominjata z nostalgijo. »To so bili lepi časi. Čeprav je bilo delo težko, smo vse naredili z veseljem.« Priprave na predsednikov obisk so se začele že en teden pred njegovim prihodom na Brdo, ko so morali poskrbeti za temeljito čiščenje predsedniškega apartmaja. »Že takrat smo delali po cele dneve in smo bili povsem utrujeni. Ko sta se pripeljala na Brdo in se je iz avtomobila usulo njenih pet psov, pa smo vedeli, da se je začelo zares,« je pojasnila Slavica Ažman. Njuni obiski na Brdu so trajali po mesec dni in so se pogosto še zavlekli za kakšen teden in celo več, kar pomeni, da so bili toliko časa odrezani od svojih družin, saj so jima morali biti ves čas na voljo. »Enkrat me je zato zelo presunilo, ko se je Jovanka začela pogovarjati z mano in me spraševati o mojem zasebnem življenju. Omenila sem ji, da imam triletnega sina in da bi ga šla rada obiskat. Nato se je v hipu odločila in naročila svojemu šoferju, naj me odpelje v Kranj. Ko sem se po eni uri vrnila, so me vsi nestršno spraševali, kje sem hodila, ker me Jovanka že tako dolgo išče.« Vmes je namreč že pozabila, da ji je sama dovolila obisk pri sinu in kljub opravičilu o poprejšnji prijaznosti ni bilo več niti sledu.

Zato pa ima toliko lepše spomine na Tita, ki je osebje vedno zagovarjal pred Jovanko. »Decembra leta 1975

Slavica Ažman / Foto: Gorazd Kavčič

je Jovanka zbolela in se je vrnila v Beograd. Takrat smo imeli na Brdu tak blažen mir s predsednikom. Čeprav je bilo dela še vedno veliko, pa smo prav uživali,« smeje prizna Slavica Ažman, ki se spominja tudi, kako ji je Tito ob neki priložnosti, ko se je Jovanka spet pritoževala nad njenim delom, zabrusil, naj že enkrat »pusti to malo pri miru«. Kljub temu pa je kuverte, ki jih ji je namenil vsak po koncu obiska in v kateri je bilo denarja za takratno povprečno mesečno plačo, skrbno skrival pred Jovanko. »Spominjam se, da je nekoč s tem čakal čisto do zadnjega in sem že mislila, da tokrat pač ne bo nič. A je prišel za mano v spalnico, kjer

sem pakirala obleke, in mi izročil kuverto. Ravno sem jo še uspela potisniti za pas hlačnih nogavic, saj delovna obleka ni imela žepov, ko je v sobo stopila Jovanka. Ob naslednjem obisku me je zato predsednik prav vprašal, kam sem uspela skriti tisto kuverto, pa sem mu v smehu odgovorila, da raje ne bi povedala.«

Delo pri Jovanki, je poudarila Slavica Ažman, je bilo naporno tudi zato, ker nikoli ni neposredno povedala, kaj je narobe, ampak je morala to sama ugotoviti. »Spominjam se, da je nekoč stoječo svetilko prestavila k postelji, jaz pa potem nazaj na njeno prejšnje mesto in to prestavljanje se je

potem ponavljalo nekaj dni. Na koncu me je vendarle poklicala k sebi in me vprašala, zakaj mislim, da to dela. Predvidevala sem, da pač potrebuje več svetlobe, ko bere v postelji, v bistvu pa je želela, da zamenjamo žarnico v svetilki na njeni nočni omarici.« Podobno se ji je zgodilo z eno od njenih spalnih srajc, ki jih je morala prati na roke in posušiti po posebnem postopku, tako da jih je za dve uri zavila v brisačo. Precej časa ji je vzelo še likanje, saj so bile zelo široke in so se sproti mečkale, ko jih je obračala po likalnici in so se ob tem vlekli po tleh. »Eno od teh srajc je potem nekoč vzela iz predalnika in jo pustila na njem, jaz

pa sem jo vsak dan sproti pospravila nazaj v predal. Šele čez čas mi je pokazala, zakaj je to počela – nanjo je položila drugo srajco, ki je bila zložena za dva prsta ožje. Ni mi preostalo drugega, kot da spet ponovim ves postopek pranja, sušenja in likanja.« Pri vseh stvareh je zahtevala izredno natančnost, zato jo je pogosto nadzorovala in preverjala, ko je opravljala svoje delo, pa čeprav s terase v okenskem steklu. V njun apartma je imela sicer vstop samo Slavica, tako da so jih drugi člani osebja lahko priskočili na pomoč le takrat, ko predsedniškega para ni bilo v njenih prostorih.

Bolj prizanesljiv do Jovanke je bil Petrovčič, ki je ob tem poudaril, da jo v bistvu razume. »Bila je partizanka in se je pri njej poznala vojaka vzgoja.« Tudi Slavica Ažman je ob tem dodala, da se zaveda, da jo je Jovanka s temi zahtevami v bistvu učila. »Oba s Titom sta do potankosti obvladala protokol in sta želela, da je vedno vse tako, kot mora biti. Marsikdo iz tujega protokola nam je zato rekel, da bi tudi pri njih potrebovali kakšno Jovanko,« se zasmee. Zato sta s Petrovčičem še toliko bolj občutljiva na napake, ki jih danes delajo v slovenskem protokolu. »Včasih so bili ljudje iz protokola povsem nevidni, nikoli se niso pojavili na nobenem posnetku ali fotografiji, danes pa se celo sprehajajo po rdeči preprogi pred predsedniki,« sta ogorčena.

Pogovor

Marinka Poštrak: »Tudi v prihodnje se bomo dotikali žgočih družbenih tem.« **Stran 16**

Zanimivosti

Speča princeska Ajdna se prebujala. Po devetih letih se dela spet nadaljujejo. **Stran 17**

Zanimivosti

Zdravnica Marjana Grm je prejela visoko priznanje za preventivno delo. **Stran 17**

Od petka do petka

Tudi Vinko Vasle, direktor Umarja, pravi, da je konsolidacija javnih financ in bank nujna. / Foto: Tina Dokl

Okrevanja gospodarstva še ni na vidiku

Evropska komisija je še poslabšala napoved gospodarske aktivnosti v Sloveniji za letošnje in prihodnje leto, višji (letos kar 7,1-odstoten) naj bi bil tudi primanjkljaj v državnem proračunu.

SIMON ŠUBIC

Za pomoč v hrani 2,6 milijona evrov na leto

Evropska komisija (EK) je objavila jesensko napoved, v kateri za Slovenijo podobno kot ostale domače in mednarodne inštitucije pričakuje padec gospodarske aktivnosti letos in prihodnje leto, v letu 2015 pa naj bi se začelo skromno okrevanje gospodarstva. »Zelo pomembno je, da je slovenska vlada začela odločno ukrepati in reformirati državna podjetja, bančništvo in javne finance,« je ob objavi napovedi povedal evropski gospodarski komisar Olli Rehn. Slovenski BDP naj bi se letos zmanjšal za 2,7 odstotka, prihodnje leto za odstotek, v letu 2015 pa zrasel za 0,7 odstotka. Tudi primanjkljaj državnega proračuna naj bi bil višji kot napoveduje vlada, letos 5,8-odstoten, prihodnje leto kar 7,1-odstoten. Urad za makroekonomske analize in razvoj je ob tej napovedi objavil, da se bodo še naprej zmanjševale investicije. »Tudi po mnenju Evropske komisije, enako smo izpostavili septembra tudi mi, zaostreni finančni pogoji predstavljajo glavno tveganje za gospodarsko aktivnost v prihodnje. V teh

razmerah izvedba konsolidacije javnih financ in sanacije bančnega sistema ostajata nujna pogoja za začetek okrevanja slovenskega gospodarstva,« je ključna tveganja povzel direktor Boštjan Vasle.

Med nagrajenci tudi Gorenjci

V ponedeljek so obeležili dan pravosodja v spomin 4. november 1918, ko je začela veljati uredba o ureditvi in delovanju pravosodja takratnega ministra za pravosodje Vladimirja Ravničarja, ki je slovenščino določila kot uradni jezik sodišč. Ob tej priložnosti so podelili medalje za življenjsko delo in izjemne dosežke šestnajstim sodnikom, pravobranilcem, tožilcem in drugim pravosodnim delavcem. Nekaj prejemnikov medalj prihaja tudi iz Gorenjske oziroma so tu delali. Medalje za življenjsko delo so tako prejeli tudi upokojeni vrhovni sodnik Janez Breznik (zaposlen je bil tudi na tedanjem Občinskem sodišču v Domžalah), upokojena višja sodnica Janka Šolinc (sodnica je bila tudi na Temelnjem sodišču v Kranju), upokojena okrajna sodnica Maja Kostanjšek (Okrajno sodišče na Jesenicah),

upokojeni vrhovni državni tožilec Andrej Polak (nekdanj vodja kranjskega tožilstva) in javna uslužbenka na domžalskem oddelku Okrožnega državnega tožilstva v Ljubljani Vera Karba. Predsednik vrhovnega sodišča Branko Masleša je na slovesni podelitvi znova izpostavil, da slovenskim sodiščem v zadnjem obdobju uspeva občutno zmanjševati število nerešenih sodnih zadev in skrajševati pričakovane čase reševanja zadev kljub nižanju sredstev za delovanje pravosodja. »Gotovo bi sodstvo lahko delovalo še bolje, a ni pripravljeno prevzeti vloge nadomestnega poligona in večnega dežurnega krivca,« je dejal in poudaril, da je bistvo sodstva sodnik kot neodvisen nosilec te veje oblasti. Pravosodni minister Senko Pličanič pa je zadnje dosežke v sodstvu označil za prve uspešne korake do povrnitve zupanja v pravno državo. Napovedal je gradnjo nove sodne stavbe in novega zapora v Ljubljani z javno-zasebnim partnerstvom. »Prenovili bomo desetino stavb pravosodnih organov po državi. Zagotovili bomo temelje za sodobno poslovanje, vse od informatike do voznega parka,« je še obljubil minister Pličanič.

Proti prispevku za upokojece

V Zvezi društev upokojencev Slovenije (ZDUS) so ta teden ostro nasprotovali predlogom po uvedbi prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje tudi za upokojece, ki se v zadnjem času pojavljajo v javnosti. Po veljavnem sistemu sicer upokojeenci prejmejo neto pokojnino in ne prispevajo za nobeno socialno zavarovanje. Na ministrstvu za zdravje sicer odgovarjajo, da rešitve, ki bodo osnova za pisanje novega zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, še niso znane. S 1. februarjem pa se bodo prispevne stopnje za obvezno zdravstveno zavarovanje zagotovo zvišale samostojnim podjetnikom, ki plačujejo najnižjo prispevno stopnjo, in zavarovancem, ki si ga plačujejo sami. Samostojnim podjetnikom, ki si izplačujejo minimalne plače, se bo prispevek po trenutnih izračunih s 105 evrov povišal na približno 123 evrov. Samoplačnikom se bo prispevek s 14,17 evra povišal na 22,72 evra, prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje pa se bodo po novem plačevali tudi od avtorskih pogodb in drugih pogodb civilnega prava.

Predsednik vrhovnega sodišča Branko Masleša pravi, da sodstvo ni pripravljeno prevzeti vloge večnega dežurnega krivca. / Foto: Gorazd Kavčič

V javnosti so se pojavili tudi predlogi po uvedbi prispevne stopnje za obvezno zdravstveno zavarovanje tudi za upokojece. / Foto: Tina Dokl

O obisku v ZDA in pripravnici Maji

JELKO KACIN, ALDE/LDS

moj pogled

Z delegacijo odbora evropskega parlamenta za zunanjo politiko (AFET), ki jo je vodil Nemeč iz kroga Angela Merkel, sem bil na delovnem obisku v Washingtonu. Imeli smo si veliko povedati, prevladovala je kriza zaupanja, zgodba o prisluškovanju, ki se še širi. Prvič sem videl kongresnike, senatorje, uradnike, Belo hišo v veliki zadregi, ko ne vedo, kako in kaj. Zadrega ni toliko zaradi razkritih dejstev, nelagodje povzroča nemoč, ko ne vedo, kaj vse se lahko še pojavi. V strahu so. Razmer ne obvladujejo (več), že dolgo ne, a nikomur tam ne pade na pamet, da bi koga iz tujine klical na pomoč. Kar so si zakuhal, bodo morali prežvečiti sami. Ne bo lahko, zahteva

čas, načeto zaupanje se ne povrne čez noč, potrebne so in bodo še nove spremembe delovanja, predvsem pa se morajo spremeniti sami. Krizo je potrebno preseči in se potruditi, da začnejo(mo) znova in bolje. Brez tega javnost ne bo verjela politikom, ne v ZDA, še manj v Evropi.

Je doma kaj drugače? Kriza zaupanja močno obremenjuje vsakdan, je pa tudi pomembna razlika. V ZDA se s problemi politike obremenjuje bistveno manjši delež ljudi kot pa v Evropi. Ljudje se trudijo preživeti, morajo zaslužiti, iščejo priložnosti, morajo biti prijazni, pozitivni, da bi prepričali delodajalce, partnerje, kupce ... Verjeli so, da se npr. proračunska blokada, kakršno so imeli

nedavno, ne more zgoditi, pa se je po šestnajstih letih ponovila. Nič več ni, kot je bilo! A je šlo gospodarstvo v tem času svojo pot. Ima svojo logiko, drugačne prioritete, saj tam vedo, da jim država pri preživetju kaj dosti ne more pomagati. Blokada je prizadela javne uslužbenke (začasno), druge veliko manj.

Pri nas gre v politiki vse veliko bolj zares, na nož, vsaka izjava zunanjega ministra, ko spregovori o proračunu, postane usodna za vlado, državo, gospodarstvo ... V njegovi funkciji v zunanjih odnosih ga javnost sledi z manj zanimanja. Delež upokojencev v Sloveniji je veliko večji kot v ZDA.

Res pa je, da je naše gospodarstvo v krizi, preveč

zadolženo, posledice neuspešnih privatizacij v najbolj nepravem času so usodne. Gospodarstvo je v kreditnem krču, investicijskem krču, zaposlovalnem krču ... Javnost pričakuje, da bo vlada rešila vse probleme države in gospodarstva, pa se to ne bo zgodilo. Spremembe na bolje bodo postale mogoče šele, ko se bomo začeli spreminjati in prilagajati sami. Omahovanje, obžalovanje, pomilovanje niso take spremembe, potrebujemo kaj več. Politika mora tudi od gospodarstva zahtevati, da se prebudi, zgane, odzove, poskrbi za preživetje ... Vlada s takim in tem ministrom za gospodarstvo ni verodostojna, še manj pa je operativna.

V času dveh mandatov v Bruslju je bilo v moji pisarni veliko pripravnikov in pripravnic. Najbolj je presenetila Maja iz Ljubljane, ki je nedavno prišla za tri mesece in takoj pokazala, iz kakšnega testa je. Odzivala se je celovito, operativno. V Strasbourgu je z odliko izpeljala likovno razstavo tetraplegika Vojka Gašperuta. Rad imam samozavestne sodelavce/ke, ki so vsem v pomoč. Po mesecu in pol mi je nekako v zadregi sporočila, da je (že) našla trajno zaposlitev in se opravičila za morebitne nevednosti v zvezi s predčasno prekinitvijo pogodbe. Nobenih zadreg ni, le čestitke! Verjamem, da je v Sloveniji še veliko mladih, kot je Maja, ki je končala evropske študije v Bonnu.

Po svetu

Imena »naj« podjetij

Ko tečete v adidaskah, po teku popijete kokakolo, sedete za računalnik IBM, v katerem so naloženi Microsoftovi programi, se pogovarjate z mobijem znamke Samsung, Sony ali Nokia, se ne sprašujete, kaj pomenijo vsa ta imena ...

MIHA NAGLIČ

Kaj pomenijo imena svetovnih firm

Bi znali razložiti, kaj pomenijo imena nekaterih najbolj znanih in prestižnih svetovnih podjetij? Med proizvajalci športne opreme prednjačijo Adidas, Nike in Reebok. Adidas je skovan iz prvih delov imena in priimka ustanovitelja: Adolf Dassler. Nike je bilo ime grški boginji zmage, zmaga pa je v športu ključni pojem; znak v obliki kljukice simbolizira zmagoslavni let. Ustanovitelja podjetja Reebok je navdihnila hitra antilopa, ki ji afriški domorodci rečejo »rhebok«. Kaj pa imena informacijskih in računalniških velikanov? Ko je Jeff Bezos izbral ime za svoj Amazon, je hotel, da se začne na A – da bi bil že zato na vrhu seznamov; ustavil se je že pri Amazonki, največji reki na svetu. John Warnock, ustanovitelj podjetja Adobe, je bil skromnejši; ime je izbral kar po potoku, ki je tekel mimo njegove hiše. Apple – jabolko je bil najljubši sadež Steva Jobsa, svoj čas je tudi delal v nasadu jablan. Ni hotel, da bi bilo ime navadna skovanka, kot v primeru konkurenčne firme Microsoft; Bill Gates ni bil posebno izviren, ko

ga je skoval iz besed »micro-computer software«. Zelo preprosto je ime Samsung, v korejščini pomeni tri zvezde. Zvezde so velike, številne in tako rekoč večne, je razmišljal ustanovitelj Lee Byung-Chul. Tom Watson st. je delal tudi pri NCA (National Cash Register), svojo družbo pa je poimenoval bolj ambiciozno: International Business Machines; kratica IBM je že dolgo zakon. Kratica je tudi v imenu Ikea; njen ustanovitelj je Ingvar Kampravn, svojim I in K je dodal še začetnici imen posesti in vasice, kjer je odrasel (Elmtaryd Agunnaryd). Japonci so začeli s svojimi besedami, ki so jih pozneje priredili bolj zahodnemu zvenu. Canon je svojo prvo kamero »kwanon« poimenoval po imenu budističnega razsvetljenega bitja milosti; bolj zvaneči Canon je že od 1935. Sony je bil najprej Tokyo Tso-shiu Kogyo KK. Pozneje so izbrali bolj univerzalno latinsko besedo sonus (= zvok), »sonny« pa je ameriška slengovska beseda za pametne mlade ljudi. Iz sonus in sonny je tako nastal svetovno znani in zvaneči Sony. Kaj pa Coca-Cola in Pesi? Coca je iz listov koke, Cola pa iz oreščkov kola, ki so za okus te pijače. Avtor te nadvse uspešne zmešanice: John S. Pemberton. Tudi Pepsi je

iz ene od sestavin te pijače, po prebavnem encimu pepsinu. Ustanovitelj Audi August Horch je začel s prvima dveh črkama svojega imena in ju navezal na latinski glagol »velelnik audi, ki pomeni »poslušaj«. Štirje krogi v logotipu pa predstavljajo avtomobilsko zvezo Audi z družbami DKW, Horch in Wanderer. Latinščina naj bi botrovala tudi imenu Lego. Glagol lego pomeni »sestavljam skupaj«, v danskem podjetju pa trdijo, da gre v njihovem imenu (tudi) za kombinacijo besed »leg godt«, kar v danščini pomeni »lepo se igrati«. Otroci, lepo se igrajte. Finska Nokia je bila najprej mlin za lesno kašo, nadaljevala je z izdelki iz gume, oboje se je dogajalo v finskem mestu Nokia, nadaljevanje je svetovno znano. In ko boste potovali po svetu in si naročili pijačo v eni od kavarn verige Starbucks, se spomnite, da je to lik iz Melvilleovega romana Moby Dick (Vir: www.siol.net)

Freudov vnuk na Dunaju

Freud se je po 75 letih vrnil na Dunaj. Pa ne Sigmund, oče psihoanalize, ki je moral mesto svojega življenja kot Jud zapustiti leta 1938, ko so ga zasedli nacisti. Vrnil se je v slikah svojega vnuka Luciana

(1922–2011), ki je eden najvidnejših portretistov v likovni umetnosti druge polovice 20. stoletja. »Ne želim slikati videza ljudi, ampak to, kar so,« je izjavil in svoja dela označil za »gole portrete«. Tako kot je njegov ded proučeval človeško zavest in podzavest in o njej pisal, jo je znal vnuk naslikati, njegovi portreti, ki niso prav nič abstraktni, niso le podobe človeških teles, ampak tudi njihove psihe. – Dunaj ni daleč, razstava v Kunsthistorisches Museum ob osrednjem Ringu pa je na ogled do 6. januarja 2014.

Si upate v Somalijo?

Somalija je pojem za nevarno državo. Državljska vojna je tam že dolgo način življenja, a zdi se, da se razmere kljub vsemu počasi umirjajo; tudi za pirate, ki so s čolni napadali trgovske ladje velikanke, komaj še slišimo. »Prišlo je že več kot 20 turistov. Navdušeni so bili nad pogledom na našo čudovito obalo, ki kar čaka, da se spremeni v turistično točko.« Tak optimist je poslovnež Bašir Osman, ki je v središču Mogadiša postavil dva nova hotela, zdaj pa je kupil še zemljišče na obali. Bi si upali v njegov hotel? Izziv za (avan)turiste.

Amazonka – veste, katero globalno podjetje se imenuje po tej velereki? / Foto: Wikipedia

Speča socialna delavka, slika Luciana Freuda, 1995; leta 2008 prodana za 33,6 milijona dolarjev / Foto: Wikipedia

Zakaj so plaže v Somaliji tako prazne? / Foto: Wikipedia

Slovenci v zamejstvu (376)

Dva Oswalda na razstavi

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Po zaslugi generalne konzulke Republike Slovenije v Celovcu Dragice Urtelj in njenih sodelavcev stavba konzulata na Radetzkystrasse ni le hiša diplomacije in konzularnih zadev, ampak tudi mesto kulture in umetnosti, ki sta dokazano najboljše povezovalki ljudi različnih narodnosti in kultur. Pretekli četrtek je konzulat odprl vrata dvema Oswaldoma, znanima koroškima Slovincema. Prvi je pokojni Janez, rojen leta 1921 v Ziljski dolini, poklicno arhitekt in ljubiteljsko tudi slikar, ki je do leta 1985 poučeval likovno vzgojo in ročnosti na Slovenski gimnaziji v Celovcu. V pritličju konzulata so odprli razstavo njegovih slik, ki bodo na ogled do konca novembra. Drugi pa je njegov sin Jani Oswald, rojen leta 1957 v Celovcu, po poklicu

Jani Oswald (prvi z leve), Dragica Urtelj in Peter Wieser na razstavi slik Janijevega očeta Janeza

pravnik in že nekaj let vodilni menedžer nemške družbe Allianz na Dunaju, sicer pa tudi prodorni esejist in pesnik. Jani je večer popestril z branjem svojih pesmi, ki jih večinoma izdaja Založba Drava, ki letos praznuje 60-letnico delovanja. V

pogovoru s poslovodjo založbe Petrom Wieserjem je povedal nekaj več o svojem očetu in sebi. »Trudim se,« je dejal, »da ohranjam čim bolj čisto slovenščino, čeprav je to na Dunaju, kjer večinoma živim, težko. Pogovorni jezik je večinoma nemščina, večkrat

pa tudi angleščina. Slovenščina pa je pogovorni jezik doma in na srečanjih s slovenskimi prijatelji in znanci.« Za očeta je povedal, da je naslikal okrog 200 slik. »Napravljam razstavo, na kateri jih bom pokazal javnosti,« je povedal Jani. Oče je slikal zelo impulzivno. V začetku večinoma pejsaže, kasneje pa se je ukvarjal tudi z vprašanjem prostora. Kot arhitekt je narisal načrte za Slovensko gimnazijo v Celovcu, za novo cerkev v Selah in za poslovno slovenskega generalnega konzulata, ki je bilo ob odprtju edini objekt v Celovcu z ravno streho. Njegove rešitve, še posebej pri načrtovanju šol, so bile zanimive za številne posnemovalce. Študiral je v Ljubljani, med drugim tudi pri Edu Mihevcu in Jožetu Plečniku. »Ker želimo, da bi bile razstave na našem konzulatu kakovostne, pri izbiri sodelujemo z Zvezo društev slovenskih likovnih umetnikov,« je o »kulturni« plati delovanja konzulata povedala generalna konzulka Dragica Urtelj.

V torek so v Celovcu v Hiši arhitekture na St. Veiter Ring 10 odprli razstavo arhitekturnih rešitev arhitekta Robija Potokarja iz Ljubljane, sicer gorenjskega rojaka iz Škofje Loke. Razstava z naslovom Kontekst v sodobni arhitekturi/Kontext in der modernen Architektur bo odprta do 29. novembra, in sicer od ponedeljka do petka med 9. in 19. uro.

Pogovor

V gledališču ujeti duh časa

Marinka
Poštrak

Na 48. Festivalu Borštnikovo srečanje je Prešernovo gledališče za avtorski projekt 25.671 prejelo nagrado Društva gledaliških kritikov Slovenije, nagrado za umetniško vodstvo uprizoritve pa dramaturginja Marinka Poštrak.

IGOR KAVČIČ

Kako ste videli uprizoritev avtorskega projekta 25.671 iz dvorane Borštnikovega srečanja? Je bila mariborska publika že »pripravljena« na predstavo?

»V Mariboru sem bila že v dneh pred predstavo in lahko potrdim, da so bili izbrisani ena najbolj pričakovanih predstav festivala in uprizoritev je bila zagotovo ena najboljših doslej. Na letošnji festival smo sicer šli z veliko radovednostjo in pričakovanji, kakšna bo tokrat reakcija publike. Da je mariborska publika zelo previdna in zadržana, se je izkazalo tudi v zaključnem delu predstave, ko gre Aljoša Ternovšek z mikrofonom po dvorani in direktno napade vest posameznih gledalcev, vendar drugače kot pri drugih predstavah v Mariboru nihče izmed ogovorjenih njemu osebno ni dal niti centa. Očitno so se gledalci počutili napadene in so zato ostali rezervirani. Res pa je tudi, da je bil na koncu skupen izkupiček denarja, ki so ga nabrali drugi igralci podobnega povprečnemu znesku pri vsaki predstavi, prav tako tudi solidarnostno »darovanje« osebnih dokumentov.«

Po uspešnih gostovanjih na Slovaškem, v Srbiji, BiH in na Hrvaškem je bilo tokrat razlogov za samozavest več kot dovolj. Ste v Prešernovem gledališču zadovoljni s letošnjim izplenom?

»Pričakovanja so bila res velika, saj gre za radikalno predstavo tako glede tematike kot tudi izvedbe. V to predstavo so igralci resnično vložili zelo veliko, saj je predstava njihovo skupno avtorsko delo. Že lani smo imeli občutek, da smo po krivici ostali prezrti, tokrat pa se nam je zdelo, da bo predstava vendarle ena izmed najbolj opaženih s strani žirije. Pokazalo se je, da so nas opazili predvsem kritiki in teatrologi, ki nagrado najboljši predstavi celotne produkcije v slovenskem prostoru v pretekli sezoni podeljujejo zadnjih nekaj let. V veliko zadovoljstvo in čast nam je, da nas je stroka izbrala med več kot osemdesetimi predstavami. Seveda pa je ansambel pričakoval več pozornosti še s strani žirije, predvsem za kolektivno igro.«

Kakšne so vaše izkušnje z gostovanjem, kako so se na predstavo odzivali gledalci, ki

Foto: arhiv Marinke Poštrak

Marinka Poštrak s prepoznavnim slogom že štirinajsto sezono umetniško vodi Prešernovo gledališče.

nimajo slovenske izkušnje s problematiko izbranih?

»Prijetno me je presenetila publika na priznanem mednarodnem festivalu v slovaški Nitri, ki je reagirala podobno kot pri nas, v Sloveniji. Gledalci so prepoznali širši problem, ki ga vključuje predstava. Ne gre le za problematiko lokalne narave, ampak je izključevanje določenih ljudi ali skupin ljudi s strani državnega aparata univerzalen problem na globalni ravni. Poleg tega so na Slovaškem izpostavili, da opozarjamo tudi na problem umanjkanja etičnega principa in solidarnosti, največja avtoriteta med gledališkimi teoretiki Patrice Pavis pa je izpostavil tudi preplet dokumentarističnega in fiktivnega principa v uprizoritvi ter izpostavil predstavo kot eno izmed najbolj odmevnih na festivalu.

Zelo emocionalna je bila reakcija publike v Srbiji, še posebno v Beogradu, prav tako pa so tudi gledalci v Vršču in Kragujevcu ob koncu predstave doživeli pravi šok. Bili so pretreseni, njihov odziv pa je bil pristen in direkt. Ne le, da nekoliko poznajo zgodbo o izbranih, predstavo so prepoznali tudi s stališča nacionalizma. Presenečeni so bili, da smo bili Slovenci sposobni obračunati z lastnim nacionalizmom, saj so sami še precej daleč od

tega. Sicer bi to moralo biti normalno stanje v Sloveniji in povsod drugod.«

Ko ste se kot umetniška vodja odločali za uvrstitev avtorskega projekta 25.671 v program Prešernovega gledališča, ste bili pripravljene tvegati v več pogledih, tako v smislu razkrivanja za Slovence izjemno »neprijetne« problematike izbranih kot naspotovanj ob osebni izpostavljenosti igralcev v predstavi in dejstva, da je besedilo samo nastajalo sproti z vajami. Vas je bilo kdaj strah, v kaj ste se podali?

»Ko sem prebrala knjigo Zgodbe izbranih prebivalcev, nisem mogla verjeti, kako je tako pomembna stvar vsa ta leta lahko šla mimo mene. Zato sem bila prepričana, da je o tem treba govoriti in sem se brez kakršnih koli zadržkov odločila za predstavo s tematiko izbranih, saj sem vedela, da bo Frličič znal iz igralcev izvleči maksimum in da je pravi režiser za to tematiko.«

Niste pomislili, da se bomo, kot je v Sloveniji že v navadi, tudi gledalci po predstavi razdelili na leve in desne, ene za in ene proti?

»Tega sem se seveda zavedala, a se s tem preprosto nisem obremenjevala, saj se mi je zdelo najpomembnejše ozavestiti ljudi o problemu

izbranih in razbiti ustaljene klišeje. Pri tem mi je seveda veliko pomenilo tudi popolno strinjanje direktorice Mirjam Drnovšček s projektom, za katerega sva se zavedali, da bodo reakcije publike različne, kar se je tudi zgodilo. Tako imamo uprizoritvi zelo naklonjeno občinstvo, na drugi strani pa tudi publika, ki ji tak tip predstav ni ravno blizu.«

Slovenci v nadaljevanju preali slej pridemo na partizane in domobrance ...

»Žal je še vedno tako. Upam, da bo vendarle svoje naredil čas. Mogoče bi bilo treba narediti tudi predstavo o spravi. Želela bi, da bi Slovenci sami imeli režiserja, ki bi bil sposoben česa takega.«

Preseneča tudi, da predstave v nobenem slovenskem gledališču niso želeli vključiti v abonma, le redki so vas povabili na gostovanje. V primerjavi z vašim pogumom so drugi umetniški vodje in direktorji gledališč pokazali povsem drugačen značaj.

»V slovenskem gledališču večinoma prevladuje zelo pragmatična miselnost. Vodje programa oziroma direktorji gledališč se morda bojijo tako radikalnih predstav in kot gostujočo raje uvrstijo kakšno bolj všečno. Predstava 25.671 pa je angažirana predstava, ki gledalcev ne pusti varno sedeti na svojih sedežih. Zato smo bili toliko bolj veseli povabila v Mladinsko gledališče kot tudi nedavnega gostovanja v Kulturnem domu Janeza Trdine v Novem mestu, čaka pa nas še gostovanje v kulturnem domu v Velenju in na predvečer obletnice izbrisa, 25. februarja, predstava v Španski borcih v Ljubljani.«

Na festivalu ste prejeli tudi nagrado za umetniško vodstvo uprizoritve. »Umetniško vodstvo je avtonomni, a pogosto prezrt element umetnosti, prapočelo vsake uprizoritve, v primeru uprizoritve 25.671 pogumno in družbeno ozaveščeno ter angažirano dejanje, tako v izbiri osnovne teme uprizoritve (ki »piči« v srčiko družbenih dogajanj) kot v izbiri režiserja in avtorske ekipe ter drznosti v pristopu,« je zapisano v obrazložitvi. Kdor pozna vaše delo v zadnjih štirinajstih letih v kranjskem gledališču, bi v zapisanem pravzaprav prepoznal vaš način dela v celoti

»Delo umetniškega vodje je delo v ozadju in je širši javnosti skrito. Vendar tisti, ki bolje poznajo ustroj gledališča, dobro vedo, da gledališki repertoar ne nastaja sam od sebe. Predstave, ki so vsako leto v programu, so plod tehtnega in natančnega premisleka, ki vključuje več različnih segmentov od teme, ki se izpostavlja, igralskega ansambla do izbire režiserjev. Šele s tehtnim razmislekom in srečnim spojem vseh teh elementov bo sezona v gledališču imela sporočilni naboj in tudi estetsko prepoznavnost. Že leta si prizadevam v naše gledališče »pripeljati« sodobne gledališke tokove tako glede tem, ki jih obravnavajo besedila, kot tudi režijskih in igralskih presežkov. Zanimata me duh časa in sodobna gledališka estetika. Da v gledališču vse deluje, se morajo sestaviti mnogi in različni dejavniki, program v gledališču pa je seveda povezan tudi z razpoložljivimi financami in z močjo celotnega gledališkega kolektiva od igralskega ansambla, tehnike do uprave, ker v gledališču štejeta smeraj kolektivno delo in sodelovanje, nikoli soliranje.«

Pa vendarle, dobro delo v gledališču se odraža tudi v tem, da se v svoji poklicni koži umetniške vodje dobro počutite in imate vselej odprte oči za »tukaj in zdaj«.

»Živim v ljubljanskih Mostah nedaleč od delavskega doma propadlega Vegrada. Zadnja leta sem tako rekoč iz prve roke na ulici, v trgovini opazovala vso stisko in krivico odpuščenih delavcev. Med njimi so bili očitno tudi izbrisani. Pa ne samo to. Tudi sama poznam razne stiske in brezdušen birokratski stroj, ki mu posameznik in njegova usoda nista niti malo mar. Zato se bomo tudi v prihodnje v gledališču dotikali žgočih družbenih problemov in tem, ki izpostavljajo etični princip, torej tudi ljudi, porinjenih na rob družbe, novodobnih oblik suženjstva in socialnih stisk. Poslanstvo gledališča je v odpiranju tem, s katerimi se vsak dan srečujemo, a se ljudje o tem premalo sprašujemo in odzivamo. Vse preveč živimo drug mimo drugega, namesto da bi bili tolerantni in senzibilni do soljudi. To so teme, ki me zanimajo in ki jih mora gledališče zmeraj znova odpirati v upanju, da se v publiko zgodita identifikacija in katarza.«

Tudi v prihodnje se bomo v Prešernovem gledališču dotikali žgočih družbenih problemov in tem, ki izpostavljajo etični princip ..., torej tudi ljudi, porinjenih na rob družbe, novodobnih oblik suženjstva in socialnih stisk.

Zanimivosti

Speča princeska Ajdna se prebuja

Po devetih letih, ko je bilo arheološko najdišče Ajdna nad Potoki bolj ali manj zapuščeno, zdaj nadaljujejo urejanje tega arheološkega bisera. Država je odkupila večino zemljišč, kar je pogoj, da znova lahko financira dela.

URŠA PETERNEL

Občina Žirovnica se ponša z arheološkim biserom, Ajdno. Gre za poznoantično naselbino na višini 1048 metrov, kjer so se arheološka izkopavanja pričela leta 1976. Najdeni so bili ostanki petindvajsetih zgradb, enajstih grobov in zgodnjekrščanske cerkve. Arheološko delo je opravil Zavod za varstvo kulturne dediščine iz Kranja z arheologom in konzervatorjem dr. Milanom Sagadinom na čelu, v veliko pomoč pa mu je bil (danes žal že pokojni) domačin Janez Menter. Dela na Ajdni so potekala vse do leta 2004, zatem pa so zastala. Kar devet let se na Ajdni ni dogajalo kaj dosti, še več, delno obnovljene objekte je začel načenjati zob časa. A pred dvema letoma je državi vendarle uspelo odkupiti večino zemljišč (ta so bila v zasebni lasti), kar je bil pogoj, da Ajdna lahko zopet kandidira za sredstva, ki jih država namenja za spomenike državnega pomena v državni lasti. Kot je povedal dr. Milan Sagadin, ki se z Ajdno ukvarja že desetletja, se tako dela na Ajdni zopet nadaljujejo. Lotili so se obnov tlakov

in zidov, ki so v zadnjih devetih letih že začeli propadati, dela pa bodo predvidoma zaključili prihodnje leto s postavitvijo klopi in miz za obiskovalce ter z ureditvijo panojev s teksti in slikami. Upajo tudi, da bodo lahko ponatisnili vodič po Ajdni oziroma izdali novo zloženko o tem arheološkem biseru. Zatem pa bo Ajdna predana upravljavcu, ki naj bi jo vključil v turistično ponudbo in jo tudi

tržil. Kot je dejal Milan Sagadin, je kulturno ministrstvo že pozvalo zavod za varstvo kulturne dediščine, naj prevzame upravljanje Ajdne, a je zavod pobudo zavrnil. »Menimo, da Ajdna mora v upravljanje prevzeti nekdo, ki jo bo vključil v širši nabor spomenikov dediščine; to vlogo bi lahko prevzel Zavod za turizem in kulturo Žirovnica, ki bi Ajdno kot pot arheološke dediščine lahko vključil

v Pot kulturne dediščine, skupaj s še drugimi lokalnimi arheološkimi spomeniki, kot so Turška jama, Sveti Lovrenc, Velika in Mala Selca, Mala jama ...,« je povedal.

Da je Ajdna vključena v dolgoročno strategijo razvoja turizma v občini Žirovnica, je zatrnila Maja Zupan, direktorica Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica. »Prizadevali si bomo, da oživimo ta del turistične ponudbe, pri

čemer bi bila potrebna povezava vseh gorenjskih arheoloških najdišč in njihovo promoviranje skozi zgodbo,« je dejala.

V tujini takšne arheološke spomenike znajo odlično tržiti, je povedal Marko Stokin z oddelka za mednarodno sodelovanje na zavodu za varstvo kulturne dediščine. Kot primera je navedel Veliko Britanijo in Kitajsko, kjer obiskovalcem arheoloških spomenikov

poleg samega ogleda (ponekod imajo tudi večdnevne trekking pohode) ponujajo lokalne izdelke, lokalno hrano, predstavljajo jim lokalne posebnosti, običaje ... »Od Ajdne do žgancev,« je to ponazoril Stokin. Kot je dodal, je trženje arheoloških spomenikov v svetu zanimiva tržna niša, nekatere države so postale veliki muzeji, na Kitajskem denimo so v mestu Šian, kjer so izkopali glinene vojščake v naravni velikosti, zrasli hoteli, nakupovalno središče ...

Prvi korak k ponovni prebuditvi speče princeske Ajdne so v Žirovnici naredili pred kratkim, ko so pripravili arheološki dan in ogled Ajdne.

Dela na arheološkem najdišču Ajdna se nadaljujejo, prihodnje leto jih bodo zaključili s postavitvijo klopi in panojev. / Foto: Milan Sagadin

Legenda pravi, da je na vrhu Ajdne sedela Ajdovska deklica in namakala noge v Savi.

Ajdna kot skalnat osamelec štrli iz južnega pobočja Stola. Na vzpetini se nahaja arheološko najdišče.

Visoko priznanje za preventivno delo

»Če sem bila v življenju za kaj prepričana, da delam prav, je bilo to prav gotovo delo v preventivi,« je v pogovoru zatrnila primarij Marjana Grm, pred nedavnim upokojena zdravnica in nekdanja direktorica Zdravstvenega doma Radovljica.

MARJANA AHAČIČ

Za svoje dosežke na področju izvajanja Nacionalnega programa primarne preventivne srčno-žilnih bolezni na regionalni ravni je prejela zlato plaketo Ministrstva za zdravje in Inštituta za varovanje zdravja RS. »Njena vloga pri vzpostavitvi in delovanju programa v gorenjski regiji je bila ključna in odmevna. Z izkušnjami splošne zdravnice in direktorice zdravstvenega doma ji je najprej uspelo program umestiti v Zdravstveni doma Radovljica, nato pa je bila skupaj z Zavodom za zdravstveno varstvo Kranj ključna za umestitev programa v preostalih šestih zdravstvenih domovih na Gorenjskem. S svojim strokovnim delom, bogatimi izkušnjami, zavzetim prizadevanjem in čutom za ljudi je pomembno prispevala k razvoju, udeležanju in promociji programa na regionalnem

nivoju,« je med drugim zapisano v obrazložitvi.

Kot pravi sama, ji je bilo delo na področju preventivne vedno pisano na kožo. »Seveda je pomembno, da se življenje podaljšuje, ko je človek bolan, a še bolj pomembno je, da je človek zdrav – in da je zdrav čim dlje.«

Kot pravi, so se v Radovljici s preventivo začeli ukvarjati še pred uradnim sprejetjem nacionalnega programa primarne preventivne srčno-žilnih bolezni. »Organizirali smo zelo uspešne teste hoje in predavanja, na katerih so sodelovali tudi bolnišnični zdravniki, na primer Dr. Avgust Mencinger in dr. Janez Resman. Eden od pomembnih in zavzetih partnerov programa je bil tudi pokojni dr. Mirko Medved. Ljudi smo začeli izobraževati v smeri, da bi sami čim več storili za svoje zdravje. Predvsem smo se odločili za promocijo telesne dejavnosti, ker

je najcenejša in se je vsak lahko loti – strošek je samo obutev, vse drugo, kar potrebuješ, pa je le še volja.«

Rezultati so jasni in pomembni, še pove. Predvsem se je zelo zmanjšala umrljivost. »Bolezni srca in ožilja, predvsem v moški populaciji, niso več vodilne, na prvem mestu je rak. Zanesljivo seveda lahko zatrdim, da ne gre le za preventivo, zelo pomembno je, da se je v tem času spremenilo urgentno obnašanje zdravnikov na terenu in v bolnišnicah. A strokovnjaki ocenjujejo, da je pomembnost obeh dejavnikov približno enaka.«

Grmova poudarja, da gre pri preventivi za stvari, ki jih ne moreš spreminjati z danes na jutri. »Gre za dolgotrajen proces. Saj veste, kako težko je samega sebe prepričati, kaj je dobro, in to potem tudi delati. Zato je pomemben čisto vsak posameznik, ki kaj

Prim. Marjana Grm, ki kljub upokojitvi enkrat tedensko dela v ambulanti Zdravstvenega doma Radovljica.

naredi zase in za svoje zdravje. Spomnim se, kako so patronažne sestre, ki so pripravljale predavanja za občane, včasih obupavale nad tem, da med občinstvom vedno sedijo isti ljudje. Pa sem rekla: pustite, saj je vseeno, če pridejo babice. Ona tako ali tako kuhajo za vso družino, zase in za mlade. Če one v hišo prinesejo spremembo življenjskih navad, je prav tako pomembno.«

Primarij Marjana Grm je prav zato, ker je z nagrado dobila tudi formalno potrdilo, da dela prav, vesela priznanja. A pri tem poudarja, da sama, brez sodelavcev, ne bi mogla narediti ničesar. »Pri uspešnih projektih gre vedno za delo skupine. Če ne bi imela v hiši somišljenikov, sodelavcev in pomočnikov, od katerih je morda kdo v preventivno delo vložil še več ur kot jaz, ne bi bilo rezultatov. Zato sem na priznanje ponosna v imenu hiše, v kateri delam.«

Na robu

Življenje na lestvi, 2. del

Stemnilo se mi je pred očmi

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Odhod iz varnega okolja, kjer sta se z bratom dobro počutila, je bil grozen. Bojan je imel težave z mehurjem, vsakič, ko ga je bilo česa strah, se je polulal v hlače. Njegova učiteljica je to vedela in je naredila vse, da za morebitne spodrsrljaje ni nihče izvedel.

Staša se je potem za nekaj trenutkov ustavila pri njej, ki jo je imela zelo rada.

»Če bi bile vse kasnejše, ki so mi krojile usodo, takšne, kot je bila ta, iz prvega razreda, bi bila danes doktorica znanosti. Sama od sebe sem se naučila branja, pisanja, poštevanka. Pri sedmih sem brala knjige iz šolske knjižnice, pa me ni bilo

mogoče ustaviti. Na pamet sem znala na desetine pesmic, bratcu pa sem zvečer, ko sva bila sama, pripovedovala pravljice. Učiteljica je bila zelo dobrega srca, pogosto me je vzela s seboj, v zbornico, dovolila mi je, da sem sedela kraj nje, ko je popravljala domače naloge. Še danes znam kvačkati, kajti prvih korakov me je na naučila prav ona.«

Po tistem, ko je njo in Bojana pustila na cedilu njuna Marica, sta se spet vrnila domov, k mami.

»Oba sva se je bala. Pa jaz še ne toliko, Bojan bolj. Nenehno je lezel pod mizo, pod posteljo. Živelimo od sendvičev in paketov Rdečega križa. Večji del dneva je spala, tako da sem morala sama skrbeti zato, da sva zjutraj vstala in šla v šolo. Najina učiteljica je šla na porodniško, ne morem povedati, kako je naju stiskala k sebi, ko se je poslavljala! Mama pa, kot da bi vedela, da sva ji sedaj prepuščena na milost in na milost, se ga je spet nacejala. Še prej pa je razbila edina dva krožnika, ki smo ju imeli. Noč sva preživela zunaj, takrat je brat zaradi vsega hudega prvič doživel epileptični napad. Ko ga je vrglo po tleh, sem začela na ves glas kričati. Še dobro, da me je slišal sosed, ki je sredi noči prikolovratil domov. Bojana

je rešilni avto odpeljal v bolnišnico, mene pa so sosedje vzeli za čez noč k sebi. Več kot toliko pa z mano niso želeli imeti opravka, saj so se bali mame, ki je bila vseh žlehtnoba polna.«

Zgodba se je ponovila: mammo so odvedli na psihiatrijo, Staša in Bojan pa sta romala k tujim ljudem. Prišla sta na neko kmetijo, visoko v hribih, kjer so bili takšnih prišlekov, kot sta bila onadva, že vajeni. Soba je čakala nanju, razkomotila sta se in ko so ju pustili sama, sta zlezla v eno samo posteljo, se stisnila drug k drugemu in zaspala.

Rejnika sta bila na videz že siva in stara, v resnici pa sta bila v najlepših letih. Le življenje ju je preizkušalo, da so se jima hrbti prehitro ukrivili. Ona je bila zagrenjena, nenehno je jamrala nad stroški, on se je rad smejal, igral na harmoniko, tudi plesa se ni branil. Otroka je – bilo je že sredi prvega polletja, pospremil v novo šolo, kjer sta se slabo znašla. Govorila sta povsem drugačno narečje, zato so se sošolci iz njih norčevali, tudi učitelj, ki je bil strog in brez občutka za delo z otroki, je pogosto zavijal z očmi, ko ju je poslušal.

»Nihče se nama ni več kot toliko posvečal, med poukom sva molčala, ker si učitelj ni znal vzeti časa

za naju. Enkrat proti koncu leta so ugotovili, da sploh ne bi smela biti skupaj, ker sem bila toliko mlajša, potem pa so se le unesli in naju pustili pri miru. Rejnika naju nista tepla, crkljala pa tudi ne. Imela sem občutek, kot da gledata skozi naju. Bojan se je pričel vedno bolj zapirati vase, če mu ni bilo kaj prav, je molče butal z glavo ob zid, da je bil ves krvav. Po svojih otroških močeh sem mu poskušala pomagati, a nisem mogla. Vedno bolj sva se oddaljevala drug od drugega, nazadnje je našel neko barabinsko družbo, šprical šolo, se vlačil po lokalih in – kar se mi je zdelo grozno – preganjal je stare babe. Bil je zelo razvit fant, vsi so mislili, da je bil starejši, kot je bil v resnici, ženske so se kar lepile nanj, on pa je to izkoriščal, saj je od družine z njimi imel nemalo koristi. Name pa je pomanjkanje ljubezni vplivalo povsem drugače kot nanj. Postala sem upornica, nisem se hotela učiti, zatekala sem se v namišljene bolezni, da sem lahko ostajala doma, v postelji in brala knjige. Spominjam se nekega obiska socialne delavke. Ko je prišla, me je zalotila pod odejo, in ko je videla, da berem, me je celo pohvalila. Potem sem tudi jaz okusila prvo ljubezen, ugotovila

sem, da v tistem času, ko sem s fanti, lahko pozabim na vse nočne more, ki so me spremljale v življenju. Kadar sem zvečer prišla bolj pozno domov, mi ni nihče rekel, da je to zame slabo. Grozili so mi, da bodo povedali na socialni, pa bodo že oni obračunali z menoj. Ko si najstnik, te prav malo brigajo takšne grožnje! Raje ne naštevam vsega, kar sem v tistih norih letih poizkusila! Obraz ni kazal brazgotin, ki so bolele in cvetele v moji duši. Skrbelo me je tudi za bratca, ki je že nekaj časa živel v Vzgojnem zavodu, včasih sva se slišala po telefonu, več kot toliko pa ne. Verjemite, dala bi vse na svetu, da bi ga lahko dobila nazaj in da bi bilo vse tako kot nekoč. A če otroku ne daješ ljubezni, je to točno tako, kot če bi ga pustil brez hrane umirati na obročke. Včasih, ko sem bila nesrečno zaljubljena, sem se spomnila na očeta, na njegov smeh, ki nas je grel. Zgodilo se je, da nisem bila več prepričana, je sploh obstajal ali ne. Razmišljala sem tudi o mami pa o njenem egoizmu, alkoholu, o kamnu, ki ga je namesto srca nosila v prsih. Nešteto krat sem se spraševala, zakaj družba ničesar ne ukrene, zakaj takšnim brezčastnim ženskam pravočasno ne vzamejo otrok in jih ne

oddajo staršem, ki bi jim dali vsaj malo čustev. Slovenija je preplavljena z otroki, kot sem jaz, vsi jih imajo za zgube, za nebodijihotreba, njihove matere, da o očetih ne govorim, pa lepo dobivajo socialno podporo, delajo vedno nove reveže, občasno pa mučijo, maltretirajo in izkoriščajo lastne otroke, ki so prisiljeni, da z njimi živijo.«

Staša pravi, da je takrat, ko se je morala vračati domov, sovražila ves svet. Zdel se ji je brezčuten, koristolovski. Počutila se je kot kljukica, ki jo je država naredila pri njenem primeru, češ otrok je sedaj pri mami, za nekaj časa si lahko oddahnemo.

»Jaz sem bila tista, ki je hodila fehtat za pakete na Rdeči križ pa za cunje, za odslužen pralni stroj, za posteljo, ker sem zrasla in je bila moja nekdanja, otroška, pač premajhna. Vsi so me poznali, vsi so me imeli za socialko, in to v tistih letih, ko se je takšne pomoči držal pečat sramote. Nekoč se vrnem domov, bila sem ravno prav razkurjena, saj sva se z eno nesramno babnico pošteno počili, mama me sprejme z očitki in zmerjanjem, meni se je samo stemnilo pred očmi. Planila sem nanjo in jo začela tepsti.«

(Nadaljevanje prihodnjič)

Ko nas stresse stres

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Štej darove, ne svojih bremen. Štej dobičke, ne izgub. Štej radosti, ne bolezni. Štej prijatelje, ne sovražnikov. Ceni življenje, ne bogastva.

Letos se veliko govori o stresu. Ljudje izgorevajo, ljudje zbolevali, ljudje imajo vsega preveč. Pa poglejmo od blizu tega našega sovražnika in mogoče bomo lažje razumeli, kaj se zgodi in kaj lahko vsak sam stori. Kaj je sploh stres? Stres je telesna reakcija na mobilizacijo obrambnih sistemov proti grožnji, ki jo zazna naše telo (»beg ali boj«). Grožnje so lahko različne: izguba službe, preveč dela v službi, izguba ljudi, zdravja ali življenja, slabi medsebojni odnosi, prometna nesreča. Včasih so tudi vesele stvari stresne – poroka, rojstvo otroka, loto dobitok. Največ stresnih točk na lestvici dosežejo: smrt bližnjih ljudi, ločitev, selitev, menjava ali

izguba službe, poroka, spremembe v družini.

Stres je mešanica telesnih, fizičnih, duševnih in kemičnih reakcij. Reakcije so odvisne predvsem od našega zaznavanja stresne situacije. Za nekoga je lahko povsem isti dogodek skoraj blagoslov, za drugega pa najhujše, kar se mu zgodi v življenju. Pomen dogodkom vedno dajemo sami, zato ne moremo reči, da na stres nimamo vpliva. Imamo ga, in to kar velikega. Stres je lahko tudi pozitiven, ker nam omogoča preživetje v različnih situacijah – zvišuje budnost, poveča energijo, izboljša učinkovitost. Stres in njegovo obvladovanje morata biti v ravnovesju, sicer se to poruši. Če je stresnih situacij preveč ali se predolgo vlečejo (do osem tednov), ostaja telo ves čas v pripravljenosti in se izčrpa. Izčrpanost lahko povzroči

»izgorelost«, kar pomeni fizično in psihično predajo – stanje nujno zahteva strokovno pomoč. Znaki izčrpanosti so različni: glavobol, živčnost, napetost, slabost, omotičnost, pretirana kritičnost, stalna vznemirljenost, razdražljivost, bolečine v prsih, utrujenost, občutek praznine, brez energije, hitra menjava razpoloženja, izbruh jeze, bolečine v vratu, hrbtu, pomanjkanje zanimanja za stvari, sumničavost, občutek, da nas drugi ne razumejo, hitro bitje srca, težave z dihanjem, občutki manjvrednosti, neodločnost, stalna želja po samoti, zmanjšana koncentracija, razpršene misli, pesimizem.

Obvladovanje stresa je pogojeno z našim razmišljanjem. Misli in prepričanja, o katerih je vredno razmisliti in s katerimi pogosto zalivamo svoje strahove

in večamo stres, so številne: ljudem moram biti všeč, biti moram uspešen, grozno je, če gre vse narobe, najhujše šele pride, moje razpoloženje je odvisno od zunanjih dejavnikov, težavnim situacijam se je najlažje izogniti, sem, kakršen sem, in ne morem se spremeniti, ljudje se morajo obnašati primerne, sreča mi pripada, ne da bi moral zanjo kaj narediti. Ali je vse to res? Včasih je zaostavmo iz vloge žrtve v vlogo aktivnega igralca.

Seveda je receptov za obvladovanje stresa vsaj toliko kot ljudi, saj vsak izbira med možnostmi, ki mu ustrezajo, glede na karakter, način življenja in tudi glede na to, kaj so nas naučile izkušnje. Nekaj receptov pa je univerzalnih in hitro delujočih: stresorjem pripišemo manjši pomen – ali je zadeva res

vredna mojih čustev, energije, časa? Spoznajmo stresorje in se nanje pripravimo – kaj lahko drugič storim drugače, bolje? O problemih se pogovarjajmo in iščimo različne rešitve. Razčistimo, do kje sega naša odgovornost in na kaj vse lahko vplivamo. Prosimo za pomoč, če ne vemo, ne znamo, ne zmoremo – pametni prosijo za pomoč, nespametni pregorijo. Uporabljajmo učinkovito komunikacijo. Sproti rešujemo konfliktna situacije. Postavimo si prioritete v življenju. Črtajmo »moram«. Naučimo se ravnati s časom – ne prelagajmo nalog, ne odlašajmo. Preverimo kradljivce časa in energije. Preverimo svoje vrednote. Kakšna je naša fizična pripravljenost? Prehrana? Voda, pijača? Spanje? Katere so naše najbolj zdrave in nezdrave navade? Koliko prijateljev naštejete?

Zanimivosti

Planinski izlet: Žrd/Monte Sart (2324 m)

Gora, prerešeta od strel

Mogočna gora nad Rezijo in Reklansko dolino. Če se pripravljate na nevihto, te gore ne obiskujemo, saj je pravi magnet za strele in smrtno nevarna. Neverjetno razčlenjen vršni greben. Delček Ta visoke Rosojanske poti.

JELENA JUSTIN

Ko smo pred kratkim hodili proti Visokemu Kaninu, smo pogledovali proti zahodu, na grebensko goro, ki se je razpotegnjeno vlekla daleč pred nami. Že takrat sem se odločila, da se vrnem in goro tudi obiščem. Govorim o gori Žrd/Monte Sart, ki se mogočno dviga na meji med Rezijo in Reklansko dolino. Dostopa iz teh dveh strani sta precej dolga in naporna ter neprimerna za vroče poletje, zato se bomo Žrdi raje lotili z Nevejskega sedla.

Zapeljemo se na Nevejsko sedlo, kjer se z gondolo, ki začne voziti ob 8.30, zapeljemo do vrhnje postaje oz. do kočice Gilberti. Pri koči krenemo desno in se po poti št. 632

najprej povzpemo na sedlo Bela peč, na nadmorski višini 2005 m, kjer so ostanki stare kasarne. S sedla zagledamo Žrd, naš današnji cilj, ki je videti izredno daleč. Od vojaške utrdbе nadaljujemo proti zahodu po vojaški mulatjeri, ki je mestoma izpostavljena padajočemu kamenju. Mulatjera gre nekaj časa povsem zložno, mestoma se celo malce spusti, nato pa spet pridobi višino. Po približno 20 minutah se levo odcepi nam dobro znana pot Julia na Kanin. Mi nadaljujemo po široki mulatjeri, ki celo malce izgubi višino, potem pa se v enakomernem vzponu dvigne na sedlo Peravo, kjer je lično urejen udoben bivak Marussich. Nad bivakom se levo odcepi znana ferata

Rosalba Grasselli, ki prek Vrh Krnice pripelje na Kanin in je del Ta visoke Rosojanske poti, ki ji bomo tudi mi sledili do vrha Žrdi.

S sedla se pot dvigne in po severni strani preči pobočje Vrh Grubja do Škrbine v Senožečah. No, s sedla se lahko tudi kar direktno povzpemo na njegov vrh in po grebenu sestopimo do omenjene škrbine. Zapustimo široko mulatjero, ki se prek južnega pobočja Žrdi začne spuščati proti Reziji, mi pa zagrizemo strmo v visoke trave. Pred nami je strmo pobočje z manjšimi skalnimi skoki. Ko mislimo, da smo dosegli vrh, ugotovimo, da smo le na vzhodnem vrhu, ki meri 2321 m. Pravi vrh je še v daljavi, do

njega pa je pot speljana čez razčlenjen vršni greben, kjer so skale dobesedno nametane. Če dobro pogledamo, v nekaj primerih vidimo tudi globoka brezna med dvema ukleščenima skalama. Narava ima res neverjetno moč. Greben je namreč nazobčan in poln ošiljenih skal od strel, ki neusmiljeno sekajo v goro. Previdno nadaljujemo pot po nazobčanem grebenu. Vrh nam ponuja fantastičen razgled na Rezijo in Reklansko dolino. Ko pogledamo proti severu, se nam pogled ustavi na planini Pecol, nad katero se dvigajo Strma peč, Montaž, Špik nad Plazom, Špik nad Cjanerico, Špik Hude police, Špik nad nosom itd. Ko pogledamo proti jugovzhodu, je

Mulatjera, ki vodi proti Žrdi, gora na sredino. Levo je Vrh Grubje, desno pa Col Sclav. / Foto: Jelena Justin

pred nami kaninski greben v vsej svoji mogočnosti. Predlagam, da sestopimo po poti vzpona, je pa možnost, da z vrha Žrdi sestopimo po poti, ki pelje proti Reziji. Strma pot nas pripelje do široke mulatjere, a do Škrbine nad Senožečami se bomo morali spet vzpenjati.

Če smo sestopili po poti vzpona, pa uživajmo v čudovitih razgledih in fantastičnih podih na severni strani Kanina. Za nami je delček

Ta visoke Rosojanske poti; ravno toliko smo jo okusili, da bi še. Dvomim, da nam bo uspelo letos, a morda je to eden od ciljev prihodnje poletne sezone. Čeprav danes nismo premagali velike višinske razlike, smo od kočice Gilberti do vrha Žrdi prehodili nekaj več kot pet kilometrov.

Nadmorska višina: 2324 m
Višinska razlika: pribl. 500 m
Trajanje: 5 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Proti Škrbini v Senožečah. Pred nami je vzhodni vrh Žrdi. / Foto: Jelena Justin

Pogled na prehojeni nazobčani greben Žrdi; zadaj Kanin / Foto: Jelena Justin

Goske pa ne, prosim!

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Obisk na Martinovo nedeljo. Napovedano špansko vino »rioja« ob pripombi: goske pa ne, prosim! Moja prijateljica ne je nič pernatga. No, če bomo spričo tekočega daru nazdravili s s alud ali chinchin, naj bo oblizek kaj španskega, saj je znano, da pujsi nimajo perja. In španska morcilla, od pokrajine do pokrajine drugače pripravljena dimljena krvavica, je navdih. Morcilla je omenjena že v kuharski knjigi iz Toleda leta 1525, najdemo jo na tihožitjih španskih slikarjev iz XVII. stoletja, kar pomeni, da je že dolgo čaščena. Lahko je sladkasta ali začinjena, najbolj znane so tiste iz okolice Burgosa. Izmisli si moram še dekoracijo in vsak kozarec polepšati z rekom o vinu. Evripid:

Kjer manjka vino, umre draž življenje. Psalm 104,15: Vino razveseli človeku srce. Slovenski rek: Starega vina, starih prijateljev se drži. In kitajski: Vino ne opije človeka, človek se opije sam ... Na zdravje, pa po pameti!

Krvavica z jabolkom in pinjolami

Morcilla con manzana y piñones

Za 4 osebe potrebujemo: 1 listnato testo, 200 g krvavice, 1 rdečo čebulo, 1 jabolko, 30 g pinjol, 1 žličko sladkorja, 2 žlici oljčnega olja, sol, poper po okusu, 12 vejic drobnjaka.

Olupimo in drobno sesekljamo čebulo. Olupimo jabolko, odstranimo

peščice in jabolko zrežemo na kocke. Olupimo tudi krvavico. Na olju prepražimo čebulo, dodamo sladkor in sol, jabolko, pinjole in nazadnje še zdrobljeno krvavico. Pražimo približno 15 minut na srednje močnem ognju. Listnato testo razvaljamo in ga razrežemo na 12 enakomernih kvadratov; še bolje je, če najdemo v trgovini že razrezanega na kosce. Na sredo stenega kvadrata damo malo nadeva in spojimo štiri konce v mošnjiček, ki ga zavežemo z vejico drobnjaka. Pečico ogrejemo na 200 °C, damo na dno pekača papir za peko in zložimo nanj mošnjičke v primerni razdalji. Pečemo, da dobijo zlato rjavo barvo, približno 15 minut. Ponudimo s slatno solato.

Motovilec s sirom in granatnim jabolkom

Canónigo con queso y granada

Za 4 osebe potrebujemo: 200 g motovilca, 240 g belega sira, 1 pest olupljenih, popraženih mandljev, 1 granatno jabolko, oljčno olje in beli balzamični kis, sol, poper, po želji čili.

Motovilec očistimo in operemo. Osušimo. Sir razrežemo na manjše koščke ali pa ga nadrobimo. Mandlje prepražimo brez maščobe. Izdolbimo peščice granatnega jabolka in prestrežemo sok. Po želji na tenko narežemo pol čilija ali pa uporabimo posušene mrvice. Sol, poper, oljčno olje, sok granatnega jabolka in kis dobro zmešamo. Na primeren pladenj naložimo

motovilec, nanj koščke sira, potresemo z zrni granatnega jabolka in enakomerno pokapamo s prelivom. Enako solato lahko ponudimo k nadevu:

Krvavica z rdečo papriko

Morcilla con pimiento rojo

Za 4 osebe potrebujemo: 500 g krvavice, 150 g rdeče paprike, 2 šalotki, 2 stroka česna, 1 žličko nastrganega ingverja, 2 žlici oljčnega olja. Krvavico olupimo, šalotko sesekljamo, česen stremo, ingver naribamo. Papriko narežemo na trakce, krvavico potlačimo z vilicami. Na olju popražimo šalotko in česen, dodamo papriko, ingver in krvavico, začimimo in pražimo 15–20 minut. Namažemo na kose čabate ali bagete.

Borci pri maši

MIHA NAGLIČ

mihovanja

V poplavi slabih novic se človek tem bolj razveseli kakšne take, ki je nenavadna in hkrati zbujajo optimizem. Med minulimi prazniki je bila, vsaj zame, take vrsta tista vest, ki je sporočala, da je bila na Sveti Gori nad Gorico na dan reformacije maša za padle borce NOB in vse žrtve vojne. Daroval jo je pater Bogdan Knavs na svojo pobudo, v polni cerkvi, maše se je udeležilo veliko vernikov in drugih dobroamer-nih ljudi, med njimi Janez Stanovnik, še do nedavnega predsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB. Po maši je dal nekaj spodbudnih izjav. Denimo: »Režimi prihajajo in odhajajo, narod in domovina pa ostajata. To je tudi sporočilo današnjega dne.« To sporočilo je razložil: »Svečeniki svetega Pavla so tako kot tigrovcu budili narodno zavest in narodna

zavest na Primorskem je bila povezana tudi z vero v boga. Domovina in življenje sta le ena, zato je to, na kar smo se danes spomnili, velika ljubezen do domovine in je potrebno zanjo tudi kaj žrtvovati.« In zakaj ravno na Sveti Gori? »Vedeti morate, da so partizani iz te cerkve rešili prelepo podobo Mater božje in s tem so rešili simbol, ki ga je primorsko ljudstvo na tem prekrasnem mestu postavilo življenju, ljubezni in zvestobi.«

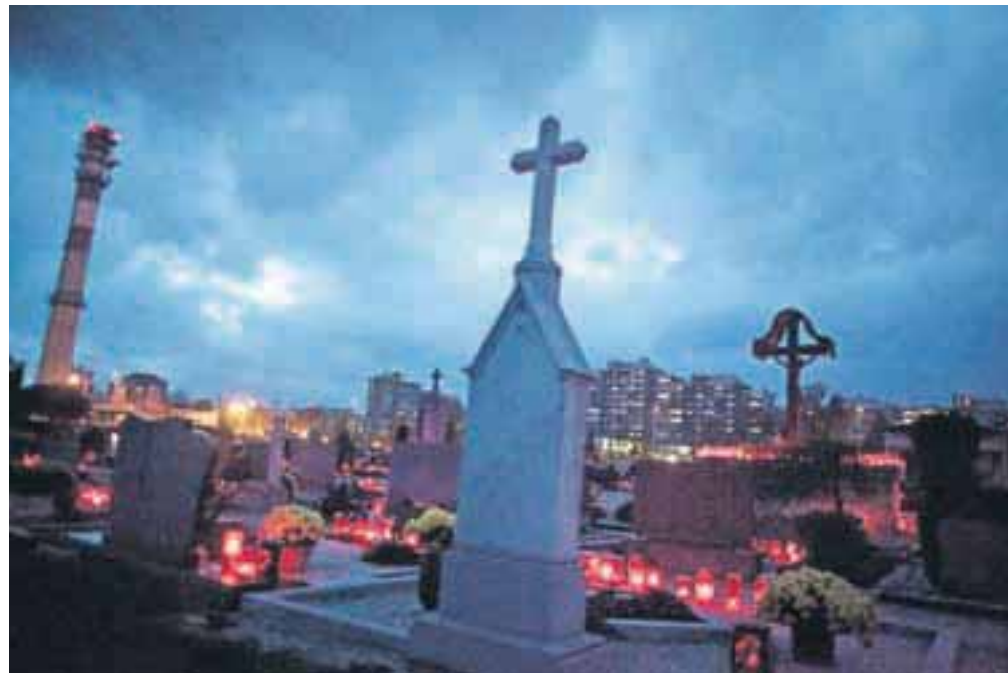
Po svoje je »očeta naroda«, ki je v OF vstopil kot krščanski socialist in je bil iz zelo verne družine, dopolnil pogumni pater gorenjskega rodu, znan po svojem kritičnem pogledu na razmere v slovenski Cerkvi. Pater Bogdan v pridigi: »Danes nisimo tukaj zato, da bi sodili po zgodovini, kaj je bilo in kaj ne, pač pa zato, da spoštljivo molimo za naše pokojne. Danes se spominjamo, da so ti fantje in dekleta ljubili naša polja, travnike, bili so ponosni tudi na naše vasi in mesta, kamor so hodili nabirat znanje. Vse pa je povezovala ista vera, vera v smisel njihove žrtve, v smisel trpljenja in tudi smrti, ki bo obrodila sadove za prihodnje rodove. To je bil ideal, v katerega so verjeli vsi, ki so umrli, pa naj so se imeli za kristjane, drugače verne ali pa so se izrekli za neverne.«

Ko sem prebiral te besede, so se mi porajale razne asociacije, ene za nazaj, druge za zdaj in za naprej. Za nazaj dejstvo, da je bila

velika večina partizanov in tudi poznejših komunistov iz vernih družin, večina je prejela zakramente krsta, obhajila, birmo, poročeni so bili cerkveno. Spomnil sem se fotografije, ki kaže veliko procesijo leta 1945 v Kranju, v zahvalo za konec vojne. Na čelu bandera, križ, zastave, duhovniki, za njimi večja partizanska enota in številni meščani. Spomnim se na zgodbo o partijskem aktivistu, čigar naloga je bila, da gre z motorjem v Loko po novega župnika Franca Starmana in ga pripelje v Žiri; bilo je na dan sv. Jakoba, naslednjega dne bi moral novi župnik darovati tradicionalno sveto mašo na Lednici, in voznik je župniku kar med vožnjo dopovedoval, kaj naj pridiga.

Razhajanje med Cerkvijo in novo oblastjo se je zaostrovalo postopoma, višek je doseglo, ko so leta 1952 na železniški postaji pri Novem mestu udbovcu zažgali škofa Vovka. Šestdesetletij pozneje pa je res že čas za vprašanje, ali ne bi bilo mogočih še več takšnih dejanj, kakršna je bila maša na Sveti Gori. Biti katolik v Sloveniji danes pomeni biti »desničar«. Dejansko poznam komaj koga, ki voli »levo« in hkrati redno hodi k nedeljski maši. Je to »normalno«? V Latinski Ameriki, od koder prihaja papež Frančišek, so katoliki vsi, tako desni kot levi, verska pripadnost ni istovetna s politično. Pri nas pa očitno je, že od 1890, od Mahničarja in Tavčarja. Bo kdaj drugače?

Vaš razgled

V nočeh okrog 1. novembra, dneva spomina na mrtve ali vseh svetih, kot dan označujejo v krščanstvu, v Kranju poteka nenavadno tekmovanje. Na Planini, kjer je že dolga leta mestno pokopališče, se nekaj večerov po vrsti v razsvetljevanju nočnega neba pomerita pokopališče in naselje Planina. Meri se v luxih, rezultat pa je običajno neodločen, z rahlo prednostjo enega ali drugega. I. K. / Foto: Matic Zorman

Ljudje imajo na martinovo navado praznovati s pečeno gosjo ali račko z mlinci in rdečim zeljem. In praznični sta menda kar obe soboti, tista pred in ona po martinovem. To za perjad niso nič kaj lepi časi. Zato je najbolje, da razširim krila in za ta čas nekam odfrčim. / Foto: Luka Renar

Nove knjige (196)

Družinski medicinski priročnik

MIHA NAGLIČ

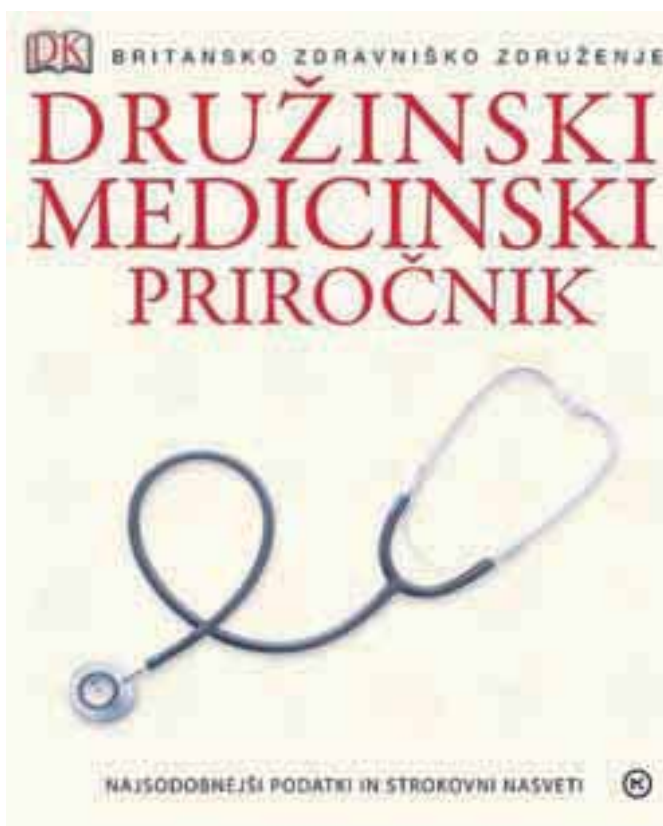
»Stara slovenska modrost pravi, da je zdravje naše največje bogastvo. Zakaj torej nanj največkrat pomislimo šele takrat, ko nam ponagaja? Po podatkih Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije ima kar 70,7 odstotka odraslih Slovencev motnje v presnovi maščob ter 20 odstotkov motnje v presnovi krvnega sladkorja, iz podatkov Inštituta za varovanje zdravja Republike Slovenije pa je razvidno, da pri slovenskih otrocih naraščajo alergije in sladkorna bolezen tipa 1. To je samo majhen del statistike, ko gre za zdravje Slovencev. Če si podatke pogledamo še podrobneje, izvemo, da ima kar

55,1 odstotka odraslih prekomerno telesno težo, da 24,9 odstotka odraslih pogosto občuti stres, da narašča delež otrok z deformacijo hrbtenice. In večino zdravstvenih težav, s katerimi se soočamo, lahko omilimo ali celo preprečimo! Če seveda vemo, kako. Do zdravniških nasvetov lahko sedaj pridete na preprost način – brez čakalnih vrst, brez ugibanja, ali je z določeno težavo sploh vredno do zdravnika. Prihaja Družinski medicinski priročnik, celosten vodnik, v katerem so opisi več kot 750 bolezni in zdravstvenih težav, vzroki za njihov pojav, obremen pa še napotki, kako ob težavah ukrepati. Napisan je poljudno, zato napotkom zlahka

sledite. Posebnost priročnika so preglednice, ki vas vodijo po različnih simptomih in pripeljejo do končne diagnoze.«

Gornje besede niso iz povsem novega Družinskega medicinskega priročnika, ampak iz dramatične napovedi njegovega izida. Zdaj, ko ga imamo v rokah, se ustavimo ob napovedani »posebnosti« – da si lahko s pomočjo izvirnih preglednic sami postavite diagnozo, če pravilno zaznate ustreznega simptom. Izhodiščnih simptomov je 48. Kar 32 je splošnih, trije so samo moški, šest samo ženskih in še sedem samo otroških. Večina ljudi z obiskom pri zdravniku odlaša, veliko je takih, ki gredo na pregled šele, ko

je že (pre)pozno. Takrat nam tudi takšne knjige ne pomagajo več. So pa dejansko koristne, če jih imamo pri roki, ko zaznamo kakršnokoli spremembo na lastnem telesu, in mogoče res lahko kar sami ugotovimo, za kaj gre in ali je že čas za pot k zdravniku. Podnaslov novega priročnika je: Sodobni podatki in zaupanja vredni nasveti. Kar je treba še preveriti. Naslovi glavnih poglavij pa so: Prevezmite nadzor nad zdravjem, Vodnik po simptomih, Odkrivanje bolezni, Telo in bolezn, Zdravljenje bolezni. Podpisani sem si najprej ogledal, kaj se mi je dogajalo minulo zimo, ko sem resno zbolel. In kaj moram storiti, da ne bom spet

Družinski medicinski priročnik, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2013, 648 strani, 129,90 evra, emka.si

OBIRANJE MANDARIN Z GORENJSKIM GLASOM (1)

KISLE IMAJO VEČ VITAMINA C

Konec oktobra se Glasovci odpravimo na obiranje mandarin v dolino Neretve. Letos se nas je nabralo za dva avtobusa, družbo pa so nam delali tudi sopotniki iz Primorske. Živahno, glasno in z ravno pravšnjimi kisló-sladkimi mandarinami je tridnevno popotovanje s Kompasom in Gorenjskim glasom minilo, kot bi mignil.

Alenka Brun

Tokrat smo začeli z ogledom Zadra. Z nami sta bila Kompasova Tomas in Andreja, v Zadru pa je našo skupino prevzela lokalna vodnica Anita. Sprehodili smo se skozi mesto, spoznali njegove znamenitosti, se ustavili ob velikanski križarki Aidi, videli lepo ohranjeno mestno obzidje, predvsem pa z velikim navdušenjem prisluhnili znamenitim zadrskim morskim orglam. Gre za arhitekturno pa tudi za eksperimentalno glasbilo, zasnovano kot skupina cevi, ki je speljana pod velikimi marmornimi stopnicami, morski valovi pa ustvarjajo zračni tlak, ki v ceveh proizvaja naključne, vendar dokaj harmonične tone. Tako da lahko nad njimi

Branka Čander iz Kokrice je nejkova Marija kotistno 'ponucala'.

sediš, gledaš, zreš v daljavo in poslušas avtorsko delo morja.

Ker je bil dan sončen, je bilo mesto razgibano. Prilegla se je pijača: kava ali sok, kozarec piva, mogoče celo kosilo v znameniti konobi Skoblar, ki nosi ime po znanem nogometašu še iz časov Jugoslavije.

Petkovo popoldansko pot smo po ogledu Zadra nadaljevali proti Makarski Rivieri in se nastanili v Breli, v hotelu Marina. Treba pa je bilo tudi preveriti govornice o toplem morju, tako da so se nekateri takoj odpravili na hotelsko plažo in pomočili prst v morje.

V sobotno sončno jutro smo se zbudili razpoloženi. Takoj po zajtrku smo se odpeljali v dolino Neretve. Ustavili smo se še na razgledni točki z izjemnim pogledom na Baćinska jezera, skupino petih med seboj povezanih kraških sladkovodnih jezer pri kraju Baćine, severno od Ploč, na poti do naše berbe pa smo občudovali še prizore, ki jih ponuja ta del Dalmacije. Videli smo tudi obcestne prodajalce mandarin, nakar nas je ob cesti pričakal mahajoč in nasmejani Jozo, ki nam je pokazal pot do nasada sočnih sadežev. Travarica, mandarinovec,

fige in marmelada iz mandarin je bil le uvod v druženje, potem so se izletniki v pričakovanju odpravili v nasad in sami okusili način obiranja rumenega neretvanskega zlata, kot domačini pravijo mandarinam.

»Nekatere so kisle, druge bolj sladke. Nekaterim so všeč te, drugim one. Bolj kisle imajo več vitamina C, slajše pa več sladkorja,« je bil preprost odgovor na vprašanje, kakšnega okusa so letos mandarine. Že v avtobusu je Tomas potnikom svetoval, naj si izberejo drevo, poskusijo mandarino, dve, in če jim okus ustreza, naj se tam lotijo nabiranja. Ponovil je tudi, da se mandarine vijajo, ne trgajo. Za dodatno izobraževanje je med izletniki poskrbel tudi Jozo, ki se je sprehajal med njimi in jim z veseljem znova in znova razlagal in kazal, kako se mandarine obirajo. (Se nadaljuje)

Eni so nabrali tri brezplačne kilograme, drugi tudi tri škrniclje po deset kilogramov.

Marjan in Jana Starc iz Lipice pri Škofji Loki

Anita, lokalna vodnica, ki je Gorenjcem predstavila Zadar.

Topel sprejem pred 'berbo'

Kranjčana Jernej in Tea sta se odločila, da obiranje mandarin združita še s poroko v Splitu. Tako sta bila svatovsko razpoložena v petek, v soboto pa že v pričakovanju okušanja sočnih mandarin.

HUMOR, HOROSKOP

ONI ŽE VEDO ZAKAJ?

V največji slovenski banki NLB v oglaševanju blagovne znamke uporabljajo zanimiv slogan Vem zakaj. Povprašali smo jih, če res vedo, zakaj, vesoljna Slovenija namreč še vedno ne ve.

Mali Brat

Na našem osrednjem letališču JP na Brniku se na velikem oglasnem panoju bohota tale »velika modrina« z napisom NLB Skupina, Vem zakaj. Ker se večina nas, običajnih in očitno nekoliko manj »modrih« Slovencev zadnja leta v primeru NLB sprašuje, zakaj, nam je naša v vseh pogledih največja banka z velikimi izgubami in posledično dokapitalizacijskimi prispevki vseh državljanov pripravila toliko srečnih in veselih trenutkov, nas je tudi v naši velikobratri redakciji zanimalo, ali tako običajni ljudje kot bančniki res vedo, zakaj.

Najprej sem Mali Brat vprašal fanta v rumenem zaščitnem lajbiču, če on ve, zakaj? »Ejga vi, novinar, jest pojma nimam, zakaj, jest

Ker Slovenci še vedno ne vemo, zakaj Skupina NLB, pa mogoče to vedo Hrvati ali pa evropski birokrati, ki prihajajo na brniško letališče. / Foto: Krhl

sem tle sam redar, da folk ne parkira tle, k je za taksi je pa pred vratm na letališe. Pa itak še pet minut delam, pol mam pa smeno. Ampak, če me ubiješ, ne vem, zakaj.« Nisem ga ubil, raje sem vprašal naprej, gospoda, ki je z malim poslovnim kovčkom hitel na letalo za Bruselj. »Prosim obrnite se na

službo za odnose z javnostjo na našem ministrstvu, pa vam bodo posredovali moj elektronski naslov. Tja naslovite vprašanje, pa vam bom v treh dneh odgovoril. Saj veste zakaj, mar ne?« Še preden sem mu mogel odgovoriti, da pojma nimam, je že pobegnil na »checking«. »Wissen sie warum?« (Veste zakaj?),

vprašam tipa, ki je pravkar prišel iz Bruslja, za katerega sem na vodi čutil, da je eden tistih evropskih birokratov, ki te dni delajo preverjanja po slovenskih bankah. »Ich weis ein bischen (mal vem), aber es ist besser nicht zu sagen (ampak bolje, da ne povem).« In je odbrzel.

Nič, sedel sem v avto in zavrtel številko aktualnega predsednika uprave NLB Janka Medje, če on ve, zakaj? »Odkar se okrog vozim s slabšim službenim avtom, kot mi pripada, ugotavljam zakaj, pa vam po pravici povem, da res ne vem, zakaj. Vprašajte enega mojih predhodnikov Marjana Kramarja, mogoče on ve.« In sem ga poklical. »Gospod Marjan, a vi veste, zakaj?« Po glasu je bilo slišati, da je zelo dobre volje in je v nekem »šundru« nekje daleč. »Ej stari, itak, da vem, zakaj. Še kako dobro vem, zakaj.« In je odložil.

Ampak še vedno ne vem, zakaj?

Od zadaj

Športni navdušenci so se te dni spraševali, ali je bila eden od glavnih pokroviteljev slovenskega filma Hvala za Sunderland tudi Vaterpolska zveza Slovenije.

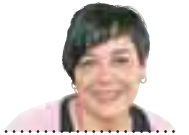
V največji opozicijski stranki spet predlagajo večinski volilni sistem. Če smo prav razumeli njihovega strokovnjaka za volilno zakonodajo, tako ljudje ne bomo volili stranke, ampak človeka. Iz prave stranke seveda.

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja. Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Z dobro voljo in pozitivno energijo boste obvladovali razpoloženje, ki vam bo v tem tednu nihalo iz dneva v dan. Delovne obveznosti vas bodo precej izčrpale, a kljub temu boste imeli lep vikend. Proste trenutke boste posvetili sebi.

Bik (22. 4.–20. 5.)

V prihodnjih dneh boste imeli nepričakovane izdatke. Situacija vas bo res nekoliko vrgla iz tira, a ne za dolgo, saj boste kljub vsemu potegnili dobre rešitve. Kar se tiče vaših ljubezenskih zadev, ne prehitujte dogodkov, vse bo ob svojem času.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Ker sebe poznate bolje, kot vas poznajo prijatelji, vam dokazuje, da se morate pri odločitvah zanesti samo na sebe in na svoj razum. Do konca se boste držali svojih prepričanj, saj boste tudi verjeli v svoj prav. Na zamere se ne ozirajte.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Pred vami je kar naporen teden, a z dobro voljo vam bo uspelo rešiti marsikatero težavo. Izkoristili boste ugodno priložnost na finančnem področju in boste več kot zadovoljni. Sporočilo vas bo presenetilo, a znali boste dobro reagirati.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Znova boste morali dokazovati svoje sposobnosti. Ker se zavedate, da je vsaka stvar ob svojem času, se ne boste pustili zmešati in se ne boste obremenjevali. Tveganje je vaših neizbežno, kar boste spoznali na čustvenem področju.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Drug za drugim se vam bodo vrstili dogodki, ki so tako pričakovani kot tudi ne. Ker se vam bo odprlo veliko vprašanj, se boste v želji po odgovorih zagnali v akcijo. V naslednjih dneh bodo mnogi od vas pričakovali več pozornosti.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Znašli se boste v navzkrižnem ognju in v takih trenutkih je najbolje nič storiti, saj se s tem naredi najmanjša škoda. Mirujte in zadeva se s časom reši. Vse je za nekaj dobro. Razveseljevala vas bo misel o skorajšnjem dopustu.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Vse bo tako, kot bi si želeli, a še vedno ne boste zadovoljni. V iskanju odgovorov se boste še bolj zmedli in zapletli v dvome. Nihče ne ve vsega in pozabite na to, da morate biti popolni. Nujno se morate odzvati na povabilo prijateljev.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Nelagodna situacija, ki vas že kar dolgo spremlja in vam povzroča skrbi, se bo končno končala. Poravnali boste vse stare račune in boste presenečeni nad svojo iznajdljivostjo, ki ji ni konca. Ljubljena oseba vas preseneti.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Zamera, ki jo držite v sebi, vam bo samo dvigala pritiske. Vprašali se boste, ali je to pametno, in končno uredili stare račune. Želja po uspehu vas bo gnala naprej in v prihodnjih dneh boste precej ambiciozni. Novice vas bodo razveselile.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Dobre novice se vam odpirajo v pošti, ki jo že kar nekaj časa pričakujete. Samo premišljevanje vam ne bo rešilo problemov, ampak morate zato tudi nekaj narediti. V poslovnem krogu se raje izognite prepričanju, saj zato ni primeren čas.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Zaradi nesoglasij z ljubljeno osebo boste postali nemirni, saj le s težavo priznate svoje napake. A tokrat drugače ne bo šlo. Edini izhod, da obdržite to, kar imate, je, da postanete iskreni in odgovorni. Torek bo vaš dober dan.

LAŽJI SUDOKU

1		7		8		3		
			1		6			
4		8		9		2		6
	1	5	2		8	9	6	
	2	3	9		7	5	8	
9		1		3		6		2
			5		1			
		4		2		8		

Rešitev:

1	2	8	7	9	6	3	5	4
6	3	5	2	1	8	9	4	7
7	9	4	6	3	1	2	8	5
2	6	1	8	5	9	7	3	4
8	7	9	3	2	4	6	1	5
3	5	2	1	8	7	9	4	6
4	6	3	9	5	2	1	8	7
5	8	1	7	4	3	6	2	9
9	4	2	8	6	5	3	7	1

TEŽJI SUDOKU

2		8			9			4
		1			2			
	3			8	5	2		
		3						5
7	5		2		4		1	6
1						3		
		7	8	2			5	
			9			4		
6			7			1		

Rešitev:

8	2	1	9	7	5	6	3	4
6	3	5	2	1	8	9	4	7
7	9	4	6	3	1	2	8	5
2	6	1	8	5	9	7	3	4
9	4	2	8	6	3	1	7	5
5	8	1	7	4	3	6	2	9
1	7	9	3	2	4	6	1	5
3	5	2	1	8	7	9	4	6
4	6	3	9	5	2	1	8	7

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravila Petra F.

TA JE DOBRA

Poštenost pa taka

Slovenec, Hrvat in Srb oropajo banko. Pri pregledovanju plena vidijo, da imajo kup evrov, kun in dinarjev. Naredijo tri kupe po valutah, nato pa začne Slovenec deliti: »1000 evrov meni, 1000 kun tebi, 1000 dinarjev tebi ...« »1000 evrov meni, 1000 kun tebi, 1000 dinarjev tebi ...« Onadva ga gledata, čez čas pa pravi Hrvat Srbu: »Ta Slovenec mi gre pošteno na živce, ampak nekaj pa mu mora priznati – pošten pa je.«

Modrica

»Zakaj imaš pa takšno modrico okoli očesa?« vpraša Bogdan prijatelja. »Neko dekle sem včeraj potegnil iz vode.« »In zato te je udarila?« »Ne, udarila me je žena, ki je ravno tisti hip vstopila v kopalnico.«

On dvakrat, ona petkrat

Popisovalec je popisal Micko, na vrsto je prišel še njen mož Janez. Ob koncu popisa mu je popisovalec prijateljsko namignil: »Janez, moram ti priznati nekaj zaupnega. Na vprašanje »kolikokrat na teden seksata?« si ti odgovoril, da dvakrat, tvoja žena Micka pa je rekla, da petkrat. Samo toliko, da veš.« Janez pa mu odvrne: »Ne skrbi ti zame. Takoj ko bova vrnila kredit, bo tako kot jaz tudi ona samo dvakrat.«

Preložil je poroko

Poroko sem že dvakrat preložil. Misliš, da mi bo to prineslo nesrečo? »Ne bo, če boš tako nadaljeval.«

NAGRADNA KRIŽANKA

Okusite vinorodno in kulinarično Slovenijo

Vinska pot

v rovih pod starim Kranjem

15. - 17. november

petek, 15.11. od 15. do 18. ure.
sobota, 16.11. od 14. do 18. ure.
nedelja, 17.11. od 14. do 19. ure.

**DODATNI TERMINI
V PETEK IN SOBOTO**

Vstopnice so na voljo na prodajnih mestih Eventim, Petrol servisih in v Kranjski hiši.

www.tourism-kranj.si

GORENJSKI GLAS	PISATELJ DEFOE	MATEMATIČNI IZRAZ	VLAČUGA	TOVARNA V CELJU	NAŠA BALETKA (ŠTEFKA)	BRENTAČ	NAUK O GOSPODARSTVU	ODPRTA POSKODBA
ZADNI MESEC V LETU							9	
BARSKA USLUŽBENKA								
FRANCOSKI VOJSKOVODJA			10					
HUMORISTKA PUTRIH				MESTO NA SICILJI				
EVA BOTO				KRAJ PRI SEVNICI				MALIK
NEŠKI SLIKAR (KONRAD)			2	IMANOV URAD				
GORENJSKI GLAS	NAŠ GLASBENIK (ADIJ)	ŠPANSKA PRESTOLNICA						
PEVEC VIDMAR		ŠPANSKI OTOK					JOŽE OLAJ	15
SPOMINSKA SLOVESNOST			18				JADRANSKI POLOTOK	
GRŠKI KIPAR							OVČJI SIR Z ZELENO PLESNIJO	BLAGAJEV VOLČIN

SESTAVIL: F. KALAN	BIVŠI AMERIŠKI TENISAČ (ANDRE)	VALENTIN PO ŠTAJERSKO	FRKLJA	BESEDA NA KONCU MOLITVE	RALNA ZEMLJA	AMERIŠKA IGRALKA (TATUM)	MARKO ILESIC	PERZJSKA KRALJICA	PESNIK ŽUPANČIČ	GORENJSKI GLAS	ZVIJAČA	DELOMA PORASEL SVET	IGRALEC RANER	SPOJINA DUŠIKA S KOVINAMI	GRŠKA MIT. REKA, LETA	KAREL BERVAR	PRAVLJICO ŠTEVILO PROIZVOD ALKOHOLA	
ZNAMKA ITALJANSKIH VOZIL										ENIGMATIK							14	MORSKI RAK BREZ KLEŠČ
STROKOVNJAK ZA GERMANŠKI JEZIK										MANJŠI AMERIŠKI PTIČ	12							KOTANJA S STOJEČO VODO
NAŠA BIVŠA SMUČARKA (MAJDA)	8						POHORSKI GRANIT			MASLEN KRUIH					KIS	PLESALEC ASTAIRE		JUTRANJA PADAVINA
SOCIALNI POLOŽAJ					GOROVJE V ITALJI					DEČEK			KAVBOJSKO TEKMOVANJE					FRAN LEVSTIK
SELEN		TEKOČA PRILOGA K JEDI		ŽALNI TRAK			4		MUCKICA					16				PLANTAŽA
SLIČICA PROGRAMA NA RAČUNALNIŠKEM NAMIZJU				DEL OBRAZA					IT. IGRALKA (SOPHIA)									11
GORENJSKI GLAS	NAŠA BIVŠA SMUČARKA (SPELA)	STROPNA OPEKA								OSTI								
PLASTIK		POLJSKO STRANIŠČE								IZUMRLI GLAVONOZEC								
VODNA ŽIVAL				DEL ZAGREBA	OPELEČJE					PEVEC MOJZER				OSIP ŠEST	6			3
LAHKA MREŽASTA TKANINA							JUDOV SIN							POSTAVA				NADA ŽGUR
TIM ROBBINS		LETALO					OLIVER REED							GLASBENA ZVRST				POLARNA RACA
LETALO S KRILJI OB SPODNJEM ROBU TRUPA		MESTO V DALMACIJI																
ANTIČNO IME REKE GUADJANE V ŠPANJI																		
KOTNA MERA			7															
ALDEHD ANKELE ARDEN BENKO LAIB	NAŠA IGRALKA (MARJA)	DOBITEK PRI TOMBOLI																
DRAG KAMEN																		
ELVIS PRESLEY																		
NADZEMNI DEL REPE																		
PIJANEC (ZARG.)	5																	
ZELJU PODOBNA RASTLINA																		

- 1. nagrada:** 6 vstopnic za prodajno razstavo Anvent, od 23. do 24. 11. 2013, odprto od 9. do 12. ure in od 14. do 19. ure;
- 2. nagrada:** 4 vstopnice za prodajno razstavo Anvent, od 23. do 24. 11. 2013, odprto od 9. do 12. ure in od 14. do 19. ure;
- 3. nagrada:** 2 vstopnici za prodajno razstavo Anvent, od 23. do 24. 11. 2013, odprto od 9. do 12. ure in od 14. do 19. ure.

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 20. novembra 2013, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18

DRUŽABNA KRONIKA

KO PRIDE NOČ ...

Konec tedna bo martinov, v znamenju njegovih dobrot in hvalnic vinu. Nekaterih gorenjskih radijskih glasov se spominjamo še iz nekoč priljubljenega Radia Belvi, v Ljubljani pa so se tokrat oglasili Korošci.

Alenka Brun

Dober uvod v mesec vina so imeli že gorenjski Vinerjisti, ko so v svojo družbo povabili priljubljenega Kozloviča. Nadaljevanje je sledilo v družbi Gomile in še nekaterih svežih vin P in F wineries družine Puklavac v blejski vinoteki Vinarte. Nekje vmes pa so se v slovenski prestolnici ustavili še predstavniki avstrijske Koroške, ki so poleg nove zimske smučarske sezone s seboj prinesli tudi nekaj kulinaričnega: spoznali smo se z njihovo

specialiteto – sirovimi krapi in novo pogruntavčino, hruskovim penečim vinom.

V okviru letošnje zimske teme Ko zimska noč leže na avstrijsko Koroško so tiskovno konferenco pripravili v ljubljanskem Nebotičniku, glavni sogovorniki pa so bili Sarah Sekoll, tiskovna predstavnica Koroške turistične organizacije, Thomas Michor, direktor turističnega urada regij Beljak-Gerlitzten Alpe-Dreiländerck, in Kurt Genser, direktor turističnega urada Nassfeld-Hermagor-Pressesegger See/Weissensee /Lesachtal.

Predstavili so posebnosti letošnje sezone, ponudbo

toplic, imajo kar nekaj sanjskih prog, Osojščico in Tromejo, kjer se smučarska sezona začne v prvem tednu decembra, Naravni park Dobrač. Precej se bo dogajalo na priljubljenih Mokrinah. Bližajoča se sezona prinaša kup ugodnosti za otroke in veliko zanimivega za deskarje. Znova so poudarili tudi cenovno ugoden ključ: smučarsko vozovnico, ki je pri Slovencih iz leta v leto bolj priljubljena in velja za kar 31 koroških smučišč.

V zadnjem času pa na tiskovnih konferencah naltimo na kopico radijev z gorenjskimi koreninami

– takšnimi ali drugačnimi. Na primer Grega Murna se spominjamo še z nekdanjega Radia Belvi, sedaj ga lahko slišimo na radiu Ekspres; medtem ko na Radiu 1 ustvarja cela kopica Gorenjcev: voditelj Mare Bačnar prihaja iz Žirov, voditelj Klemen Bučan iz Kranja, novinarji in bralci novic Sašo Borojevič iz Trziča, Sergej Furlan iz Stražišča, Monika Tavčar iz Škofje Loke, lokalna novinarka Sergeja Valjavec je Trzičanka, ustvarjalec Zjutranje kronike Petja Kogovšek je s Črnicva in celo glavna urednica je Gorenjka, Irena Rolih namreč prihaja iz Škofje Loke.

Gomilo je predstavila štiriperesna prodajna deteljica Danilo Šoster, Dragan Janjetović, Tomaž Križaj in Sašo Malijanski.

Tokrat so se oglasili predstavniki koroškega zimskega turizma: Kurt Genser, Thomas Michor in Sarah Sekoll.

Gregorja Murna se spominjamo z Radia Belvi. Voditeljsko poslanstvo je združil še z novinarstvom na Radiu Ekspres.

Gorenjski ustvarjalci programa na Radiu 1. /Foto: arhiv radia

VRTIMO GLOBUS

Lady Gaga bo nastopila v vesolju

Lady Gaga (27), ki je po operaciji kolka s singlom Applause napovedala vrnitev na glasbeno sceno, bo prva glasbenica, ki bo leta 2015 v sklopu festivala Zero G Colony nastopila v vesolju. Zabavni in tehnološko napredni dogodek se bo zgodil na prvem komercialno vesoljskem izstrelišču na svetu Spaceport America v Novi Mehiki. »Zadnji dan dogodka bo na krovu vesoljske ladje Virgin Galactic SpaceShip Two vzletela Lady Gaga. Ko bo prišla v vesolje, bo postala prva pevka, ki je nastopila pri nični gravitaciji,« je za People povedal neznani vir.

Venessi diagnosticirali zunajmaternično nosečnost

Ameriška pevka Venessa Carlton (33), ki je leta 2002 zaslovela z albumom A Thousand Miles, je zaradi zunajmaternične nosečnosti morala odpovedati prve nastope turnee Venessa Fall 2013. »Zaradi zunajmaternične nosečnosti so mi morali odstraniti desni jajcevod, saj zdravljenje z methotrexatom, blago kemoterapijo, žal ni bilo uspešno,« se je svojim oboževalcem opravičila pevka, ki počasi okreva.

Chris Pratt: »Bil sem striptizer«

Chris Pratt (34), ki igra v novem znanstveno fantastičnem filmu Guardians of the Galaxy, je priznal, da je bil pred filmsko kariero striptizer. »Nikoli nisem imel težav z goloto, zato sem si rekel zakaj ne bi imel kaj od tega,« je razkril igralec, ki je pri osemnajstih služil kruh tudi s košnjo trave, pobiranjem in prodajo robid ter varovanjem otrok.

David Arquette bo drugič očka

David Arquette (42), ki ima z nekdanjo ženo Courtney Cox devetletno hčerko Coco, z novo partnerko Christino McLarty pričakuje svojega drugega otroka. Sicer pa imata McLartyjeva in Arquette precej burno zvezo, saj sta se že nekajkrat razšla. Po poročanju tujih medijev sta nad nosečnostjo, ki sicer ni bila načrtovana, zelo navdušena.

Na mednarodni fotografski razstavi treh dežel v Bistrici pri Trziču smo srečali simpatično domačinko Uršo Herak Rener, ki je tudi sodelovala na njej, saj ima veliko strast do fotografiranja. Poleg tega skrbi za družino, rada potuje in obožuje romantične sprehode v naravi. /Foto: Luka Rener

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročilo za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4, v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cena oglasov in ponudb v rubriki je izredno ugodna.

Janez Rozman, s. p. – Rozman bus, www.rozmanbus.si, T: 04/531 52 49
ENODNEVNI IZLETI, TRST: 3. 12. **PALMANOVA IN TOV. ČOKOLADE:** 29. 11.; **BERNARDIN:** 17.–20. 11.; **STRUNJAN:** 24.–27. 11.; **BANJA VRUČICA:** 23.–26. 11.; **AKCIJA:** 9.–16. 12.; **SILVESTROVNE BANJA VRUČICA:** 29. 12. 2013–1. 1. 2014; **MADŽARSKA TOPLICE, AKCIJA:** 1.–5. 12.; **SILVESTROVANJE MADŽARSKA:** 29. 12. 2013–1. 1. 2014; **BANOVC:** 27.–28. 12. **AVTOBUSI:** 52-, 56-, 60-SEDEŽNI IN KOMBI 8+1

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Tržni dan in martinovanje

Tržič – Jutri, v soboto, 9. novembra, bo od 8. do 13. ure na Trgu svobode Tržni dan z martinovanjem.

Literarno srečanje s Tonetom Partljičem

Kranj – V Gostilni Stari Mayr Kranj bo v sredo, 13. novembra, ob 18. uri literarno srečanje, na katerem bo gost pisatelj, učitelj, nekoč poslanec in večno komediograf Tone Partljič. Pogovor z njim bo vodila Carmen L. Oven.

Literarni večer s Sašo Pavček

Kranj – Literarni večer s Sašo Pavček z naslovom Obleci me v poljub bo v Mestni knjižnici Kranj v ponedeljek, 11. novembra, ob 19. uri.

Za otroke

Preddvor – V Info centru lahko otroci jutri, v soboto, 9. novembra, ob 10. uri prisluhnejo pravljici Hiša čarovnic.

Škofja Loka – Predstavo Čarobni zobki si otroci v Mladinskem oddelku knjižnice lahko ogledajo v torek, 12. oktobra, ob 17.30.

Kranj – V Mestni knjižnici Kranj bo delavnica Knjižno kazalo v ponedeljek, 11. novembra, ob 17. uri. V četrtek, 14. novembra, bo na sporedu delavnica Ustvarjanje s slanin testom.

Naklo – V knjižnici lahko otroci pravljici Zvonček prisluhnejo v torek, 12. novembra, ob 17.30.

IZLETI

Po Vertovčevih poteh

Šenčur – Turistično društvo Šenčur v nedeljo, 17. novembra, vabi na pohod po Vertovčevih poteh v Vipavskih Brdih. Skupne zmerne hoje bo okoli 5 ur. Informacije in prijave zbira do četrтка, 14. novembra, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Slovenski Javornik – Planinsko društvo Javornik–Koroška Bela vabi na 13. tradicionalni pohod po Vertovčevih poteh po obronkih Vipavske doline, ki bo v nedeljo, 17. novembra. Avtobus bo odpeljal ob 6. uri z zgornje postaje na Hrušici. Prijave po tel. 051 345 806 (Vinko Alič).

V Lipico

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 16. novembra, turistični izlet v Lipico. Informacije in prijave zbira do zasedenosti avtobusa Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Dravinjske gorice

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur organizira v sredo, 13. novembra, Martinov pohod po Dravinjskih gorinah na Štajerskem. Skupne zmerne lahke hoje bo od 3 do 4 ure. Informacije in prijave zbira do ponedeljka, 11. novembra, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Na martinovanje na Bizeljsko in letovanje

Škofja Loka – MDI Škofja Loka obvešča, da že sprejema prijave za martinovanje na Bizeljskem, ki bo 16. novembra, in za letovanje. Prijavite se v društveni pisarni ob uradnih urah, ki bodo decembra vsako sredo od 16. do 18. ure.

PREDAVANJA

Vodne ptice na gorenjskih jezerih

Radovljica – O vodnih pticah na gorenjskih jezerih bo v Knjižnici A. T. Linhart v torek, 12. novembra, ob 19.30 predaval Blaž Blažič.

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – KAC Kranj vabi jutri, v soboto, 9. novembra, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma z okvirno temo Pazite, da vas kdo ne zapelje!

Predavanje Antona Komata

Kranj – V okrepčevalnici Kozliček v Domači vasi na Primskovem bo v torek, 12. novembra, ob 17. uri predavanje Antona Komata z naslovom Zdravstvena tveganja industrijske hrane (Obolenja ob polni skledi). Po predavanju bo možno kupiti tudi predavateljeve knjige. Prijave zbira po tel. št. 040 376 440 – Tina ali v okrepčevalnici Kozliček v Domači vasi. Število mest je omejeno.

Namibija, Bocvana, Zimbabve

Škofja Loka – V Kašči na Spodnjem trgu se bo v torek, 12. novembra, ob 19. uri začelo potopisno predavanje Namibija, Bocvana, Zimbabve. Predavala bo Manca Čujež.

Večeri psihologije

Kranj – Drugo predavanje v sklopu psiholoških večerov bo v Mestni knjižnici Kranj namenjeno ljubezni. Tema pogovora bodo zmote in zablode v ljubezni. Predavanje bo v torek, 12. novembra, ob 19. uri.

OBVESTILA

Ogled predelave žindre

Jesenice – Svet Krajevne skupnosti Slovenski Javornik–Koroška Bela in podjetje Harsco Minerali vabita na predstavitev in ogled projekta predelave žindre. Prireditve bo potekala jutri, v soboto, 9. novembra, ob 10. uri. Zbor udeležencev bo pred upravno stavbo podjetja Acroni, Cesta Borisa Kidriča 44, Jesenice.

Predstavitve domačih eko daril za praznike

Tržič – Danes, v petek, 8. novembra, bo ob 19. uri v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja petkovo predavanje: Karmen Gostinčar, predstavitev domačih eko daril za praznike.

Dan odprih vrat SK Triglav prestavljen

Kranj – Skakalni klub Triglav obvešča, da je dan odprtih vrat zaradi slabe napovedi vremena prestavljen iz sobote, 11., na soboto, 16. novembra, ob 10 uri na Gorenji savi.

Šola za starše

Tržič – V ponedeljek, 11. novembra, bo ob 18. uri v predavalnici Zdravstvenega doma Tržič Šola za starše.

Srečanje onkoloških bolnikov

Tržič – Društvo onkoloških bolnikov Tržič obvešča, da bo v torek, 12. novembra, ob 17. uri v predavalnici Zdravstvenega doma Tržič Srečanje onkoloških bolnikov.

Delavnice in predstavitve o samozaposlitvi

Kokrica, Kranj – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj vabi v ponedeljek, 11. novembra, ob 17. uri na predstavitev teme Osebno dopolnilno delo – prvi korak na samostojni podjetniški poti ter (samo)zaposlitvi, ki bo v prostorih Turističnega društva Kokrica v stavbi Kulturnega doma Kokrica. Na isti lokaciji bo 19. novembra ob 17. uri turistična delavnica Priložnosti razvoja turističnih in spremljevalnih dejavnosti v Udin borštu, ki je namenjena obstoječim turističnim ponudnikom kot tudi tistim, ki se za to šele zanimajo. V prostore Kulturnega centra Krice-Krace (Tomšičeva 14 v starem mestnem jedru Kranja) pa Center vabi na dvodnevno delavnico Les in kulturna dediščina – ohranjanje tradicije poslikave lesa kot priložnost za samozaposlitev. Ta bo v sredo, 13., ter četrtek, 14. novembra, ob 18. uri. Udeležba je brezplačna, prijave zbira po tel: 04 257 88 28, GSM: 040 733 344 ter info@ctrp-kranj.si.

Letovanje upokojencev v Izoli

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje obvešča svoje člane, da v sodelovanju s Pokrajinsko zvezo društev upokojencev Gorenjske v Hotelu delfin v Izoli organizira ugodno letovanje od 16. do 22. decembra. Prijave sprejemajo do 14. novembra po tel. št.: 040 831 197.

Merjenje tlaka, holesterola in sladkorja

Kranj – Krajevna organizacija Rdečega križa Britof obvešča krajane, da bo merjenje krvnega tlaka, holesterola in sladkorja v krvi v Gasilskem domu Britof jutri, v soboto, 9. novembra, od 7. do 9. ure. Po možnosti ne zajtrkujte.

Žirovnica – Društvo upokojencev in Rdeči križ Žirovnica obveščata, da bodo preventivne meritve krvnega tlaka, holesterola in sladkorja v krvi v mesecu novembru v sredo, 13. novembra, od 8. do 10. ure v Čopovi rojstni hiši v Žirovnici. Po možnosti ne zajtrkujte.

RAZSTAVE

Razstava del treh slikarjev

Jesenice – V razstavnem salonu DOLIK bodo danes, v petek, 8. novembra, ob 18. uri odprli razstavo del treh slikarjev: Nikolaja Mašukova, akademskega slikarja in kiparja, Andreje Srna, študentke 3. letnika Akademije za likovno umetnost, ter Miroslava Pengala, slikarja in organizatorja.

PREDSTAVE

O zeleni žabici Emi

Visoko – V Kulturnem domu Visoko pri Kranju bo jutri, v soboto, 9. novembra, ob 10. uri otroška predstava Pravljica o zeleni žabici Emi, ki ni marala vode, v izvedbi gledališča Pravljjičarna.

Krojač za dame

Ribno, Češnjica – Gledališka skupina Gledališče Belansko z Bohinjske Bele bo s komedijo Krojač za dame jutri, v soboto, 9. novembra, ob 19. uri gostovala v Zadržnem domu Ribno, v nedeljo, 10. novembra, ob 19.30 pa v dvorani Gasilskega doma v Češnjici v Bohinju.

Želite biti osebno obveščeni v primeru motene oskrbe s pitno vodo?

Prijavite se na brezplačno obveščanje po e-pošti ali SMS sporočilih:
www.komunala-kranj.si
info@komunala-kranj.si
Komunala Kranj, d.o.o., Ulica Mirka Vadnova 1, 4000 Kranj.

BODITE INFORMIRANI!

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

20. ljubiljena sezona Sobotnih matinej

PETKOVA PRIREDITEV
Izjava: Mojca in Kaličopko
ČOPKOMETER
Petek, 8. november 2013, ob 17.30 uri
Krice krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izjava: Malo gledališče
BURKE JURKE BURKE
Sobota, 9. november 2013, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

Gorenjski Glas, gtv

LOTO

Rezultati 89. kroga – 6. novembra 2013
2, 4, 16, 17, 24, 27, 28 in 33

Loto PLUS: **2, 8, 10, 14, 18, 23, 30 in 38**
Lotko **5 2 8 3 6 4**

Sklad 90. kroga za Sedmico: **1.300.000 EUR**
Sklad 90. kroga za PLUS: **940.000 EUR**
Sklad 90. kroga za Lotko: **100.000 EUR**

Nagrajenci nagradne križanke **BODITE ZMAGOVALCI SVOJEGA ŽIV-LJENJA**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 8. oktobra 2013, so: nagrado: bon v višini 100 EUR za sklenitev oz. obnovev zavarovanja za dom ali avto prejeme **Marjana Ambrož**, Jesenice; nagrado: bon v višini 70 EUR za sklenitev oz. obnovev zavarovanja za dom ali avto prejeme **Marija Stojčevski**, Medvode; nagrado: bon v višini 50 EUR za sklenitev oz. obnovev zavarovanja za dom ali avto prejeme **Štefan Langus**, Škofja Loka. Nagrajencem čestitamo.

Nagrajenci nagradne križanke Gorenjske banke, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 29. oktobra 2013, so: 1. nagrado: paket z USB-ključkom in majico prejme **Neveka Kokošinek**, Jesenice, 2. nagrado: paket z USB-ključkom in majico prejme **Jože Cimperman**, Kranj, 3. nagrado: paket z USB-ključkom in majico prejme **Jože Dežman**, Bohinjska Bistrica. Tolažilni nagradi pa prejmeta: 1. **Ivica Premrov**, Žabnica, 2. **Cvetka Mali**, Tržič. Nagrajencem čestitamo.

HITRA in učinkovita izterjava ter zavarovanje terjatev. Možnost ureditve financiranja (kredit, lizing). PR KONCEPT, osebne in druge storitve, d.o.o., Breg ob Savi 26, Kranj, tel.: 041/396-563 13004202

POLAGANJE vseh vrst keramike, kompletna adaptacija kopalnic, Pečarstvo Železnik, Stanislav Železnik, s.p., Vinharje 14, Poljane nad Sk. Loko, tel.: 031/505-468 13004343

PROJEKTIRANJE - izdelava načrtov hiš, gospodarskih, poslovnih objektov. Anton Strniša s.p., Gabrovca 1A, 3241 Podplat, 03/81-04-182, 031/393-560 13004241

TRETJA pomoč, Nina Žvab s.p., Javorniški Rovt 4 c, Jesenice nudi pomoč v gospodinjstvu družinam z otroki in brezposlenim, tel.: 041/970-879 13004192

UREDIM vam popravilo in izdelavo zob - po cenah zdravstvenega zavarovanja, s čakanjem do 30 dni. Drakslar Dušan s.p., Forme 26, Žabnica, tel.: 041/615-775 13004258

ZAKLJUČNA vzdrževalna dela stanovanjskih in drugih objektov. Adaptacije, suha montaža, pleskanje, čiščenje, prevozi in ostalo. Slavko Markotič, s.p., Suška c. 28, Šk. Loka, 0590/20-722, 041/806-751 13004237

RAZNO

PRODAM

ČRPALKO wap za pranje avtomobila, nov, in novo usnjeno avtkovko, tel.: 04/25-11-978 13004323

DOBRO ohranjeno litoželezno peč, ugodno in tuš kabino za kad 80 x 80, tel.: 04/25-03-461, 051/352-977 13004326

UMETNE jelke, adventne vence, ikebane, visoke kvalitete po ugodni ceni, uvoznik za SLO JAN-GE, d.o.o., Jama 51, 4211 Mavčiče, email jan-ge@siol.net, www.bozicnejelke.com, tel.: 04/25-05-374, 040/745-675 13004268

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

*V vsej nemi bolečini
srce še ni dojelo,
da te nebo je vzelo,
najdražji in edini*

Ob boleči in mnogo prerani izgubi dragega sina, vnuka, nečaka in bratranca

KLEMENA GÖTZA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem, sošolcem ter sodelavcem OŠ Orehek in podjetju Merkur za vso pomoč, izrečeno sožalje, spodbudne besede ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred ter osebju Pediatrične klinike Ljubljana in Zavoda Cirius Kamnik.

Žaljuči vsi njegovi
Orehek, novembra 2013

ZAHVALA

*Niti zbogom nisi rekla,
niti roke nam podala,
a v naših srcih
za vedno boš ostala.*

Ob boleči izgubi naše drage

KATARINE LUKANČIČ z Godešiča

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, besede tolažbe, cvetje in sveče ter pomoč pri organizaciji in izvedbi pogrebne svečanosti. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žaljuči vsi njeni

ZAHVALA

Ob izgubi moža, očeta, starega ata in tasta

JANEZA KOZINA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje, cvetje, sveče in darovane sv. maše. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za poslovilni obred, pogrebni službi Komunala Kranj in pevcem za zapete žalostinke. Iskrena hvala patronažni sestri Mateji in negovalki Stanki za vso izkazano pomoč.

Njegovi domači
Čirče, Olševček

ZAHVALA

*Vsa toplina tvojega srca
in vsa tvoja ljubezen
ostajata za vedno z nami.*

V 84. letu je tiho odšla od nas naša draga mama, stara mama, sestra, teta, sestrična in tašča

MARIJA MIHALJEVIČ roj. Finžgar, 17. februarja 1930 v Goričah

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, sočutne besede, podarjeno cvetje, sveče in sv. maše ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Žaljuči vsi njeni
Škofja Loka, 26. oktobra 2013

ZAHVALA

V 59. letu nas je zapustil naš dragi

IVAN KOKALJ

iz Tržiča

Ob tej boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem, zdravnikom OI, znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče.

Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.
Hvala vsem, ki ste Ivana pospremili na njegovi poslednji poti.

Vedno s teboj

Sin in hčerka z družinama, njegova Marija, mama, Ferdo, sestri Sonja in Ema z družinama

Pogrebne in pokopališke storitve

Neprekinjeno smo vam na voljo na številki 041 638 561.
Z vami tudi v najtežjih trenutkih.

Mestno pokopališče Kranj
Pogrebne storitve
Komunala Kranj, javno podjetje, d.o.o.

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je nepričakovano zapustila

IVANKA DUMENČIČ roj. Gabrijelčič

Hvala sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, besede tolažbe, denarno pomoč, pomoč pri organizaciji in izvedbi pogrebne svečanosti, cvetje in sveče. Hvala tudi g. župniku za lepo opravljen obred.

Iris, Daša, Igor, Natalija, Tanja
Škofja Loka, novembra 2013

ZAHVALA

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a naše spomin
bo vedno ostal.*

V 79. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, sestra, teta, tašča, babica in prababica

ANICA JAGODIČ p. d. Antonova mama s Šenturške Gore

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, za podarjeno cvetje in sveče ter izrečeno sožalje. Še posebna zahvala gre pevcem, pogrebnim storitvam Dvorje in g. župniku Jožetu Razingerju za lepo opravljen obred.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

*Rad si bil vesel,
tako lepo si žvižgal in pel,
za dom in družino skrbel
pa vedno odprta vrata in srce
za prijatelje imel.*

V 81. letu nas je zapustil naš dragi

JANKO KERN p. d. Plešov ata z Letenc

Iskrena hvala vsem, ki ste našega ata v času njegove dolgotrajne bolezni obiskovali in mu vliвали voljo. Ob njegovem slovesu pa se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki ste se poklonili v njegov spomin in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter nam kakor koli pomagali. Hvala za ustno in pisno izrečene besede sožalja in tolažbe, podarjeno cvetje, sveče, darove za cerkev in sv. maše. Zahvaljujemo se tudi njegovi zdravnici dr. Tratnikovi in med. sestri Mojci za zdravljenje in razumevanje ter župnikom, še posebej g. Podbevšku za spodbudne besede in spremstvo k večnemu počitku. Hvala govorniku Cirilu Zaplotniku, pevcem Zupan, nosačem, praporščakom in pogrebniku Jeriču.

Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Žaljuči: žena Francka, hčerki Jana in Marinka ter sin Janki z družinami, brat Jože in sestra Milena z družinama, vnuki, pravniki in drugo sorodstvo
Letence, Voglje, Drulovka, Struževo, Tenetiše, oktober 2013

ANKETA

Bliža se
martinovo

JASNA PALADIN

Vikend, ki prihaja, bo marsikje že v znamenju sv. Martina, ki goduje 11. novembra. Spraševali smo vas, ali ste praznik vzeli za svojega in kako – če sploh – ga praznujete?

Foto: Matic Zorman

Jure Lap, Kamnik:

»Martinovo nikoli ni bil praznik, ki bi ga praznoval. Povezan je z alkoholom, tudi zato mi ni blizu, prav tako v naših koncih te tradicije ni. Včasih si sicer privoščimo raco in mlince.«

Marija Medved, Mengeš:

»Včasih še sem kdaj pa kdaj praznovala na ta dan, z družbo smo šli v kakšno gostilno, zadnja leta pa temu res ne posvečam nobene pozornosti. Tudi hrana bo na ta dan doma povsem običajna.«

Mihela Kadunc, Zg. Tuhinj:

»Martinovega nikoli nismo praznovali, ne v gostilnah, ne doma, zato ga tudi letos ne bomo. V naši sosednji fari temu posvetijo več pozornosti, pri nas pa je martinovo povsem običajen dan.«

Robi Ogrinc, Domžale:

»Nobene race in mlincev ne bom kupil, tudi alkohola ne pijem, zato martinovo res ni moj praznik. Verjetno je povezano tudi s tradicijo, ki je v teh koncih v zvezi s tem ni.«

Ani Brelih, Moste pri Komendi:

»Ker izviram s Štajerske, smo martinovo včasih praznovali, zdaj pa že več let ne – zaradi denarja, ki ga je za take stvari vse manj. Tudi Martinova hrana mi ne diši preveč.«

Slekla jih je za dober namen

Izkupiček od prodaje koledarja, ki ga je skupaj s kranjskimi poklicnimi gasilci že drugič pripravila naša fotografinja Tina Dokl, bo šel znova v dobrodelne namene.

MATEJA RANT

Kranj – K ponovitvi dobrodelne akcije izpred treh let jih je spodbudil izjemen uspeh prve, ko je tisoč izvodov koledarja s postavnimi kranjskimi poklicnimi gasilci izjemno hitro pošlo. Tudi tokrat je koledar izšel v tisoč izvodih in upajo, da bo zanimanje zanj podobno kot pred tremi leti. Izkupiček od njegove prodaje bodo namreč znova namenili za pomoč dvema družinama. Vsa sredstva bodo zbirali na račun Rdečega križa s sklicem 112. Koledar so prvič predstavili v sredo na prireditvi v avli Gorenjskega glasa, ki je prevzel stroške tiska. Ob tej priložnosti se je direktorica Gorenjskega glasa Marija Volčjak Tini zahvalila, da je že drugič izpeljala dobrodelno akcijo. »Brez nje tega ne bi bilo,« je poudarila.

Za idejno zasnovo koledarja je tudi tokrat poskrbela fotografinja Tina Dokl. »Fotografiranje in priprava koledarja sta trajala en mesec, saj smo želeli res dobro narediti,« je pojasnila in dodala, da imajo že izbrane družine, ki jim bodo z zbranimi sredstvi pomagali.

Fotografinja Tina Dokl je v sredo v avli Gorenjskega glasa predstavila koledar s kranjskimi poklicnimi gasilci, s prodajo katerega bodo zbirali sredstva v dobrodelne namene. / Foto Matic Zorman

Denar bodo tokrat namenili 15-letni Ani in njeni mami Ireni Ravlič za nakup novega invalidskega vozička ter družini Smolej za nakup dvigala in sklop terapij za sina Roka. Del sredstev bodo podarili še razvojni ambulanti Osnovnega zdravstva Gorenjske za nakup pripomočkov, ki jih rabijo pri svojem delu. Pred

fotografski objektiv so se Tini postavili zaposleni v Gasilsko reševalni službi Kranj, ki so obenem predstavili svojo specialno opremo za zaščito in reševanje. Kot postavni fotomodeli so se izkazali Aleš Rogelj, Aljoša Zalaznik, Nejc Štremfelj, Filip Vodnik, Matjaž Bučar, Klemen Bohinjec, Andrej Roblek, David

Bizjak, Matej Bolka s psičko Tano, Urban Markič, Andraž Šifrer in Nejc Smolej. »Osebnost in tudi vsi sodelavci jih podpiramo pri njihovi odločitvi, saj je to priložnost za našo promocijo, tudi sicer pa vedno radi pomagamo,« je ob tem poudaril direktor Gorsko reševalne službe Kranj Vojko Artač.

Dobrodelni koncert

ILIJA BREGAR

Kokrica – V četrtek, 14. novembra, bo v Kulturnem domu na Kokrici dobrodelni koncert, ki ga skupaj organizirata kranjska humanitarna kluba Lions in Rotary. To bo v dobrem letu, odkar kluba na tem področju bolj tesno sodelujeta, že tretji koncert pod skupnim naslovom Koncerti dobrote. Obiskovalce bo tokrat zabavala Tanja Zajc Zupan s citrami, pel bo Stiški kvartet, s poezijo srca pa jih bo seznanjala Ana Zajc. Vstopnice po štirinajst evrov prodajajo v Kafe Maroko na Kokrici. Izkupiček prvih dveh koncertov, nabralo se je okroglih 3500 evrov, je organizator namenil Varstveno delovnemu centru Kranj, tokrat pa je namenjen uporabnikom Centra Korak.

Direktorica centra Mateja Korošec je ob tem povedala: »Denar bomo namenili za nakup tricikla, ki bo omogočal varno vožnjo s kolesom tudi osebam z motnjami ravnotežja. Tovrstno sodelovanje s kranjskimi lionisti se je začelo leta 2002, z njihovo pomočjo smo nakupili že kar nekaj pripomočkov, pomagali pa so nam tudi pri realizaciji nekaterih naših taborov.« Lionistka Darja Delavec, gonilna organizacijska sila dobrodelnih akcij, je poudarila: »Skupne akcije delamo zato, ker na tak način še bolj povežemo ljudi s podobnimi načeli in vrednotami in zberemo več denarja, kot bi ga, če bi delali vsak zase. Med naše najbolj odmevne skupne akcije pa vsekakor sodi že tradicionalna prireditve Povežimo Kranj.«

Trobenica polna, odprt tudi vrtec v Nevljah

Kamnik – Koncesijski vrtec Trobenica v Kamniku je dober mesec dni po odprtju, ko je sprva kazalo na zelo slab odziv staršev, le napolnil vseh sedem oddelkov. V skladu z napovedmi se je z novembrom odprla tudi enota Zvonček v Nevljah (v stavbi bivše trgovine Tuš), kjer sta dva oddelka. Po zagotovilih Matjaža Škabarja, direktorja Zasebnega vrtca Sonček, ki je z Občino Kamnik podpisal koncesijsko pogodbo za enajst oddelkov, pa bodo enoto Marjetica na Medvedovi v Kamniku (bivša trgovina Mana), kjer bosta prav tako dva oddelka, predvidoma odprli decembra.

Podelili bodo priznanja krvodajalcem

Kranj – V dvorani Mestne občine Kranj bo danes ob 17. uri slovesnost ob podelitvi priznanj krvodajalcem s kulturnim programom v organizaciji Območnega združenja Rdečega križa Kranj.

vremenska napoved

Danes bo pretežno oblačno, pihal bo jugozahodnik. Jutri bo deževalo, v nedeljo pa bo dež zjutraj prehodno ponehal. Hladneje bo. Meja sneženja se bo v noči na nedeljo spustila na 1100 m.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

7/15 °C

SOBOTA

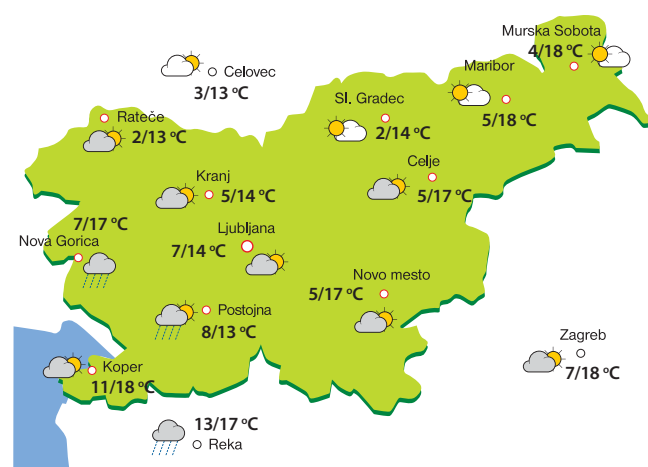

10/13 °C

NEDELJA

5/10 °C

RADIO KRANJ d.o.o.
Srtarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220
(04) 281-2221
(04) 2023-222
(051) 303-505

FAX:
(04) 281-2225
(04) 281-2229

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si